สรุปข่าวประจำวันที่ 5-11 สิงหาคม 2569

รัฐบาลขยาย 'จีทูจี' ขายข้าวจีน เพิ่ม 2.2 แสนตัน ส่งมอบงวดสุดท้ายภายในปี 2569

รายงานข่าวจากทำเนียบรัฐบาล เปิดเผยว่า รัฐบาลได้อนุมัติการขยายปริมาณซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ ภายใต้บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตร ฉบับลงนามเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2557 เพิ่มเติม ปริมาณ 220,000 ตัน ล่าสุด กระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ทั้งนี้ที่ประชุม ครม. ขอให้กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการจัดทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ ภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ ตามความเห็นของ กระทรวงการต่างประเทศ และให้กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป สำหรับการดำเนินการดังกล่าว เป็นผลมาจากจากที่รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกัน เพื่อความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตร เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2557 โดยฝ่ายจีนตกลงจัดซื้อข้าวจากประเทศไทย เป็นข้าวใหม่ จำนวน 1 ล้านตัน และข้าวในสต๊อกของรัฐบาลไทย 1 ล้านตัน

ต่อมาทั้ง 2 ฝ่าย ได้มีการลงนามสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ ปริมาณ 1 ล้านตัน สำหรับข้าวใหม่ ภายใต้บันทึกความเข้าใจดังกล่าว กรมการค้าต่างประเทศ ได้ส่งมอบข้าวให้รัฐบาลจีนโดย COFCO Corporation แล้ว จำนวน 8 งวด รวมปริมาณ 720,000 ตัน และคงเหลือปริมาณที่ต้องส่งมอบอีก 280,000 ตัน และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวแล้ว จำนวน 10 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดได้ขยายระยะเวลาการส่งมอบข้าวงวดสุดท้าย ให้เป็นภายในปี 2569 ต่อมารัฐบาลจีน โดย COFCO Corporation แสดงความประสงค์รับซื้อข้าวจากประเทศไทยเพิ่มเติม 500,000 ตัน แบ่งเป็น ปริมาณคงค้างตามสัญญาเดิม 280,000 ตัน และปริมาณเพิ่มเติม 220,000 ตัน โดยให้ดำเนินการภายใต้สัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐฉบับเดิม ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันให้แก้ไขเพิ่มเติมสัญญาซื้อขายข้าวดังกล่าวเพื่อรองรับปริมาณการซื้อขายเพิ่มเติม รวมทั้งขยายระยะเวลาการส่งมอบข้าวงวดสุดท้ายเป็นภายในปี2569

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าการขยายปริมาณซื้อขายข้าวดังกล่าวเป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่อยู่นอกเหนือกรอบปริมาณตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบไว้ ซึ่งกำหนดการซื้อขายข้าวใหม่ที่ปริมาณ 1 ล้านตัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการซื้อขายข้าวในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องครบถ้วนตามกระบวนการ สอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง พณ. จึงขอเสนอครม.พิจารณา

นอกจากนี้ ครม.ยังรับทราบแนวทางปฏิบัติในการเจรจาและการทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) โดย เป็นการกำหนดหลักการสำคัญในการเจรจาและทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G (การเจรจาและทำสัญญาการชำระเงิน และการส่งมอบข้าว) ขั้นตอนในการเจรจาและทำสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G และการเปิดเผยข้อมูลในสัญญาซื้อขายข้าวแบบ G to G

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ข้าวหอมมะลิไทยเจอศึกหนัก กัมพูชาตัดราคา 400 ดอลลาร์ต่อตัน รุกชิงตลาดสหรัฐ

KEY POINTS

- *กัมพูชาเสนอขายข้าวหอมมะลิในราคาที่ต่ำกว่าไทยถึงตันละ 400 ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อรุกชิงส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกา*
- *สาเหตุหลักเกิดจากการปิดด่านชายแดน ทำให้ผู้ส่งออกกัมพูชาต้องเร่งระบายสินค้าออกสู่ตลาดโลกโดยตรงด้วยการตัดราคา*
- *การแข่งขันด้านราคาส่งผลให้ยอดส่งออกข้าวหอมมะลิไทยไปสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดอันดับ 1 ลดลงแล้วประมาณ 20%*

การส่งออกข้าวไทยในช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 (ม.ค.-มิ.ย.) มีปริมาณ 3.28 ล้านตัน ลดลง 19% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ส่งออกได้ 4.04 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 1,911 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 60,387 ล้านบาท ลดลง 20.51% โดยตลาดส่งออก 5 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มูลค่า 12,489 ล้านบาท ลดลง 13% แอฟริกาใต้ 6,247 ล้านบาท ลดลง 10% มาเลเซีย 3,908 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 201% ฟิลิปปินส์ 3,780 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 85% และจีน 2,945 ล้านบาท ลดลง 48%

กัมพูชาดัมพ์ข้าวหอมมะลิ ชิงตลาดสหรัฐ

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับ "ฐานเศรษฐกิจ" ว่าปัจจัยที่น่าจับตาในเวลานี้คือการแข่งขันในตลาดข้าวหอมมะลิ โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย หลังยอดส่งออกข้าวหอมมะลิไทยลดลงราว 20% ในช่วง 7-8 เดือนที่ผ่านมา จากราคาที่สูงกว่าคู่แข่งอย่างมาก

สาเหตุสำคัญมาจากการปิดด่านชายแดนไทย-กัมพูชา ทำให้ข้าวเปลือกกัมพูชาที่เคยส่งเข้ามาสีและส่งออกผ่านไทยปีละประมาณ 500,000 ตัน ไม่สามารถเข้ามาได้ ผู้ส่งออกกัมพูชาจึงต้องเร่งระบายสินค้าออกสู่ตลาดโลกด้วยการเสนอราคาต่ำกว่าข้าวหอมมะลิไทยอย่างมาก จากปกติที่ต่ำกว่าประมาณ 50 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน กลายเป็นต่ำกว่าถึง 400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยข้าวหอมมะลิไทยเสนอขายราว 1,200-1,250 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวหอมมะลิกัมพูชาเสนอขายเพียงประมาณ 800 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

นายชูเกียรติกล่าวว่า ส่วนต่างราคาที่กว้างมากทำให้ผู้นำเข้าในหลายประเทศหันไปเลือกข้าวกัมพูชา ก่อนนำไปบรรจุใหม่และทำตลาดในชื่อข้าวหอมมะลิไทยในบางประเทศ ส่งผลให้ไทยเผชิญแรงกดดันด้านส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น ทั้งในสหรัฐอเมริกา จีน และบางประเทศในยุโรป

ข้าวขาวไทยยังสู้คุณภาพ แม้ราคาสูงกว่าคู่แข่ง

นอกจากการแข่งขันในตลาดข้าวหอมมะลิแล้ว ข้าวขาวไทยยังเผชิญแรงกดดันด้านราคา โดยปัจจุบันราคาข้าวขาว 5% ของไทยอยู่ที่ประมาณ 440-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สูงกว่าเวียดนามที่ราคาอยู่ที่ 420 ดอลลาร์สหรัฐ ปากีสถานราว 395 ดอลลาร์สหรัฐ และอินเดียประมาณ 350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงได้เปรียบด้านคุณภาพสินค้าและความน่าเชื่อถือในการส่งมอบ ขณะที่อินเดียแม้มีราคาถูกกว่า แต่หลายประเทศยังไม่มั่นใจในคุณภาพและความตรงต่อเวลาของการส่งมอบ ส่วนฟิลิปปินส์และมาเลเซียยังคงให้ความสำคัญกับคุณภาพข้าวไทย และไม่นิยมข้าวเก่าจากอินเดีย

ฟิลิปปินส์-มาเลย์เร่งซื้อ ชดเชยตลาดอิรัก

สำหรับภาพรวมตลาดส่งออก นายชูเกียรติ กล่าวว่า แม้ไทยจะสูญเสียตลาดอิรักจากผลกระทบของสงครามในตะวันออกกลาง จนการส่งออกไปอิรักแทบหยุดชะงัก หลังสามารถส่งออกได้เพียงประมาณ 90,000 ตัน ในช่วงต้นปี แต่ยังได้รับแรงหนุนจากตลาดฟิลิปปินส์และมาเลเซียที่เร่งนำเข้าข้าวเพื่อสำรองสต็อกรองรับความเสี่ยงจากภาวะเอลนีโญ โดยฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวไทยเกือบ 400,000 ตันในช่วงครึ่งปีแรก จากปกติทั้งปีนำเข้าเพียง 200,000-300,000 ตัน และคาดว่าตลอดปีนี้จะเพิ่มเป็น 600,000-700,000 ตัน ขณะที่มาเลเซียก็เร่งเพิ่มการสำรองข้าวจากเดิม 3 เดือน เป็น 9 เดือน ส่งผลให้การนำเข้าข้าวไทยขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ

ลุ้นส่งออกทั้งปีแตะ 7 ล้านตัน

นายชูเกียรติ ประเมินว่า แม้การแข่งขันในตลาดโลกจะรุนแรงขึ้นจากการตัดราคาของคู่แข่ง และไทยยังเผชิญผลกระทบจากการหายไปของตลาดอิรัก แต่แรงหนุนจากฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และตลาดแอฟริกา โดยเฉพาะแอฟริกาใต้ จะช่วยประคองการส่งออกในช่วงครึ่งปีหลังได้

"หากไม่มีปัจจัยลบเพิ่มเติม ทั้งจากสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์หรือความผันผวนของตลาดโลก เชื่อว่าการส่งออกข้าวไทยทั้งปี 2569 ยังมีโอกาสทำได้ใกล้เคียงเป้าหมาย 7 ล้านตัน และรักษาอันดับ 3 ของประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลกไว้ได้ (รองจากอินเดีย และเวียดนาม) แม้การแข่งขันด้านราคาจะทวีความรุนแรงมากขึ้นก็ตาม" นายชูเกียรติ กล่าวตอนท้าย

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

พาณิชย์นำคณะผู้แทนการค้าภาครัฐ-เอกชน หารือ BERNAS ดันซื้อข้าวไทยเพิ่ม

กรมการค้าต่างประเทศนำคณะผู้แทนการค้าภาครัฐและภาคเอกชน เดินทางเยือนมาเลเซีย เข้าหารือและกระชับความสัมพันธ์ทางการค้ากับ BERNAS หน่วยงานดูแลการนำเข้าข้าว ได้รับคำยืนยันพร้อมนำเข้าข้าวไทยอย่างต่อเนื่อง มีโอกาสทะลุ 7 แสนตัน พร้อมจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายธุรกิจ ที่ร้านอาหาร Thai SELECT

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า ได้มอบหมายนางชนินทร หริ่มเจริญ รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ นำคณะผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชน เดินทางเยือนกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และได้ร่วมมือกับจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เข้าหารือและกระชับความสัมพันธ์ด้านการค้าข้าวกับหน่วยงาน Padiberas Nasional Berhad (BERNAS) ซึ่งเป็นผู้นำเข้าข้าวแต่เพียงผู้เดียวของมาเลเซีย

โดยผลการหารือครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ตลาดข้าว รับทราบนโยบายและทิศทางการนำเข้าข้าวของมาเลเซีย รวมถึงแผนการจัดซื้อข้าวในปี 2569 ซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความอบอุ่นและเป็นกันเอง สะท้อนถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างทั้งสองฝ่าย โดย BERNAS ได้แสดงความเชื่อมั่นในคุณภาพของข้าวไทยและศักยภาพในการส่งมอบสินค้าตามสัญญา พร้อมยืนยันว่าจะนำเข้าข้าวไทยอย่างต่อเนื่องในปีนี้ และทั้งสองฝ่ายมั่นใจยอดส่งออกข้าวไทยไปมาเลเซียจะทะลุกว่า 700,000 ตัน

นอกจากนี้ กรมได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (Networking) ผ่านการเลี้ยงรับรองอาหารไทย ณ ร้านอาหารที่ได้รับตราสัญลักษณ์ Thai SELECT โดยมีเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ผู้แทนจาก BERNAS ตลอดจนผู้ประกอบการค้าข้าวของไทยและมาเลเซีย เข้าร่วมกว่า 50 ราย

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

ส่งออกข้าวไทยครึ่งปี 3.28 ล้านตัน เอลนีโญดันความต้องการพุ่ง เป้า 7 ล้านตันได้ลุ้น

กรมการค้าต่างประเทศเผยส่งออกข้าวไทย 6 เดือน ปี 69 มีปริมาณ 3.28 ล้านตัน ลด 18.81% มูลค่า 1,911 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลด 20.51% เหตุปริมาณข้าวในตลาดโลกมีสูง มีการแข่งขันด้านราคา สงครามตะวันออกกลาง ทำขายอิรักวูบ และข้าวไทยราคาสูงกว่าคู่แข่ง ระบุเอลนีโญ ทำหลายประเทศซื้อข้าวพุ่ง และเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร บวกแผนเร่งหาตลาด ทั้งมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ คองโก และโมซัมบิก จะช่วยเพิ่มยอดส่งออกคาดทั้งปีเข้าเป้า 7 ล้านตัน

นางอารดา เฟื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า สถิติการส่งออกข้าวไทยในช่วง 6 เดือนของปี 2569 (ม.ค.-มิ.ย.) มีปริมาณ 3.28 ล้านตัน ลดลง 18.81% มูลค่า 1,911 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 60,387 ล้านบาท) ลดลง 20.51% โดยมีสาเหตุจากปริมาณข้าวในตลาดโลกที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้มีการแข่งขันด้านราคา อีกทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง ที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกข้าวไทยไปยังตลาดสำคัญอย่างอิรัก ที่มีปริมาณส่งออกเดิมสูงถึง 1 ล้านตัน ซึ่งหยุดชะงักลงตั้งแต่เดือน มี.ค.2569 และราคาข้าวไทยสูงกว่าคู่แข่ง จากต้นทุนพลังงาน ค่าขนส่งและการผลิตที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ แม้ภาพรวมตลาดข้าวโลก ยังมีการแข่งขันสูงจากปัจจัยกดดันจากผลผลิตข้าวโลกที่มีปริมาณมาก แต่แนวโน้มการเกิดภาวะภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้หลายประเทศผู้นำเข้าพิจารณานำเข้าข้าวเพิ่มเพื่อรองรับกับความเสี่ยงดังกล่าวและเพิ่มความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ ถือเป็นสัญญาณเชิงบวกด้านการส่งออกข้าวของไทย และกรมยังมีแผนหาตลาดทดแทนตลาดอิรัก โดยมุ่งส่งออกไปยังภูมิภาคเอเชีย เช่น มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ และภูมิภาคแอฟริกา เช่น แอฟริกาใต้ สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และโมซัมบิก

ขณะเดียวกัน จะเดินหน้านำคณะผู้แทนภาครัฐและเอกชนเดินทางพบผู้นำเข้าข้าวสำคัญ เช่น ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย โดยได้เดินทางไปแล้วระหว่างวันที่ 2–6 ส.ค.2569 และเร่งรัดเจรจาผลักดันการซื้อขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) กับ COFCO รัฐวิสาหกิจของจีน เพื่อให้ซื้อข้าวไทยเพิ่มขึ้น หลังจากได้ตกลงซื้อขายกันไว้ที่ 5 แสนตัน และมีการส่งมอบไปแล้ว 4 หมื่นตัน เมื่อช่วงเดือน มี.ค.2569 ที่ผ่านมา โดยอยู่ระหว่างการเจรจาตกลงราคาและการส่งมอบงวดต่อไป

กรมจะเดินหน้าสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพการเป็นแหล่งผลิตและส่งออกข้าวคุณภาพที่สำคัญของโลก และการส่งมอบข้าวตามสัญญาที่ทันต่อความต้องการตามกำหนดเวลาของผู้ซื้อ รวมทั้งจะเร่งดำเนินการส่งเสริมตลาดและผลักดันการส่งออกข้าวไทยอย่างต่อเนื่องในหลายภูมิภาค เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่ง และกระตุ้นให้เกิดคำสั่งซื้อรองรับผลผลิตข้าวไทย โดยมั่นใจว่า จากแผนการทำตลาด และความต้องการข้าวไทยที่เพิ่มขึ้น จะช่วยผลักดันให้การส่งออกข้าวไทยในปีนี้เป็นไปตามเป้าที่ตั้งไว้ที่ 7 ล้านตัน นางอารดากล่าว

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

ข้าวไทย เจอศึกหนัก คู่แข่งรอบด้าน จับตาเอลนีโญหนุนดีมานด์โลก

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย มีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหลายล้านครัวเรือน และมีพื้นที่เพาะปลูกคิดเป็นสัดส่วนสูงของพื้นที่เกษตรทั้งหมด ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 3 ประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก ร่วมกับอินเดียและเวียดนาม โดยมีจุดแข็งด้านคุณภาพและความหลากหลายของสายพันธุ์ข้าว มากกว่าการแข่งขันด้านราคา แม้ว่าไทยจะมีจุดแข็ง โดยเฉพาะ ข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งเป็นสินค้าพรีเมียม ได้รับการยอมรับในตลาดโลกด้านคุณภาพและกลิ่นหอม

แต่ความท้าทายของอุตสาหกรรมข้าวไทยคือ มีต้นทุนการผลิตสูงกว่าคู่แข่ง เช่น อินเดีย เวียดนาม และปากีสถาน การแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงจากประเทศคู่แข่ง รวมถึงความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ค่าระวางเรือ และสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ และนโยบายความมั่นคงทางอาหารของประเทศผู้นำเข้า ซึ่งอาจลดการนำเข้าบางช่วง

ชี้สงคราม สู้รบ กระทบตลาดส่งออกข้าวไทย

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ให้สัมภาษณ์ไทยพีบีเอสออนไลน์ ถึงสถานการณ์การส่งออกข้าว ว่า 6 เดือนแรกของปี 2569 (ม.ค.-มิ.ย.) ไทยส่งออกข้าวแล้ว 3.5 ล้านตัน จากเป้าทั้งปี 7 ล้านตัน ดังนั้นในช่วง 1-2 เดือนหลังจากนี้ คาดว่าจะยังส่งออกได้เฉลี่ย 700,000 ตัน/เดือน เนื่องจากประเทศฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ยังมีความต้องการสั่งซื้อข้าวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ตลาดที่หายไปอย่างอิรัก เริ่มกลับมาซื้อ แต่จะไม่ใช้ลักษณะเดิมที่ซื้อตรงจากผู้ส่งออก แต่จะเป็นการซื้อผ่านประเทศที่สามอย่างตุรกี โดยข้าวจะถูกส่งไปยังตุรกีและขนส่งโดยรถบรรทุกเข้าอิรักอีกที

ทั้งนี้ในอดีตอิรักเคยสั่งซื้อข้าวเดือนละ 80,000-90,000 ตัน โดยปี 2568 ไทยส่งออกข้าวขาว 5% ไปอิรักประมาณ 1 ล้านตัน ส่วนปีนี้ถือว่าลดลงอย่างมาก โดยไทยส่งออกไปอิรักแค่เดือนเดียวเพียง 90,000 ตันเท่านั้น และไม่มีการส่งออกไปอีกเลยซึ่งหากดูจากสถานการณ์เชื่อว่าตลาดอิรักคงไม่กลับมาเหมือนเดิม เพราะการสู้รบยังคงรุนแรงขึ้น ประกอบกับการส่งออกไปอิรักจากนี้คงต้องผ่านประเทศที่สาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผู้นำเข้าที่สูงขึ้นอีกตันละ 100 ดอลลาร์สหรัฐฯโดยเฉพาะโลจิสติกส์ที่ปรับตัวขึ้น เพราะต้องผ่านตุรกีวิ่งข้ามไปอิรักระยะทางประมาณ 300-400 กิโลเมตร เป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นตลาดอิรักคงไม่กลับสู่ภาวะปกติในเร็วๆนี้

ลุ้นฟิลิปปินส์-มาเลเซีย สั่งซื้อข้าวเพิ่ม รองรับเอลนีโญ

นายกกิตติมศักดิ์ฯ กล่าวอีกว่า ในช่วง1-2 เดือนจากนี้จะมีการส่งมอบข้าวให้กับฟิลิปปินส์และมาเลเซีย และต้องติดตามต่อว่าทั้ง 2 ประเทศจะซื้อข้าวกับไทยต่อหรือไม่ เพราะข้าวอินเดียและปากีสถานกำลังออกครอบใหม่ในเดือนก.ย.นี้ประกอบกับราคาข้าวของทั้งอินเดียและปากีสถาน มีราคาที่ถูกกว่าข้าวไทย แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าข้าวไทยจะแพงกว่าข้าวอินเดียและปากีสถาน แต่ทั้ง2ประเทศยังซื้อข้าวไทยเพราะต้องการข้าวใหม่ ในขณะที่อินเดียเป็นข้าวเก่าแม้ว่าราคาจะต่างกัน 50-60 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

การซื้อกับอินเดีย อาจจะมีปัญหาเรื่องส่งมอบและเป็นข้าวเก่า 2 ประเทศนี้ ไม่นิยมกินข้าวเก่าถือว่าเป็นโอกาสของข้าวไทยที่แม้ราคาจะแพงกว่า แต่ทั้งนี้ต้องระวังข้าวเวียดนาม เพราะฟิลิปปินส์และมาเลเซียเริ่มหันไปซื้อข้าวเวียดนามเพราะราคาถูกกว่าไทย

อย่างไรก็ตามดูผลผลิตข้าวนาปรังที่จะออกมาในช่วง ส.ค.-ก.ย. ประมาณ 3 ล้านตันข้าวเปลือก ว่าราคาจะปรับลดลงมาหรือไม่ ซึ่งถ้าราคาลงมาระดับหนึ่งคาดว่าฟิลิปปินส์และมาเลเซียจะยังคงซื้อข้าวไทย คาดว่าปีนี้ฟิลิปปินส์จะนำเข้าไม่ต่ำกว่า 6 ล้านตัน จากปกติที่นำเข้า 3.5-5 ล้านตัน เนื่องจากมีการประเมินว่าผลผลิตในประเทศอาจได้รับผลกระทบจากเอลนีโญที่ค่อนข้างรุนแรงทำให้ปริมาณข้าวในประเทศลดลง 1.5-2 ล้านตันทำให้ฟิลิปปินส์จะต้องนำเข้าข้าวเพิ่มเพื่อสต็อกด้านความมั่นคงทางด้านอาหาร

เช่นเดียวกับมาเลเซียช่วงสถานการณ์ปกติจะนำเข้าปีละ 1.4-1.5 ล้านตัน แต่คิดว่าปีนี้รัฐบาลมาเลเซียกลัวในเรื่องของเอลนีโญและผลผลิตในประเทศที่ลดลง ดังนั้น รัฐบาลสั่งให้เบอร์นาส หรือ Padiberas Nasional Berhad (Bernas) เป็นบริษัทเอกชนรายเดียวในประเทศมาเลเซียที่ได้รับสัมปทานผูกขาดจากรัฐบาล ให้ทำสต็อกข้าวจาก 3 เดือนเป็น 9 เดือน เพื่อป้องกันการขาดแคลนหรือเกิดเหตุการณ์วิกฤตเรื่องอาหาร ดังนั้นคาดว่ามาเลเซียจะมีการซื้อข้าวเพิ่มเป็น 2 ล้านตัน

หากดูจากตัวเลขที่ประเมินไว้ คิดว่าไทยน่าจะส่งออก 7 ล้านตันตามเป้าที่ตั้งไว้ เดือน ก.ค.-ส.ค.จะส่งออกไปต่ำกว่า 7 แสนตัน ส่วน ก.ย.-ต.ค. ต้องมาดูตัวเลขอีกที ส่วนปัญหาเอลนีโญที่ทำให้หลายประเทศมีการนำเข้าข้าวเพิ่มนั้น ขณะนี้ยังไม่มีใครบอกได้ว่า เอลนีโญจะรุนแรงเพียงใด มีแต่คาดการณ์ ว่าจะเป็นซุปเปอร์เอลนีโญหรือสตรองเอลนีโญ หรือจะเอลนีโญธรรมดา

คาดเอลนีโญ ฉุดผลผลิตข้าวลดทั่วโลก

ทั้งนี้กระทรวงเกษตรฯคาดการณ์ ผลผลิตจะลดลง โดยนาปรังจะลดลง 5 แสนตันข้าวเปลือก ข้าวนาปีลดลง 1 ล้านตันข้าวเปลือกแต่เชื่อว่าผลผลิตไม่น่าลดลงเพราะ 1.ราคาข้าวยังดี 2.นาปรังส่วนใหญ่ปลูกที่ภาคกลางที่มีระบบชลประทานที่ดี และ3.น้ำในเขื่อนปีนี้ไม่ขาดแคลน

สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ ข้าวนาปี เพราะสิ่งที่จะเกิดจากวันนี้ หากเอลนีโญมีผลกระทบจริงและฝนทิ้งช่วง ส.ค.-ก.ย. ฝนตกน้อยหรือไม่ตกอาจจะมีปัญหา เพราะข้าวนาปีอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ผลผลิตปีหนึ่งประมาณ 25 ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งต้องดูข้าวนาปีเป็นหลักว่ามีผลกระทบมากน้อยแค่ไหน

ตอนนี้เราไม่ได้เห็นราคาข้าวเปลือกราคาที่ 5,000-6,000 บาทในความชื้น 15% แต่ราคาข้าวขาว 5% ราคาอยู่ที่ 9,500 บาทต่อตัน ข้าวหอมมะลิราคาไปถึง 19,000 บาทต่อตันข้าวเปลือก ที่ชาวนาบอกว่าราคาข้าวยังต่ำไม่รู้ว่าชาวนาจังหวัดไหน ตอนนี้สต็อกข้าวทั้งหมดอยู่ที่โรงสีเป็นหลัก

สำหรับราคา FOB เดือน ก.ค. ข้าวไทยเคยราคาขึ้นไปถึง 485-490 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน หลังจากนั้นก็ทยอยลงมาที่ 460 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน แต่ยังถือว่าแพงกว่าคู่แข่ง สาเหตุที่ราคาร่วง เพราะราคาขึ้นไปเร็วมาก จาก 11 บาท/กก. ขึ้นไป 15 บาท/กก. หรือขึ้นมาตันละ 4,000 บาท ประมาณ 100 ดอลลาร์/ตัน (ค่าเงินบาทที่ 33 บาท/ดอลลาร์) ส่วนหนึ่งเพราะส่งออกมากในช่วงที่ผ่านมาและเป็นการเก็งกำไรของโรงสี

USDA คาดการณ์สต็อกข้าวโลกหาย 2.8%

นายชูเกียรติ มองว่า เอลนีโญ ปี 2569–2570 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการผลิตข้าวโลก โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ /เอเชียใต้ และแอฟริกา ขณะที่ความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์และต้นทุนพลังงานยิ่งซ้ำเติมตลาดข้าวโลก โดย USDA คาดการณ์การค้าข้าวโลก ปี 2570 ผลผลิตข้าวโลกจะลดลง 1.6% เหลือ 537.2 ล้านตันข้าวสาร และสต็อกข้าวโลกจะลดลง 2.8% เหลือ 192.6 ล้านตันข้าวสาร

หากเอลนีโญมีความรุนแรงตามที่หลายสำนักคาดการณ์จะกระทบกับประเทศผู้ผลิต ไม่ว่าจะเป็น "ไทย" คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากปริมาณฝนที่ต่ำและน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง โดยเฉพาะการทำนาปรังในปี 2570 ส่งผลให้ผลผลิตอาจลดลง 5–10% หากเกิดภาวะแล้งรุนแรงเวียดนาม พื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงมีความเสี่ยงจากภัยแล้งและการรุกล้ำของน้ำเค็ม คาดว่าผลผลิตอาจลดลง 3–7%

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงสูง โดยมีการประเมินว่าหากเกิดเอลนีโญรุนแรง ผลผลิตข้าวอาจลดลงได้ประมาณ 6 ล้านตันข้าวเปลือก เมื่อเทียบกับภาวะปกติ ส่งผลให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อินโดนีเซีย คาดว่าผลผลิตอาจลดลงประมาณ 11% จากผลกระทบของภัยแล้งและการลดพื้นที่เพาะปลูกในบางพื้นที่ และอินเดีย แม้มีความเสี่ยงจากฝนมรสุมที่แปรปรวน แต่ยังมีสต็อกข้าวขนาดใหญ่ จึงคาดว่าจะยังรักษาสถานะผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกได้ และสามารถช่วยบรรเทาความตึงตัวของตลาดโลก

ดังนั้นแนวโน้มความต้องการนำเข้าข้าวโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยฟิลิปปินส์ยังเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ที่สุดคาดนำเข้ามากกว่า 5 ล้านตันเพื่อชดเชยผลผลิตที่ลดลง ขณะที่อินโดนีเซียและมาเลเซียมีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้นหากผลผลิตลดลงตามที่คาดการณ์และรองรับการบริโภคภายในประเทศ เพราะ 40% พึ่งพาการนำเข้า

ส่วนประเทศในแอฟริกาหลายแห่ง จะเพิ่มการนำเข้า เพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหาร เช่นเดียวกับจีนยังอาจนำเข้าเพื่อบริหารสต็อกและรักษาเสถียรภาพราคาภายในประเทศ อย่างไรก็ตามการค้าข้าวโลกยังขยายตัว แม้อุปทานลดลง โดย USDA คาดว่าปริมาณการค้าข้าวโลกปี 2570 จะทำสถิติสูงสุดที่ 62.9 ล้านตัน สะท้อนว่าความต้องการนำเข้าของหลายประเทศยังอยู่ในระดับสูง

ไทยผู้ส่งออกข้าวเบอร์ 3ของโลก รั้งท้ายเวียดนาม

นายชูเกียรติ กล่าวว่า ปีนี้ ไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวเบอร์ 3 ของโลกเช่นเดิม เพราะถ้าดูตัวเลข 6 เดือนแรกที่ส่งออกได้ 3.5 ล้านตัน อินเดียส่งออก 12 ล้านตัน เวียดนาม ส่งออก 4.5 ล้านตัน โดยราคาข้าวเวียดนามอยู่ที่ 415-420 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ส่วนอินเดีย ราคา 355-360 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ปากีสถาน ราคาขึ้นมาที่ 390 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ส่วน ราคาข้าวเมียนมาราคาใกล้เคียงกับไทยที่ 450-460 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

สิ่งที่ลูกค้าคอมเพลนเกี่ยวกับข้าวไทย คือ ราคาหอมมะลิแพงมาก 1,200 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ซึ่งทุกตลาดชะลอมาก ทั้งตลาดสหรัฐฯและตลาดจีน โดยเฉพาะตลาดจีนซื้อข้าวหอมมะลิไทยลดลงมากและหันไปซื้อข้าวกัมพูชาแทน อย่างข้าวผกาลำดวน ซึ่งคุณสมบัติใกล้เคียงข้าวหอมมะลิไทยอย่างมากและราคาต่างกันเพียง 400 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน โดยข้าวผกาลำดวนของกัมพูชาราคาอยู่ที่ 800 ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน ซึ่งน่าเป็นห่วง หากปล่อยไปแบบนี้ในอนาคตตลาดข้าวหอมมะลิจะถูกกลืนไปเรื่อยๆและถ้าไปแล้วไปลับไม่กลับมาเพราะคนกินเริ่มชินกับข้าวของคู่แข่ง

สิ่งที่ผู้ส่งออกกังวลและต้องการให้หน่วยงานรัฐเร่งดำเนินการ คือ ทำอย่างไร ข้าวกินอิ่มสามารถแข่งขันได้ดีขึ้นและมีต้นทุนถูกลง เพราะการที่ข้าวของไทยมีราคาแพงกว่า ข้าวเวียดนาม เมียนมาร์ อินเดีย ปากีสถาน เหตุผลเพราะว่า ผลผลิตต่อไร่ของไทยต่ำกว่าและไทยมีพันธุ์ข้าวที่ไม่หลากหลาย ซึ่งหากจะมองไปในระยะยาว ต้องทำอย่างไรให้อุตสาหกรรมข้าวไทยโตอย่างยั่งยืน ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องเร่งพัฒนาและมองหาจุดอ่อนของข้าวไทยให้สามารถกลับมาแข็งขันได้และทำอย่างไรให้ต้นทุนข้าวไทยถูกลงและมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นซึ่งจะช่วยทำให้อุตสาหกรรมข้าวไทย ชาวนาไทย อยู่ได้ในระบบการค้าโลก

ที่มา Thai PBS

สนค.ปรับยุทธศาสตร์ค้าข้าวไทย ปักธง 3 ชนิดมูลค่าสูง ชิงส่วนแบ่งตลาดโลก 18%

KEY POINTS

- *สนค. ผลักดันยุทธศาสตร์ “New Rice Economy” เพื่อเปลี่ยนการค้าข้าวไทยจากเน้นปริมาณไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม*
- *ชูกลยุทธ์ “ตลาดนำการผลิต” โดยแบ่งข้าวมูลค่าสูงเป็น 3 กลุ่มหลักเพื่อเจาะตลาดโลก ได้แก่ กลุ่มข้าวสุขภาพ กลุ่มข้าวรักษ์โลก และกลุ่มข้าวมีเรื่องราว*
- *ตั้งเป้าหมายเพิ่มส่วนแบ่งตลาดข้าวมูลค่าสูงของไทยในตลาดโลกให้แตะระดับ 13-18% ภายในปี 2578*

นายนันทพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เป็นประธานเปิดงานสัมมนาเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการศึกษาการยกระดับรายได้เกษตรผู้ปลูกข้าว สู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ร่วมกับบริษัท **โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย)** จำกัด เพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างยั่งยืน

โดย สนค. ได้ดำเนินโครงการฯนี้ภายใต้แนวคิดปรับวิชาการ สู่การ “ปฏิบัติเชิงนโยบาย” และมุ่งเน้นให้การค้าข้าวไทยปรับทิศทางจาก “การขายปริมาณ” สู่ “การขายคุณค่า” ตามนโยบาย New Rice Economy ด้วย

กลยุทธ์ “ตลาดนำการผลิต” หรือ Demand Driven โดยแบ่งข้าวมูลค่าสูงตามฟังก์ชั่นความต้องการโลกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าวรักษ์โลก กลุ่มข้าวมีเรื่องราว และกลุ่มข้าวสุขภาพ

ทั้งนี้ได้บูรณาการความร่วมมือระหว่าง 4 กระทรวง ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลกลางด้านอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน ใช้สนับสนุนการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และกำหนดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างแม่นยำ

เปิดเทรนด์โลก "ข้าวสี-ข้าวอินทรีย์-ข้าวคาร์บอนต่ำ" โตแรง

ขณะเดียวกันจากการศึกษาพบว่า ตลาดข้าวมูลค่าสูงของโลกมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง เช่น กลุ่มข้าวสี (ข้าวกล้อง ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวแดง) (Colored rice (Black/Brown/Red) ซึ่งครองส่วนแบ่งมากกว่า 50% ของมูลค่าตลาดข้าวมูลค่าสูงทั้งหมด คาดว่าจะเติบโตจาก 22.0–23.8 พันล้านดอลลาร์ ในปี 2567 ไปสู่ 47.0–48.0 พันล้านดอลลาร์ ในปี 2578

ขณะที่ **ข้าวอินทรีย์** (Organic Rice) เป็นกลุ่มข้าวสุขภาพที่มีขนาดตลาดใหญ่เป็นอันดับที่ 2 รองจากข้าวสี โดยในปี 2567 มีมูลค่าสูงถึง 7.8–10.0 พันล้านดอลลาร์ คิดเป็นสัดส่วนราว 20% ของตลาดข้าวมูลค่าสูง และคาดว่าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่องด้วย CAGR 4.1–6.8% หรือมีมูลค่าราว 13.0–20.0 พันล้านดอลลาร์ ในปี 2578

ข้าวคาร์บอนต่ำ (low Carbon rice) แม้ในปี 2567 จะมีฐานมูลค่าที่ยังเล็กอยู่เพียง 0.3–0.5 พันล้านดอลลาร์ แต่พบว่ามีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) สูงที่สุดถึง 30% ส่งผลให้มูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 5.0–8.0 พันล้านดอลลาร์ในปี 2578 สำหรับตลาดข้าวมูลค่าสูงของไทย ในปี 2567 มีการคาดการณ์ส่วนแบ่งข้าวมูลค่าสูงของไทย ว่าจะอยู่ประมาณ 9 – 12% ของตลาดโลก คิดเป็นมูลค่า 2.3 – 4.5 พันล้านดอลลาร์ และคาดว่าจะมีส่วนแบ่งสูงถึง 13 -18 % ของตลาดโลก และมีมูลค่า 4.9 – 10 พันล้านดอลลาร์ ภายในปี 2578

ถอดพฤติกรรมผู้บริโภคฮ่องกง-กวางโจว

นอกจากนี้ ผลการสำรวจตลาด พบว่า ฮ่องกง ข้าวไทยยังคงครองแชมป์ด้วยส่วนแบ่งตลาดประมาณ 57% (ประมาณ 150,000 ตัน) และผู้บริโภคมีพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป และต้องดูดีและสุขภาพดี ปัจจัยที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อข้าวไทยนั้นเพราะความคุ้มค่าเงิน 41% ซึ่งเทียบเท่ากับการตัดสินใจซื้อเพราะคุณภาพที่ 40% ในขณะที่กวางโจว มองว่า ข้าวไทยถูกวางตำแหน่งเป็นสินค้าพรีเมียม

โดยผู้บริโภคเลือกรสชาติและกลิ่นหอมเป็นจุดแข็งถึง 82% และคุณภาพ 73% ขณะที่ความคุ้มค่าเงินได้รับเลือกเพียง 11% อย่างไรก็ตาม ปริมาณการนำเข้าโดยรวมลดลง เนื่องจากช่องว่างระหว่าง ราคากับความคุ้มค่า เริ่มกว้างขึ้น เมื่อเทียบกับข้าวจากประเทศอื่น รวมทั้งประเด็นความเชื่อมั่นด้านความสม่ำเสมอของคุณภาพข้าวไทยที่มีน้อยลง

ขณะที่ข้อมูลจากการจัดอันดับความน่าสนใจของกลุ่มข้าวมูลค่าสูง พบว่าประเภทข้าวเพื่อสุขภาพ ได้รับเลือกเป็นอันดับหนึ่งอย่างเด็ดขาดในทั้งสองตลาด ตามมาด้วยข้าวอินทรีย์และข้าวพันธุ์พิเศษระดับพรีเมียม ในขณะที่อุปสรรคของข้าวไทยในสองตลาดนี้อยู่ที่การยกระดับมูลค่าต่อหน่วย ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารถึงประโยชน์ด้านสุขภาพและความปลอดภัย

รวมถึงจัดทำระบบตรวจสอบย้อนกลับที่ผู้บริโภคปลายทางเข้าถึงได้ ควบคู่กับการจัดทำกลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างกับการรับรู้เกี่ยวกับความหลากหลายและความพรีเมียมของข้าวไทยบนแพลตฟอร์มออนไลน์ควบคู่กับการเจาะช่องทางร้านสุขภาพ และการทำกิจกรรม ณ จุดขาย เพื่อสร้างความแตกต่างในระยะยาว

เปิด 5 ยุทธศาสตร์ ดันข้าวไทยสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง

ทั้งนี้ การจัดงานสัมมนาครั้งนี้ มีผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้ประกอบการ และเกษตรกร ในรูปแบบออนไซต์และออนไลน์รวม 108 คน จาก 57 หน่วยงาน เพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางขับเคลื่อนการค้าข้าวมูลค่าสูงของประเทศไทย และแลกเปลี่ยนมุมมองความเห็นต่อ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขยายโอกาสทางการค้าข้าวมูลค่าสูง 5 ด้าน ได้แก่

- ด้านต้นน้ำ พัฒนาสายพันธุ์และยกระดับเกษตรกร
- ด้านกลางน้ำ ปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรฐานให้เอื้อต่อผู้ประกอบการ
- ด้านปลายน้ำ สร้างอุปสงค์และขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- ด้านมหภาค กำหนดเป้าหมายข้าวมูลค่าสูง พร้อมสร้างแบรนด์และป้องกันการปลอมปน
- ด้านการค้าระหว่างประเทศ ผลักดันการจับคู่ธุรกิจและยกระดับยุทธศาสตร์การส่งออกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

ปัจจัยการผลิตแพง-เอลนีโญ กดดันการผลิตโลก หนุนราคาข้าวเปลือกไทยเฉียดหมื่นบาท

ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ ระบุว่า การส่งออกข้าวครึ่งปีแรก ปริมาณ 3,278,172 ตัน ลดลง 18.8% เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน สะท้อนทิศทางพืชเศรษฐกิจอย่างข้าว กำลังอยู่ในความผันผวนอย่างมีนัยสำคัญ

สถานการณ์ข้าวนาปี ปี 2569/70 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) คาดการณ์ (13 – 19 ก.ค. 2569) อ้างอิงข้อมูล ณ เดือนมิ.ย. 2569 มีเนื้อที่เพาะปลูก 60.835 ล้านไร่ ผลผลิต 25.831 ล้านตัน ทั้งพื้นที่ปลูกและผลผลิตคาดว่าจะลดลงจากปีที่แล้ว เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ไม่จูงใจ รวมทั้งราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น เช่น ราคาปุ๋ย ราคาน้ำมัน ทำให้เกษตรกรปล่อยพื้นที่ให้ว่าง ประกอบกับปีนี้คาดว่าจะเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Nino) ตั้งแต่ช่วงกลางปี 2569 จนถึงต้นปี 2570 ทำให้ประเทศไทยมีอุณหภูมิที่สูงขึ้น ปริมาณฝนลดลงและน้อยกว่าปีที่แล้ว ดังนั้นในหลายพื้นที่ ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถทำนาปีรอบ 2 ได้

ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรสหรัฐ (USDA) สรุปภาพรวมผลผลิตข้าวโลกปี 2026/27 ว่า ผลผลิตข้าวโลกปรับตัวลดลงเล็กน้อย คาดว่าจะอยู่ที่ 537.2 ล้านตัน (ข้าวสาร) ซึ่งลดลง 0.6 ล้านตัน จากประมาณการในเดือนมิ.ย. และต่ำกว่าปริมาณผลผลิตในฤดูเก็บเกี่ยวปี 2025/26 อยู่ 2%

ผลผลิตข้าวทั่วโลกลดลงอย่างต่อเนื่อง

โดยแหล่งผลิตข้าวสำคัญๆ เช่น สหรัฐแนวโน้มผลผลิตปรับตัวลดลง ขณะที่เกาหลีใต้กำลังเร่งสนับสนุนให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการทำนาข้าวไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน เช่น ถั่วเหลือง และการบริโภคข้าวในเกาหลีใต้ลดลงอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี โดยมีสาเหตุมาจากจำนวนประชากรที่ลดลง ความนิยมในอาหารประเภทอื่นที่ไม่ใช่ข้าวที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่

กัมพูชา ผลผลิตข้าวปี 2025/26 ถูกปรับลดลง 100,000 ตัน เพราะปัจจัยราคาปุ๋ยและน้ำมันที่สูงขึ้น ประกอบกับความขัดแย้งบริเวณชายแดนกัมพูชา-ไทยที่กระทบต่อการนำเข้าเมล็ดพันธุ์และปุ๋ย ในทางตรงกันข้ามพบว่า เอกวาดอร์ ผลผลิตข้าวปรับเพิ่มขึ้น 180,000 ตัน, ปากีสถานประมาณการผลผลิตข้าวปี 2025/26 ปรับเพิ่มขึ้น 598,000 ตัน, ฟิลิปปินส์ผลผลิตข้าวปี 2025/26 ปรับเพิ่มขึ้น 150,000 ตัน, อุรุกวัยปรับเพิ่มขึ้น 105,000 ตัน

ด้านการค้าข้าวโลกปี 2026/27 ลดลง จากยอดขายที่ลดลงของกัมพูชาและบังกลาเทศ โดยกัมพูชา การส่งออกลดลง 300,000 ตัน เนื่องจากการค้าที่ชะลอตัว โดยเฉพาะการส่งออกข้าวเปลือกข้ามแดนไปยังเวียดนามที่ลดลงถึง 40% เมื่อเทียบกับปีก่อน (ปกติกัมพูชาจะส่งออกข้าวเปลือกไปเวียดนามเนื่องจากเวียดนามมีโครงสร้างพื้นฐานด้านการสี การตาก และการจัดเก็บที่ดีกว่า) แต่ถูกชดเชยได้บางส่วนจากการส่งออกข้าวสารที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะไปยังตลาดฟิลิปปินส์ที่มีความต้องการข้าวหอมมะลิคุณภาพดีราคาเหมาะสมของกัมพูชาสูง

เวียดนามส่งออกเพิ่มหลังราคาแข่งไทยได้

เวียดนาม การส่งออกข้าวปี 2026/27 ปรับเพิ่มขึ้น 100,000 ตัน เป็น 8.1 ล้านตัน เนื่องจากราคาที่แข่งขันได้ดีกว่า โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับราคาข้าวไทยที่ปรับตัวสูงขึ้น ทั้งนี้ ยอดขายจนถึงเดือนมิ.ย. อยู่ที่ประมาณ 5 ล้านตัน (ประมาณ 62% ของยอดรวมทั้งปีการค้า)

จีน คาดการณ์การนำเข้าข้าวฤดูกาลใหม่ปรับเพิ่มขึ้น 600,000 ตัน ในเดือนก.ค. นี้ พร้อมกับปรับเพิ่มขึ้น 400,000 ตัน สำหรับปี 2025/26 โดยเฉพาะการซื้อปลายข้าวในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2026 ที่สูงกว่าปีก่อนมากกว่า 60% (ปลายข้าวมักนำเข้านอกระบบโควตาภาษีเนื่องจากอัตราภาษีต่ำ เพียง 5–10%) ซึ่งรายงานระบุว่าถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เป็นหลัก และบังกลาเทศ การนำเข้าข้าวฤดูกาลใหม่ปรับลดลง 300,000 ตัน ตามแนวโน้มการเติบโตของการบริโภคที่ชะลอตัวลง

รายงานยังระบุอีกว่า สต็อกยกไปปลายงวดปี 2026/27 ที่ชดเชยกันระหว่างจีนและอินเดียนั้นพบว่า จีนหลังจากมีการเปิดประมูลข้าวเก่า (ปี 2019 และ 2021) สต็อกปลายงวดปี 2026/27 ของจีนลดลง 1 ล้านตัน เหลือ 107.0 ล้านตัน ในขณะที่ตัวเลขปีก่อนหน้าปรับเพิ่มขึ้น 0.5 ล้านตัน เป็น 105.5 ล้านตัน และการนำเข้าปลายข้าวปี 2025/26 ช่วยเพิ่มอุปทานและทำให้สต็อกข้าวเก่าสูงขึ้น

จีน-อินเดียกอดสต็อกเพื่อความมั่นคงอาหาร

แม้ผลผลิตของจีนในเดือนนี้จะไม่เปลี่ยนแปลง แต่การนำเข้าที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น 0.6 ล้านตัน ทำให้อุปทานรวมเพิ่มขึ้น 1.1 ล้านตัน ท่ามกลางการบริโภคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น 2.1 ล้านตัน ได้หักล้างทำให้สต็อกปลายงวดจีนลดลงสุทธิ 1.0 ล้านตัน ด้านอินเดีย สถานการณ์ตรงกันข้ามกับจีนอย่างมีนัย โดยสต็อกปลายงวดฤดูกาลใหม่ของอินเดียปรับเพิ่มขึ้น 1.0 ล้านตัน ในเดือนก.ค. เนื่องจากรัฐบาลยังคงถือครองสต็อกจำนวนมากเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาภายในประเทศและความมั่นคงทางอาหาร ส่งผลให้สต็อกปี 2026/27 ของอินเดียคาดว่าจะอยู่ที่ 51.0 ล้านตัน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 26% ของสต็อกข้าวทั่วโลก

ในส่วนสถานการณ์ของประเทศไทย ข้อมูลจาก สศก. ระบุว่า เกษตรกรขาดความมั่นใจเกี่ยวกับราคาข้าวที่มีแนวโน้มลดลง ประกอบกับปัจจัยการผลิตยังคงอยู่ในเกณฑ์สูง เกษตรกรจึงปล่อยพื้นที่ว่าง บางรายปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงานและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ในบางพื้นที่ลดรอบการเพาะปลูกจากเดิมที่ทำได้ 2 รอบเหลือเพียง 1 รอบ เนื่องจากความล่าช้าในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง จากสถานการณ์น้ำที่ยังท่วมขังอยู่ ทำให้รอบการปลูกไม่สามารถดำเนินการได้ทันเวลาตามปกติ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐฯ ยังมีการส่งเสริมโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อจูงใจให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชมูลค่าสูง แทนการทำนาปรัง

ด้านราคาข้าวเปลือกของไทย ข้อมูลจากสมาคมโรงสีข้าวไทย ระบุว่า ข้าวเปลือกเจ้า ความชื้น 15% (จ.อยุธยา) ณ วันที่ 24 ก.ค. 2569 ราคาตันละ 8,900-9,300 บาท สูงกว่าราคาเฉลี่ยก่อนหน้านี้ ข้าวเปลือกหอมมะลิ (จ.อุบลราชธานี) ตันละ 17,000-18,000 บาท ข้าวเปลือกเหนียว (เชียงใหม่) ตันละ 10,000-11,000 บาท

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

รายงาน GEOGLAM Crop Monitor ประจำเดือนสิงหาคม 2569 ชี้สภาพข้าวโลกยังเอื้ออำนวย แต่สภาพอากาศแห้งแล้งเริ่มเป็นความเสี่ยงสำคัญ

รายงาน GEOGLAM Crop Monitor ประจำเดือนสิงหาคม 2569 ซึ่งประกอบด้วย Global Crop Monitor, Crop Monitor for AMIS และ Crop Monitor for Early Warning ระบุว่า สภาพข้าวทั่วโลกโดยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2569 แม้ว่าสภาพอากาศแห้งแล้งจะเริ่มเป็นประเด็นที่น่ากังวลมากขึ้นในหลายพื้นที่ผลิตข้าวสำคัญ

ขณะนี้ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ได้ก่อตัวขึ้นอย่างชัดเจน และคาดว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นจนเป็นหนึ่งในเหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2493 โดยคาดการณ์ว่าเอลนีโญมีแนวโน้มจะดำเนินต่อเนื่องไปจนถึงเดือนเมษายน 2570 นอกจากนี้ คาดว่าจะเกิดปรากฏการณ์ ขั้วบวกของความผันแปรของดัชนีมหาสมุทรอินเดีย (positive Indian Ocean Dipole: IOD) ในช่วงปลายปีนี้ ซึ่งอาจส่งเสริมให้เกิดสภาพอากาศแห้งแล้งในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รุนแรงขึ้น

ในจีน สภาพข้าวยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี การเก็บเกี่ยวข้าวต้นฤดู (early double-crop rice) กำลังดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การเพาะปลูกข้าวปลายฤดู (late double-crop rice) กำลังเริ่มต้น และข้าวเก็บเกี่ยวครั้งเดียว (single-season rice crop) ซึ่งเป็นพืชหลักของประเทศยังคงเจริญเติบโตภายใต้สภาพอากาศที่เอื้ออำนวย

ในอินเดีย การเพาะปลูกและการย้ายกล้าข้าวนาปี (kharif rice) ยังคงดำเนินต่อไปภายใต้สภาพที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศอย่างล่าช้า และบางพื้นที่ทางภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณฝนต่ำกว่าปกติ

สำหรับบังกลาเทศ ข้าวฤดู Aus กำลังเจริญเติบโตควบคู่ไปกับการปักดำข้าวฤดูอามัน (Aman) แม้ว่าพื้นที่บางส่วนทางตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมรุนแรง ขณะที่สภาพข้าวในปากีสถาน ศรีลังกา และเนปาล ยังคงอยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย

แนวโน้มการผลิตข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยทั่วไปยังเป็นบวก แต่ความท้าทายจากสภาพอากาศเริ่มปรากฏชัดเจนมากขึ้น โดยที่อินโดนีเซียยังคงเพาะปลูกข้าวในฤดูแล้งอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เริ่มเก็บเกี่ยวพื้นที่ที่เพาะปลูกไปก่อนหน้านี้

ในเวียดนาม การเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ใบไม้ผลิ (winter-spring crop) ในภาคเหนือใกล้เสร็จสิ้น ขณะที่การเพาะปลูกข้าวฤดูร้อน-ใบไม้ร่วง (summer-autumn crop) ยังคงดำเนินต่อไปในภาคใต้ ซึ่งสภาพอากาศร้อนจัดเป็นเวลานานและการมีน้ำใช้อย่างจำกัดได้ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของข้าว

สำหรับประเทศไทย ข้าวนาปีอยู่ในระยะการเจริญเติบโตภายใต้สภาพที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากปัญหาภัยแล้งและปริมาณปุ๋ยที่มีจำกัด นอกจากนี้ ราคาข้าวที่ลดลงและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นยังส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ขณะที่ฟิลิปปินส์ยังคงรายงานว่าสภาพการผลิตข้าวนาปีอยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย

Early Warning Crop Monitor ยังชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นต่อการผลิตข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แม้โดยรวมสภาพข้าวยังคงอยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย แต่คาดว่าภัยแล้งและสภาพอากาศร้อนจะส่งผลให้ผลผลิตข้าว

นาปีในกัมพูชา ไทย และเวียดนามตอนใต้ลดลง ขณะที่ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นของไทยยังคงเป็นปัจจัยกดดันการเพาะปลูกข้าว

ขณะเดียวกันสภาพอากาศแห้งแล้งจากอิทธิพลของเอลนีโญมีแนวโน้มเกิดขึ้นพร้อมกับช่วงฤดูแล้งสูงสุดของอินโดนีเซีย นอกจากนี้ ภาคตะวันออกของบังกลาเทศยังเผชิญกับฝนมรสุมที่ตกหนักอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของข้าว

โดยรวมแล้ว AMIS Crop Monitor ระบุว่า สภาพอากาศแห้งแล้งเป็นความเสี่ยงหลักต่อการผลิตข้าวโลก โดยเฉพาะในพื้นที่ทางตอนใต้ของอินเดีย ประเทศไทย และเวียดนามตอนใต้ แม้ว่าสภาพการผลิตข้าวในประเทศผู้ผลิตรายใหญ่โดยทั่วไปยังคงอยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย แต่การทวีความรุนแรงของปรากฏการณ์เอลนีโญ และแนวโน้มการเกิดขั้วบวกของดัชนีมหาสมุทรอินเดีย (positive IOD) คาดว่าจะทำให้ความเสี่ยงจากสภาพอากาศยังคงอยู่ในระดับสูงตลอดช่วงที่เหลือของฤดูเพาะปลูก

ที่มา Oryza.com

เอลนีโญซ้ำเติมวิกฤตพื้นที่ผลิตข้าวของเอเชีย หลังเผชิญแรงกดดันด้านราคาและต้นทุนจากสงคราม

สำนักข่าว Bloomberg เผยแพร่บทความเรื่อง "El Niño Worsens Plight of Asia's Rice Belt After War Price Shock" ซึ่งวิเคราะห์ผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญ ปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งกำลังส่งผลกระทบต่อตลาดข้าวในหลายประเทศของเอเชีย

รายงานระบุว่า เอลนีโญกำลังส่งผลกระทบต่อประเทศผู้ผลิตและผู้บริโภคข้าวสำคัญ ได้แก่ อินเดีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ปากีสถาน มาเลเซีย และไทย โดยทำให้หลายพื้นที่มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเกิดภาวะภัยแล้งยาวนาน ปริมาณน้ำชลประทานลดลง ต้นทุนการสูบน้ำเพิ่มขึ้น และเกษตรกรใช้ปุ๋ยน้อยลง ส่งผลให้การบริหารจัดการการผลิตมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์สำคัญของแต่ละประเทศ มีดังนี้

อินเดีย – ปริมาณฝนมรสุมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 16% พื้นที่เพาะปลูกข้าวล่าช้ากว่าปีก่อน 1% และคาดว่าผลผลิตข้าวทั้งประเทศอาจลดลงประมาณ 5%

ไทย – ราคาข้าวส่งออกอยู่ในระดับสูงสุดในรอบ 18 เดือน ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาลดลงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง

เวียดนาม – ภัยแล้งต่อเนื่องเป็นเวลา 2 เดือน ทำให้นาข้าวหลายพื้นที่เริ่มแห้งและเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขณะที่ฝนเริ่มตกช้ากว่าที่ควร รัฐบาลเตือนว่าปรากฏการณ์เอลนีโญอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวประมาณ 350,000 เฮกตาร์ ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong River Delta) มีการลดพื้นที่ปลูกข้าวเพื่อเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น มะพร้าว ขณะที่เกษตรกรกังวลต่อความผันผวนของราคาข้าว

ฟิลิปปินส์ – สภาพอากาศแห้งแล้งทำให้การเพาะปลูกล่าช้า น้ำเพื่อการชลประทานมีไม่เพียงพอ อีกทั้งราคาน้ำมันดีเซลและปุ๋ยยังอยู่ในระดับสูง

อินโดนีเซีย – ภัยแล้งที่ยืดเยื้อส่งผลให้ผลผลิตข้าวลดลง พร้อมกับภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารที่เพิ่มสูงขึ้น

มาเลเซีย – คาดว่าผลผลิตข้าวจะลดลงจากผลกระทบของสภาพอากาศ

แม้ภาพรวมของสถานการณ์จะสร้างความกังวลต่อผลผลิตข้าวโลกและเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ราคาข้าวมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น แต่ยังมีปัจจัยที่กดดันตลาดในระยะสั้น ได้แก่

- *ปริมาณข้าวโลกยังคงอยู่ในระดับเพียงพอ*
- *การเพาะปลูกข้าวของอินเดียเริ่มเร่งตัวและสามารถลดช่องว่างจากปีก่อนได้*
- *ปริมาณฝนที่ปรับตัวดีขึ้นในช่วงปลายฤดูเพาะปลูก ซึ่งอาจช่วยรักษาระดับผลผลิตและลดความเสี่ยงด้านอุปทาน*

โดยรวม Bloomberg ประเมินว่า แม้ความเสี่ยงด้านสภาพอากาศจะยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด แต่แนวโน้มราคาข้าวในระยะสั้นยังได้รับแรงกดดันจากอุปทานโลกที่เพียงพอและสภาพอากาศที่มีสัญญาณปรับตัวดีขึ้นในบางพื้นที่

ที่มา Oryza.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

<u>เวียดนาม</u>

สัปดาห์ที่ผ่านมา ข้าวขาวเวียดนาม 5% มีราคาเสนออยู่ที่ 430-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ไม่เปลี่ยนแปลงจากสัปดาห์ก่อน โดยผู้ค้ารายหนึ่งในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า กิจกรรมการซื้อขายค่อนข้างซบเซาเนื่องจากอุปสงค์ที่อ่อนแอ

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามมีแนวโน้มทรงตัว โดยราคาข้าวหอม (Vietnamese fragrant rice) พันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 500-510 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ขณะที่ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 541-545 เหรียญสหรัฐฯ ต่อตัน ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 434-438 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงระหว่างวันที่ 1–3 สิงหาคม 2569 มีเรือสินค้าเข้าเทียบท่าที่ท่าเรือโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh Port) และ ท่าเรือหมีเถย (My Thoi Port) เพื่อบรรทุกข้าวรวม 1 ลำ โดยมีปริมาณข้าวทุกชนิดที่มีกำหนดส่งออกรวมประมาณ 4,100 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม – 3 สิงหาคม 2569 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 72,650 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกาจำนวน 48,000 ตัน ประเทศมาเลเซีย 19,650 ตัน และประเทศฟิลิปปินส์ 5,000 ตัน

มีรายงานว่าสมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association) กำลังผลักดันให้มีการกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการส่งออกข้าวและข้าวเปลือกสดภายในประเทศ เพื่อปกป้องเกษตรกรและผู้ส่งออกจากการปั่นป่วนราคา สมาคมฯ ระบุว่า ต้องการกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการส่งออกข้าวหอมที่ 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB และกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับข้าวเปลือกสดที่ยังไม่ผ่านการสีในประเทศที่ 7,000 ดองต่อกิโลกรัม

ตามรายงานของสำนักข่าว Reuters ระบุว่า สมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association: VFA) เสนอให้กำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการส่งออกข้าว และราคาขั้นต่ำในการรับซื้อข้าวเปลือกภายในประเทศ เพื่อปกป้องเกษตรกรและผู้ประกอบการส่งออกจากการบิดเบือนราคา

เวียดนามซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับ 3 ของโลก เผชิญแรงกดดันต่อราคาข้าวส่งออกในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา หลังจากฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นตลาดส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม ดำเนินมาตรการจำกัดการนำเข้าข้าว

นาย Do Ha Nam ประธาน VFA เปิดเผยว่า VFA ซึ่งเป็นองค์กรที่รวมผู้ประกอบการส่งออกและแปรรูปข้าวได้เสนอให้กำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับข้าวหอม (fragrant rice) ที่ 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) และราคารับซื้อขั้นต่ำสำหรับข้าวเปลือกสด (fresh unhusked paddy) ที่ 7,000 ดองต่อกิโลกรัม (0.27 ดอลลาร์สหรัฐ)

นาย Nam กล่าวกับ Reuters ว่า ปัจจุบันราคาข้าวในตลาดยังคงสูงกว่าราคาขั้นต่ำที่เสนอ เป้าหมายของมาตรการนี้คือการป้องกันไม่ให้ราคาถูกกดลงต่ำเกินไป เขากล่าวว่า VFA ยังคงทำงานร่วมกับผู้ประกอบการสมาชิกเพื่อจัดทำรายละเอียดของแผนดังกล่าวให้แล้วเสร็จ หากได้รับการอนุมัติราคาขั้นต่ำดังกล่าวจะเริ่มนำมาใช้ในเบื้องต้นจนถึงสิ้นปี 2569

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติทั่วไปของเวียดนาม (General Statistics Office) ระบุว่า ในช่วง 7 เดือนแรกของปีนี้ เวียดนามส่งออกข้าวรวม 5.53 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกลดลง 7.1% เหลือ 2.62 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ได้เรียกร้องให้ภาคธุรกิจร่วมมือกันเพื่อรักษาระดับราคาข้าวสำหรับเกษตรกรและราคาข้าวส่งออก ท่ามกลางสภาวะตลาดที่ไม่แน่นอนหลายประการ

ในจดหมายที่ลงนามโดยนายโด ฮา นัม ประธานสมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) ระบุว่า การผลิต การค้าและการส่งออกข้าวของเวียดนามกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ความขัดแย้งและความไม่มั่นคงในหลายภูมิภาคของโลกยังคงส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน โลจิสติกส์ และการค้าทั่วโลก ในขณะเดียวกัน ประเทศผู้นำเข้าข้าวหลายประเทศกำลังปรับนโยบายไปสู่การคุ้มครองทางการค้ามากขึ้น ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารและควบคุมการนำเข้า การพัฒนาเหล่านี้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อกิจกรรมการส่งออกข้าวของธุรกิจเวียดนาม

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) เชื่อว่าปัญหาดังกล่าวไม่เพียงส่งผลกระทบต่อธุรกิจส่งออกเท่านั้น แต่ยังลุกลามไปยังเกษตรกรผู้ปลูกข้าวด้วย ปัจจุบันเกษตรกรกำลังเผชิญกับแรงกดดันเนื่องจากต้นทุนการผลิตยังคงสูงในขณะที่ราคารับซื้อข้าวมีแนวโน้มลดลงในช่วงฤเก็บเกี่ยว

VFA ระบุในจดหมายเปิดผนึกว่า หากปราศจากความร่วมมือจากภาคธุรกิจ รายได้และวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะได้รับผลกระทบ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมข้าว

จากสถานการณ์ดังกล่าว ในการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมผู้ส่งออกข้าวเวียดนาม (VFA) เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 สมาคมฯ มีมติเป็นเอกฉันท์เรียกร้องให้ธุรกิจสมาชิกและผู้ค้าข้าวส่งออกแสดงความรับผิดชอบและซื้อข้าวจากเกษตรกรอย่างแข็งขัน สมาคม VFA กระตุ้นให้ภาคธุรกิจซื้อข้าวพันธุ์ DT8, MO18 และพันธุ์อื่นๆ จากเกษตรกรในราคา 7,000 ดง/กิโลกรัม ราคานี้จะช่วยรักษาเสถียรภาพการผลิต เพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนาม

ในขณะเดียวกัน VFA ยังเรียกร้องให้ธุรกิจและผู้ค้าข้าวส่งออกให้ความสำคัญกับการทำธุรกรรม การลงนาม และการดำเนินการตามสัญญาการส่งออกข้าวหอมในราคา 500 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันขึ้นไป โดยคำนึงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการพัฒนาของตลาด เพื่อให้เกิดความสมดุลของผลประโยชน์ระหว่างเกษตรกร ธุรกิจ และผลประโยชน์ของชาติ

ก่อนหน้านี้ VFA ยังแสดงความกังวลว่า เมื่อจังหวัดต่างๆ ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ในขณะที่ตลาดส่งออกยังคงซบเซา ทำให้เกิดความกังวลถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของผลผลิตล้นตลาดแต่ราคาต่ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบร้ายแรงต่อห่วงโซ่คุณค่าของข้าวทั้งหมด

จากรายงานของ กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในเดือนกรกฎาคม เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 505,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 252.8 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ สำหรับช่วงเจ็ดเดือนแรกของปี การส่งออกข้าวอยู่ที่ประมาณ 5.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว แต่มีมูลค่าเพียง 2.64 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 7% สาเหตุหลักมาจากราคาเฉลี่ยในการส่งออกลดลงเหลือประมาณ 476.6 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อตัน ซึ่งต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปี 2025 ถึง 7%

สำนักข่าว Tuoi Tre News รายงานว่า ฟิลิปปินส์ได้เข้มงวดการตรวจสอบข้าวนำเข้า รวมทั้งยกระดับมาตรฐานผู้ส่งออกเวียดนาม โดยผู้นำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ได้แจ้งผู้ส่งออกเวียดนามว่า ทางการฟิลิปปินส์กำลังเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสารตกค้างจากสารกำจัดศัตรูพืชในข้าวนำเข้า โดยกำหนดให้ผู้ส่งออกต้องปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยอาหารที่เข้มงวดยิ่งขึ้น เพื่อรักษาสิทธิในการเข้าถึงตลาด

ผู้เชี่ยวชาญในเวียดนามเห็นว่า มาตรการดังกล่าวอาจเป็นความท้าทายในระยะสั้น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสให้ภาคอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามเร่งยกระดับมาตรฐานการผลิต และมุ่งสู่ระบบการผลิตที่ปลอดภัยและยั่งยืนมากขึ้น

ตามข้อมูลของสมาคมอาหารเวียดนาม (Vietnam Food Association: VFA) เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 5.3 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2.52 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 15 กรกฎาคม 2569 โดยฟิลิปปินส์ยังคงเป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนาม โดยมีสัดส่วนประมาณ 45% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของประเทศ หรือคิดเป็นเกือบ 2.4 ล้านตัน

การที่ฟิลิปปินส์เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสารตกค้างจากสารกำจัดศัตรูพืช ทำให้ผู้ประกอบการและเกษตรกรเวียดนามต้องยกระดับการควบคุมคุณภาพตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนามมาอย่างต่อเนื่องหลายปี ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงนโยบายการนำเข้าของฟิลิปปินส์จึงส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออกข้าวของเวียดนามและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวของประเทศ

ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามรายหนึ่งให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ Tuoi Tre ว่า ข้าวเวียดนามมีสัดส่วนประมาณ 90% ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมดของฟิลิปปินส์ในแต่ละปี ผู้เชี่ยวชาญรายดังกล่าวยังมองว่า มาตรการนี้อาจเป็นความพยายามของฟิลิปปินส์ในการเพิ่มอำนาจต่อรองด้านราคากับผู้ส่งออกเวียดนาม อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวมีเหตุผลรองรับอย่างชัดเจน

สำนักงานอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry: BPI) ภายใต้กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์เปิดเผยเมื่อเร็วๆ นี้ว่า กำลังผลักดันมาตรการเพื่อยกระดับความปลอดภัยด้านอาหารสำหรับผู้บริโภค ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสารตกค้างทางเคมี และรับรองการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยอาหารทั้งในประเทศและระดับสากล

นาย เหงียน จี แทงห์ (Nguyen Chi Thanh) ผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรมข้าวของบริษัท An Giang Import-Export Joint Stock Company กล่าวว่า มาตรการของฟิลิปปินส์สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดโลกที่ทยอยยกเลิกการใช้สารเคมีอันตรายที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้บริโภค เขากล่าวว่า ในอดีตข้อกำหนดลักษณะนี้มักพบเฉพาะในตลาดที่มีมาตรฐานสูง เช่น สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา แต่ปัจจุบันตลาดระดับกลางก็เริ่มปรับตัวเข้าสู่การใช้มาตรฐานเดียวกันมากขึ้น

นายแทงห์คาดว่า สำนักงานอุตสาหกรรมพืชของฟิลิปปินส์จะทยอยนำมาตรการใหม่มาใช้ทีละขั้นตอน มากกว่าการบังคับใช้อย่างเข้มงวดทันทีเช่นเดียวกับประเทศพัฒนาแล้ว เขาระบุว่า ในระยะแรกทางการฟิลิปปินส์จะเพิ่มความถี่ในการตรวจสอบ แต่ไม่น่าจะบังคับใช้อย่างเข้มงวดในทันที

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ตลาดนำเข้าหลายแห่งให้ความสำคัญกับการควบคุมสารตกค้างมากขึ้น แต่สำหรับตลาดฟิลิปปินส์ การเจรจาการค้าก่อนหน้านี้มักมุ่งเน้นเรื่องราคาและชนิดของข้าว มากกว่ามาตรฐานด้านเทคนิค

นายแทงห์กล่าวว่า ที่ผ่านมา การส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์แทบไม่เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับสารตกค้าง ซึ่งมาตรการใหม่ของฟิลิปปินส์อาจกลายเป็นอุปสรรคในระยะสั้นสำหรับการส่งออกข้าวของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวอาจเป็นโอกาสสำคัญที่ช่วยเร่งการยกระดับมาตรฐานตลอดห่วงโซ่การผลิตและการจัดจำหน่ายข้าว

นาย เล แทงห์ ตุ่ง (Le Thanh Tung) เลขาธิการสมาคมอุตสาหกรรมข้าวเวียดนาม (Vietnam Rice Industry Association) และอดีตรองอธิบดีกรมการผลิตพืชและคุ้มครองพืช ภายใต้กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า กระทรวงได้กำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหารสำหรับสินค้าเกษตร รวมถึงข้าว มาเป็นเวลานาน ผ่านโครงการด้านเทคนิคและข้อกำหนดต่างๆ

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ สินค้าเกษตรบางชนิดของเวียดนามยังคงได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้า เช่น กรณีการตรวจพบสารแคดเมียมในทุเรียน หรือการปนเปื้อนของสีอุตสาหกรรม Auramine O แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะกำหนดแนวทางไว้อย่างชัดเจน แต่การนำไปปฏิบัติยังไม่ได้รับความสำคัญเพียงพอ

ดังนั้น การที่ตลาดนำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนามเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมคุณภาพ อาจกลายเป็นแรงผลักดันให้อุตสาหกรรมข้าวปรับโครงสร้างการผลิตให้มีความปลอดภัยและมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

นายตุ่งกล่าวว่า ผู้ประกอบการเวียดนามบางรายยังทำหน้าที่เพียงเป็นคนกลางในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรและส่งต่อให้ผู้บริโภค สำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการเติบโตอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องควบคุมแหล่งผลิตวัตถุดิบของตนเอง และกำจัดการใช้สารเคมีอันตรายตั้งแต่ต้นทาง แทนที่จะเพียงรับซื้อผลผลิตแล้วส่งออก

ด้านนายเหงียน จี แทงห์ เห็นว่า ข้อกำหนดใหม่ของฟิลิปปินส์ถือเป็นสัญญาณเชิงบวกที่จะผลักดันให้อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามปรับโครงสร้างการผลิตใหม่ อย่างไรก็ตาม ระดับของการเปลี่ยนแปลงจะขึ้นอยู่กับวิธีการบังคับใช้มาตรการของประเทศผู้นำเข้า เขากล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีแรงกระแทก เพื่อให้เกิดการปรับตัว หากมีการส่งคืนสินค้าส่งออก ผู้ประกอบการก็จะเร่งปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว

ในทางกลับกัน หากทางการประกาศเพิ่มความเข้มงวด แต่ยังคงอนุญาตให้นำเข้าข้าวในปริมาณมากโดยไม่มีการดำเนินการจริง ก็จะเป็นเรื่องยากที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

นาย ฟาน ฮว่าง เลิม (Phan Hoang Lam) ประธานบริษัท Lam Rice Group Inc. เห็นพ้องว่า นโยบายใหม่ของฟิลิปปินส์จะบีบให้อุตสาหกรรมข้าวเวียดนามต้องเร่งยกระดับมาตรฐาน เขากล่าวว่า ผู้ประกอบการจำเป็นต้องปรับแนวคิดและแนวทางการดำเนินงาน ด้วยการกำหนดมาตรฐานปัจจัยการผลิต มาตรฐานพื้นที่เพาะปลูก และสร้างความโปร่งใสตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยผู้ประกอบการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวได้ จะไม่สามารถแข่งขันในตลาดต่อไปได้

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงฮานอย รายงานว่า เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2569 ที่จังหวัดอานซาง (An Giang) บริษัท Loc Troi Seeds และสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อความร่วมมือด้านการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างห่วงโซ่คุณค่าข้าวที่มีความยั่งยืนยิ่งขึ้นระหว่างทั้งสองประเทศ ความร่วมมือครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาน

เอกอัครราชทูตเวียดนามประจำเมียนมา และกรมการเพาะปลูกและคุ้มครองพืช (Plant Protection Department: PPD) กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในบริบทที่เวียดนามกำลังมุ่งยกระดับผลิตภาพทางการเกษตร ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นอกจากนี้ ความร่วมมือครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการผลักดันการส่งออกเทคโนโลยีการเกษตรและพันธุกรรมเมล็ดพันธุ์ข้าวของเวียดนามสู่ตลาดในภูมิภาค รวมทั้งยังสะท้อนการเปลี่ยนผ่านของภาคการเกษตรเวียดนามจากการมุ่งเน้น การส่งออกข้าวเพียงอย่างเดียว ไปสู่ความร่วมมือด้านการเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ผ่านการส่งออกพันธุ์ข้าว เทคโนโลยี และองค์ความรู้ด้านการผลิต

ตามบันทึกความเข้าใจดังกล่าว บริษัท Loc Troi Seeds จะจัดหาพันธุ์ข้าวคุณภาพสูงเพื่อใช้สำหรับการวิจัย การทดลองในแปลงนา และต่อยอดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ในเมียนมา ทั้งสองฝ่ายยังจะร่วมมือกันพัฒนาพันธุ์ข้าวที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเหมาะสมกับสภาพการเพาะปลูกของเมียนมา พร้อมทั้งขยายระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์และห่วงโซ่อุปทานผ่านพันธมิตรในท้องถิ่น ข้อตกลงดังกล่าวยังครอบคลุมความร่วมมือด้าน การผลิตเมล็ดพันธุ์ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การค้า เทคโนโลยีการเพาะปลูก การพัฒนาพื้นที่วัตถุดิบ การแปรรูป การจัดจำหน่าย การตรวจสอบย้อนกลับของผลิตภัณฑ์ และการค้าทวิภาคีด้านเมล็ดพันธุ์พืชคุณภาพสูง

ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุ์ข้าวของเวียดนามประเมินว่า เมียนมาเป็นประเทศที่มีพื้นที่เกษตรกรรมขนาดใหญ่และมีสภาพธรรมชาติที่เอื้ออำนวย จึงได้รับการประเมินว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงสำหรับพันธุ์ข้าวที่ผ่านการปรับปรุงใหม่ ความต้องการพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูงขึ้น มีคุณภาพดีขึ้น และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนพิธีลงนาม คณะทำงานของสหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาได้เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว พื้นที่ทดลอง แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ แหล่งวัตถุดิบ และโรงงานแปรรูปข้าวของบริษัท Loc Troi Seeds เพื่อศึกษารูปแบบ การผลิตแบบครบวงจรของบริษัทโดยตรง รวมถึงสำรวจพันธุ์ข้าว OM18 และ OM5451 ซึ่งได้รับการวิจัยและพัฒนา โดยสถาบันวิจัยข้าวแห่งสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Cuu Long Delta Rice Research Institute: CLRI) และนำมาพัฒนาเป็นสินค้าเชิงพาณิชย์โดยบริษัท Loc Troi Seeds ทั้งสองพันธุ์เป็นพันธุ์ข้าวที่มีสัดส่วนสูงในมูลค่าการส่งออกข้าวโดยรวมของเวียดนาม

นาย Huynh Van Thon ประธานบริษัท Loc Troi Seeds กล่าวว่า ข้อตกลงฉบับนี้ไม่เพียงเป็นหมุดหมายสำคัญในกลยุทธ์การขยายธุรกิจของบริษัทสู่ตลาดต่างประเทศเท่านั้น แต่การผสานศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวของบริษัท Loc Troi Seeds เข้ากับศักยภาพด้านการเกษตรของเมียนมาจะช่วยเสริมสร้างรูปแบบการผลิตข้าวอย่างยั่งยืน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและภาคการเกษตรของทั้งสองประเทศ

นาย Thet Zin Maung หัวหน้าคณะทำงานเมียนมา ได้ชื่นชมความสัมพันธ์อันใกล้ชิดของบริษัท Loc Troi Seeds กับเกษตรกร รวมถึงโครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว และระบบการแปรรูปแบบครบวงจรของบริษัท พร้อมให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันสหพันธ์ข้าวแห่งเมียนมาบริหารจัดการพื้นที่ประมาณ 100 เฮกตาร์ หรือเท่ากับ 625 ไร่ เพื่อใช้สำหรับการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว และ นาย Thet Zin Maung แสดงความประสงค์ให้บริษัท Loc Troi Seeds ส่งผู้เชี่ยวชาญไปยังเมียนมาโดยเร็ว เพื่อสนับสนุนการถ่ายทอดพันธุ์ข้าว การพัฒนาพื้นที่วัตถุดิบ และการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี ความร่วมมือดังกล่าวสะท้อน ให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านของเวียดนามจากการส่งออกข้าวไปสู่การส่งออกพันธุ์ข้าว เทคโนโลยีการเกษตร และ องค์ความรู้ด้านการผลิต ตลอดจนมีส่วนช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารของภูมิภาค

ทั้งนี้ ความร่วมมือระหว่างบริษัท Loc Troi Seeds ของเวียดนามและสหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) เป็นพัฒนาการที่น่าสนใจของภาคเกษตรกรรมเวียดนาม เนื่องจากสะท้อนให้เห็นถึงการ

ปรับเปลี่ยนแนวทางจากการมุ่งเน้นการส่งออกข้าวและสินค้าเกษตรขั้นต้น ไปสู่การส่งออกพันธุ์พืช เทคโนโลยีการเกษตร องค์ความรู้ และระบบการผลิตแบบครบวงจร ซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่า ในมุมมองด้านการค้า ความร่วมมือครั้งนี้อาจนำไปสู่การขยายการส่งออกของเวียดนามจากสินค้าเกษตรไปสู่ เทคโนโลยีและทรัพย์สินทางพันธุกรรมทางการเกษตร ซึ่งมีโอกาสสร้างรายได้ในระยะยาวและช่วยให้บริษัทเวียดนามเข้าไปมีส่วนร่วมในห่วงโซ่คุณค่าการผลิตข้าวของประเทศคู่ค้าได้มากขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาพันธุ์ข้าวที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยังสอดคล้องกับแนวโน้มของภาคเกษตรกรรมโลกที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตควบคู่ไปกับการลดต้นทุนและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ที่มา Oryza.com และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงฮานอย (เวียดนาม)

กัมพูชา

สำนักข่าว Vietnam News Agency (VNA) รายงานว่าจากรายงานที่เผยแพร่โดยสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวสารมากกว่า 707,000 ตัน ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 สร้างรายได้ 415.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งข้าวจำนวนดังกล่าวส่งออกโดยบริษัทจำนวน 61 แห่ง ไปยังตลาดทั่วโลก 66 แห่ง โดยการส่งออกข้าวของกัมพูชาขยายตัวอย่างแข็งแกร่งเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้น 68% และมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น 34.3%

สหภาพยุโรป (European Union: EU) ยังคงเป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญที่สุดของกัมพูชาเมื่อพิจารณาจากมูลค่า โดยนำเข้าข้าวสารจากกัมพูชาจำนวน 207,157 ตัน คิดเป็นมูลค่ามากกว่า 156.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ส่วนจีนและเขตปกครองตนเองของจีน นำเข้าข้าวจากกัมพูชาจำนวน 174,930 ตัน มูลค่า 103.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ประเทศสมาชิก อาเซียน 5 ประเทศ นำเข้าข้าวรวม 266,300 ตัน มูลค่า 102.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ กัมพูชายังส่งออกข้าวสารจำนวน 59,084 ตัน มูลค่า 52.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไปยังตลาดอื่นอีก 25 แห่ง ซึ่งรวมถึงประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแอฟริกาและตะวันออกกลาง

โดยที่ข้าวหอมยังคงเป็นข้าวส่งออกหลักของกัมพูชา โดยคิดเป็น 59.23% ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดในช่วงดังกล่าว ขณะที่ข้าวขาวมีสัดส่วน 23.66% รองลงมาคือ ข้าวหักคิดเป็น 13.7% ขณะที่ข้าวอินทรีย์มีสัดส่วน 1.28% และข้าวนึ่ง 1.93% ส่วนข้าวประเภทอื่นๆ คิดเป็นสัดส่วนที่เหลือ 0.2%

นอกเหนือจากข้าวสารแล้ว ในช่วงเดือนมกราคม–กรกฎาคม กัมพูชายังส่งออกข้าวเปลือกมากกว่า 3 ล้านตัน สร้างรายได้ประมาณ 665.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ขณะเดียวกัน กัมพูชากำลังพยายามขยายการส่งออกข้าวไปยังตลาดใหม่ๆ รวมถึงฟิลิปปินส์ โดยเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2569 นาย Dith Tina รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของกัมพูชา (Cambodian Minister of Agriculture, Forestry and Fisheries) ได้หารือกับ Jobelle Cristobal ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและหัวหน้าฝ่ายการตลาดของ Don Fernando Grains Inc. ซึ่งเป็นหนึ่งในบริษัทผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ของฟิลิปปินส์ เพื่อสำรวจโอกาสในการเพิ่มการส่งออกข้าวของกัมพูชาไปยังประเทศฟิลิปปินส์

สำนักข่าว Khmer Times รายงานว่า กัมพูชากำลังแสวงหาแนวทางใหม่เพื่อขยายการส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ หลังจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของกัมพูชา (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries) หารือร่วมกับ Don Fernando Grains Inc. ซึ่งเป็นผู้นำเข้าข้าวรายสำคัญของฟิลิปปินส์ โดยการหารือครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างการค้าระหว่างสองประเทศ และเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพสำหรับข้าวกัมพูชา

การหารือดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างการประชุมของนาย ดิธ ทีนา (Dith Tina) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงกัมพูชา กับนายโจเบลล์ คริสโตบัล (Jobelle Cristobal) เหรัญญิกบริษัทและหัวหน้าฝ่ายการตลาดของ Don Fernando Grains Inc. ณ สำนักงานใหญ่ของกระทรวงในกรุงพนมเปญ เมื่อวานนี้

คณะผู้แทนจากฟิลิปปินส์ได้หารือเกี่ยวกับโอกาสในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนของทั้งสองประเทศ และอำนวยความสะดวกในการส่งออกข้าวกัมพูชาเข้าสู่ตลาดฟิลิปปินส์ ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกระดับความร่วมมือด้านข้าวระหว่างกัน โดยกัมพูชาเน้นย้ำถึงศักยภาพของประเทศในฐานะผู้ผลิตข้าวรายสำคัญที่สามารถนำเสนอข้าวคุณภาพสูงสู่ตลาดต่างประเทศ

การประชุมครั้งนี้สะท้อนถึงยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่องของกัมพูชาในการกระจายตลาดส่งออกสินค้าเกษตร โดยเฉพาะข้าว ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของภาคเกษตรกรรมของประเทศ และเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่สร้างรายได้จากการค้าระหว่างประเทศ

นายคริสโตบัลแสดงความสนใจในการจัดหาข้าวจากกัมพูชาและการจัดตั้งช่องทางนำเข้า ซึ่งความร่วมมือนี้อาจช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างผู้ผลิตข้าวกัมพูชาและผู้ซื้อจากฟิลิปปินส์

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงกัมพูชาเน้นย้ำว่า ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนมีความสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรกัมพูชาในตลาดโลก โดยความร่วมมือดังกล่าวคาดว่าจะช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงตลาด และสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของภาคเกษตรกรรม

ในระยะต่อไป ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐของกัมพูชา ผู้ส่งออกภายในประเทศ และผู้นำเข้าจากฟิลิปปินส์ คาดว่าจะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยมุ่งแก้ไขประเด็นสำคัญ ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพ ปริมาณอุปทาน และข้อกำหนดของตลาด

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy ได้สัมภาษณ์ นายชาน โซเคียง (Chan Sokheang) ประธานคณะกรรมการบริหารสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (Cambodia Rice Federation: CRF) โดยมีประเด็นสำคัญได้แก่ การส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นเป็น 73,000 ตัน และยุโรปยังคงเป็นตลาดหลักสำหรับข้าวหอม

ทั้งนี้ กัมพูชายังคงอยู่บนเส้นทางที่จะส่งออกข้าวสารได้มากกว่า 1 ล้านตันในปี 2569 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากผลผลิตข้าวเปลือกที่มีเสถียรภาพ การประสานงานที่ดีขึ้นตลอดห่วงโซ่มูลค่าข้าว และโอกาสทางการตลาดที่เพิ่มขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่ฟิลิปปินส์กำลังกลายเป็นหนึ่งในตลาดส่งออกที่เติบโตเร็วที่สุดของกัมพูชา

นายโซเคียงกล่าวว่า แม้สภาพอากาศในช่วงต้นฤดูเพาะปลูกที่ได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกบางแห่ง แต่กัมพูชาคาดว่าผลผลิตข้าวเปลือกจะยังคงอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน ซึ่งจะทำให้มีอุปทานเพียงพอสำหรับการส่งออก

ตามข้อมูลของสำนักงานบริการการเกษตรต่างประเทศ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (US Department of Agriculture's Foreign Agricultural Service: USDA FAS) คาดการณ์ผลผลิตข้าวสารของกัมพูชาในปีการตลาด 2569/70 (มกราคม-ธันวาคม) อยู่ที่ 8 ล้านตัน ลดลงประมาณ 1.2% เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากพื้นที่เก็บเกี่ยวลดลงและผลผลิตต่อไร่ลดลงเล็กน้อย

ข้อมูลล่าสุดจากสหพันธ์ข้าวกัมพูชาระบุว่า ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 กัมพูชาส่งออกข้าวสาร 707,471 ตัน เพิ่มขึ้น 68% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่ในปี 2568 กัมพูชาส่งออกข้าวสารทั้งหมด 940,321 ตัน

สหพันธ์ฯ ยังประเมินว่าราคาข้าวในเอเชียจะปรับตัวสูงขึ้นในช่วง 2-3 เดือนข้างหน้า เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นและความไม่แน่นอนด้านสภาพอากาศจะเป็นปัจจัยสนับสนุนตลาด

เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2569 Platts ประเมินราคาข้าวขาวอินเดีย 5% ซึ่งเป็นข้าวที่มีราคาถูกที่สุดในเอเชีย อยู่ที่ 356 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB โดยต่ำกว่าราคาข้าวปากีสถาน 31 ดอลลาร์ต่อตัน ต่ำกว่าข้าวเวียดนาม 78 ดอลลาร์ต่อตัน ต่ำกว่าข้าวไทย 88 ดอลลาร์ต่อตัน และต่ำกว่าข้าวขาวเมียนมา 5% อยู่ 139 ดอลลาร์ต่อตัน

นายโซเคียงกล่าวว่า การเดินทางเยือนฟิลิปปินส์ของคณะผู้แทนข้าวกัมพูชาเมื่อเร็วๆ นี้ เป็นความริเริ่มด้านธุรกิจระหว่างภาคธุรกิจ (Business-to-Business: B2B) เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อกระชับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างผู้ส่งออกข้าวกัมพูชากับผู้นำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ มากกว่าการเจรจาข้อตกลงจัดซื้อข้าวโดยรัฐบาล

คณะผู้แทนกัมพูชาได้พบกับผู้นำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์จำนวน 35 ราย โดยการพบปะดังกล่าวจัดขึ้นโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของกัมพูชา และกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ ซึ่งการเยือนครั้งนี้ยังไม่มีการให้คำมั่นเกี่ยวกับปริมาณการซื้อในอนาคต โดยนายโซเคียงกล่าวว่า การเยือนดังกล่าวถือเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าในระยะยาว

เขากล่าวว่า ขณะนี้ยังไม่มีการให้คำมั่นเกี่ยวกับปริมาณการซื้อ จุดประสงค์หลักคือการหารือและติดตามผล การแลกเปลี่ยนข้อมูลตลาด และช่วยให้ผู้นำเข้าของฟิลิปปินส์มีความเข้าใจอุตสาหกรรมข้าวของกัมพูชามากขึ้น ขณะเดียวกัน เราก็ได้เข้าใจสภาวะตลาดในฟิลิปปินส์มากขึ้นด้วย

แม้ว่ากัมพูชาจะเริ่มเข้าถึงตลาดฟิลิปปินส์ได้เมื่อประมาณ 3 ปีก่อน แต่ปริมาณการส่งออกยังค่อนข้างน้อย โดยอยู่ที่ประมาณ 2,500-3,500 ตันต่อปี อย่างไรก็ตาม การส่งออกเร่งตัวขึ้นอย่างมากในปี 2569 โดยมีปริมาณส่งออกประมาณ 73,000 ตันในช่วง 6 เดือนแรกของปี นายโซเคียงกล่าว

แม้เวียดนามยังคงครองส่วนแบ่งสูงสุดในการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ แต่นายโซเคียงกล่าวว่า กัมพูชาไม่ได้พยายามเข้ามาแทนที่เวียดนามในฐานะผู้จัดหาข้าวรายหลักของฟิลิปปินส์ ในทางกลับกัน กัมพูชากำลังวางตำแหน่งตนเองเป็นแหล่งจัดหาข้าวเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ฟิลิปปินส์กระจายแหล่งนำเข้าและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

เขากล่าวว่า ราคาของกัมพูชาไม่สามารถแข่งขันได้เท่ากับประเทศเพื่อนบ้าน เขาไม่ได้บอกว่ากัมพูชาสามารถทดแทนข้าวเวียดนามในตลาดฟิลิปปินส์ได้ สิ่งที่กัมพูชาสามารถนำเสนอได้คือแหล่งจัดหาเพิ่มเติม ซึ่งช่วยสนับสนุนความมั่นคงทางอาหารผ่านการกระจายแหล่งนำเข้า

ในปี 2568 กัมพูชาผลิตข้าวเปลือกได้ประมาณ 15 ล้านตัน ขณะที่การบริโภคภายในประเทศอยู่ที่เพียงประมาณ 5-6 ล้านตัน ส่งผลให้มีกำลังการผลิตส่วนเกินจำนวนมากสำหรับการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ โดยปัจจุบันกัมพูชากำลังนำเสนอข้าว 3 ประเภทแก่ผู้ซื้อในฟิลิปปินส์ ได้แก่ ข้าวขาวพรีเมียมมีกลิ่นหอมอ่อนๆ (premium white rice; mild fragrant rice) (SRO) และข้าวหอมพรีเมียม ซึ่งรวมถึงพันธุ์ SKO และ PKM (Phka Rumduol)

นายโซเคียงยอมรับว่า ระบบโลจิสติกส์ยังคงเป็นความท้าทาย แต่กล่าวว่ากัมพูชาจะยังคงทำงานร่วมกับเวียดนามในฐานะผู้จัดหาข้าวในภูมิภาคที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน โดยสหพันธ์ฯ กำลังติดตามความต้องการและพฤติกรรมของผู้บริโภคในแต่ละภูมิภาคอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับกลยุทธ์การส่งออกข้าวของกัมพูชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

เขากล่าวว่า กลยุทธ์ของกัมพูชาคือการพิจารณาตลาดในแต่ละทวีปและความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถกำหนดเป้าหมายข้าวและผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่

ละตลาด โดยยุโรปยังคงเป็นตลาดพรีเมียมที่ใหญ่ที่สุดของกัมพูชา ซึ่งนายโซเคียงกล่าวว่า ในตลาดยุโรป ข้าวหอมคิดเป็นประมาณ 70% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของกัมพูชา

ขณะที่สหรัฐฯ เป็นอีกตลาดหนึ่งที่สหพันธ์ฯ คาดว่าจะขยายตัวในช่วงหลายปีข้างหน้า นายโซเคียงกล่าวว่า กัมพูชาเริ่มส่งออกข้าวกัมพูชาไปยังสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ตลาดนี้ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น แต่ความต้องการยังคงเพิ่มขึ้น

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า ชุมชนชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่ในสหรัฐฯ มีส่วนช่วยเผยแพร่และแนะนำข้าวกัมพูชาให้แก่ผู้บริโภคในวงกว้างขึ้น ซึ่งจะสร้างโอกาสในการเติบโตเพิ่มเติมในระยะยาว แทนที่จะพยายามขยายตลาดไปยังหลายประเทศพร้อมกันอย่างรวดเร็ว สหพันธ์ฯ ตั้งใจที่จะพัฒนาตลาดเป้าหมายทีละตลาด ซึ่งนอกเหนือจากยุโรปและสหรัฐฯ แล้ว กัมพูชายังให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในฐานะภูมิภาคที่มีศักยภาพในการเติบโต

นายโซเคียงระบุว่า มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน เป็นตลาดสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่กัมพูชากำลังดำเนินกิจกรรมทางการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เขากล่าวว่า กัมพูชามองเห็นว่าตลาดในแอฟริกามีการบริโภคข้าวเพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็นโอกาสในระยะยาวสำหรับข้าวกัมพูชา

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า กัมพูชาจะยังคงให้ความสำคัญกับการส่งออกข้าวหอม เนื่องจากข้าวสายพันธุ์ที่มีมูลค่าสูงกว่าสามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่เกษตรกรได้มากกว่า และช่วยเพิ่มรายได้ตลอดภาคการผลิตข้าวของประเทศ นอกเหนือจากการเพิ่มขีดความสามารถทางการเงินของผู้ส่งออกแล้ว สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (CRF) ยังดำเนินงานเพื่อเพิ่มกำลังการสีข้าวและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่อุตสาหกรรมข้าวของกัมพูชาโดยรวม

สหพันธ์ฯ ยังคงทำงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงพาณิชย์ของกัมพูชา เพื่อส่งเสริมข้าวกัมพูชาในตลาดต่างประเทศผ่านการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระหว่างประเทศ การจัดคณะผู้แทนธุรกิจไปต่างประเทศ และโครงการพบปะเจรจากับผู้ซื้อ

นายโซเคียงกล่าวว่า กัมพูชามีแผนเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและเวทีการค้าระหว่างประเทศขนาดใหญ่ประมาณ 6 งานในช่วงที่เหลือของปี 2569 เพื่อเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับข้าวกัมพูชาในกลุ่มผู้นำเข้าข้าวทั่วโลก

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า กัมพูชาเร่งดำเนินมาตรการฉุกเฉินเพื่อจำกัดความเสียหายจากภัยแล้งที่ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูกข้าว โดยมีรายงานว่า ทางการสามารถช่วยเหลือพื้นที่นาข้าวที่ประสบภัยแล้งในจังหวัดพระตะบอง (Battambang) ได้แล้วเกือบ 70,000 เฮกตาร์ จากพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแห้งแล้งต่อเนื่องประมาณ 110,000 เฮกตาร์ ผ่านการจัดสรรน้ำเพื่อการชลประทานในภาวะฉุกเฉิน

เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรม โดยขอความร่วมมือจากเกษตรกรในพื้นที่ต้นน้ำให้หยุดสูบน้ำทันทีเมื่อพื้นที่นาของตนได้รับน้ำเพียงพอ เพื่อให้น้ำสามารถไหลไปยังพื้นที่ปลายน้ำที่ยังคงประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ

นอกจากจังหวัดพระตะบองแล้ว ภัยแล้งยังส่งผลกระทบต่อจังหวัดผู้ผลิตข้าวสำคัญอื่นๆ ได้แก่ จังหวัดบันเตียเมียนเจย (Banteay Meanchey) จังหวัดโพธิสัตว์ (Pursat) จังหวัดกำปงจาม (Kampong Cham) จังหวัดกำปงธม (Kampong Thom) จังหวัดเสียมราฐ (Siem Reap) จังหวัดรัตนคีรี (Ratanakiri) สถานการณ์ดังกล่าวทำให้รัฐบาลต้องยกระดับมาตรการรับมือภัยแล้งในระดับประเทศ

ขณะเดียวกัน รัฐบาลกัมพูชายังเดินหน้าขยายมาตรการเตรียมความพร้อมภายใต้ แผนรับมือปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อลดความเสี่ยงจากสภาพอากาศแห้งแล้งที่ยาวนาน อุณหภูมิ

ที่สูงผิดปกติ ปริมาณฝนที่ลดลง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะผลผลิตข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

ที่มา Oryza.com

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว GMA Network ระบุว่าเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2569 กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) กล่าวว่า รัฐบาลไม่มีแผนที่จะประกาศห้ามนำเข้าข้าว เนื่องจากกำลังเตรียมสำรองอาหารเพื่อรับมือกับปรากฏการณ์ El Niño ที่คาดว่าจะรุนแรงในช่วงปลายปีนี้

นาย Francisco Tiu Laurel Jr. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ กล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า จะไม่มีการห้ามนำเข้าอย่างแน่นอน เพราะอย่างที่ผมได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่าจะเกิดปรากฏการณ์ El Niño รุนแรงในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม 2569 ซึ่งโดยพื้นฐานแล้ว จำเป็นต้องรักษาสต็อกสำรองไว้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเดือนธันวาคม 2569 รวมถึงเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม และเมษายนของปีหน้า

คำกล่าวดังกล่าวมีขึ้นในช่วงที่การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์มีปริมาณเกิน 3 ล้านตัน ขณะที่ผลผลิตข้าวภายในประเทศกำลังจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนสุดท้ายของปี หรือระหว่างเดือนกันยายนถึงธันวาคม

อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรยืนยันว่า กระทรวงฯจะไม่ปล่อยให้ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขาย ณ หน้าไร่นา (farm-gate price) ปรับตัวลดลงจากปริมาณข้าวนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งความแตกต่างระหว่างปีนี้กับปีที่แล้วคือ สำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) พร้อมที่จะรับซื้อข้าวจำนวน 500,000 ตันจากเกษตรกรภายในประเทศ

นาย Tiu Laurel กล่าวว่า สถานการณ์ปีนี้ต่างจากปีที่แล้วที่คลังสินค้าของ NFA เต็ม จึงได้สั่งการให้ NFA ระบายสต็อกออกเกือบทั้งหมดภายในเดือนกันยายน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเพิ่มปริมาณข้าวที่จำหน่ายในราคา 20 เปโซต่อกิโลกรัม เพื่อสร้างพื้นที่ในคลังสินค้าเพื่อทำให้สามารถรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้ในราคาที่เหมาะสม

เขากล่าวว่า ในปีนี้ NFA ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 20,000 ล้านเปโซ สำหรับการรับซื้อข้าวภายในประเทศ ซึ่งสูงกว่างบประมาณ 9,000 ล้านเปโซ ในปีที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น NFA จะรับซื้อข้าวเปลือกสดในราคา 21 เปโซต่อกิโลกรัม และข้าวเปลือกแห้งในราคา 25–27 เปโซต่อกิโลกรัมจากเกษตรกร

ขณะเดียวกัน การขยายระยะเวลาการใช้เพดานราคาที่เสนอไว้ก่อนหน้านี้ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัมสำหรับข้าวนำเข้าไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป เนื่องจากราคาข้าวนำเข้าในตลาดปัจจุบันต่ำกว่าระดับเพดานดังกล่าว

เจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตร และกระทรวงพาณิชย์ของฟิลิปปินส์ ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบราคาที่ตลาดสาธารณะ Las Piñas เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2569 ซึ่งจากการตรวจสอบ ดูเหมือนว่าไม่จำเป็นต้องใช้เพดานราคาอีกต่อไป โดยกำหนดเพดานราคาไว้ที่ 50 เปโซต่อกิโลกรัม แต่พบว่าราคาตลาดอยู่ที่ 47 เปโซ 48 เปโซ และ 50 เปโซต่อกิโลกรัม

นาย Tiu Laurel ยังคาดการณ์ว่า เมื่อเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวราคาข้าวภายในประเทศอาจลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 47–50 เปโซต่อกิโลกรัม โดยรัฐบาลได้เตรียมพร้อมสำหรับปรากฏการณ์ El Niño ที่กำลังจะเกิดขึ้นแล้วตราบใดที่ไม่มีภัยพิบัติครั้งใหญ่ เช่น พายุรุนแรงพัดผ่านพื้นที่เก็บเกี่ยว และหากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศอยู่ในระดับปกติ เขาเชื่อว่าสถานการณ์จะเป็นไปด้วยดีและไม่มีเหตุผลที่ต้องกังวล

ตามรายงานของ Philippine News Agency รัฐบาลฟิลิปปินส์ยืนยันว่าไม่มีแผนประกาศระงับการนำเข้าข้าวเป็นการชั่วคราว แม้จะมีความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญที่คาดว่าจะมีความรุนแรงจะส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวภายในประเทศ

เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์ระบุว่า การคงการนำเข้าข้าวไว้เป็นมาตรการที่จำเป็น เพื่อให้มีปริมาณข้าวเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ และช่วยรักษาเสถียรภาพราคาข้าวปลีก ท่ามกลางความเสี่ยงที่ผลผลิตจะได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศ

ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2569 ระบุว่า ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 2.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.93 ล้านตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยกระทรวงเกษตรเห็นว่า การนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจะช่วยชดเชยผลผลิตที่อาจลดลงจากผลกระทบของเอลนีโญ และยังเป็นการใช้ประโยชน์จากราคาข้าวในตลาดโลกที่ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

กระทรวงเกษตรประเมินว่า หากเกิดปรากฏการณ์เอลนีโญรุนแรง ผลผลิตข้าวของฟิลิปปินส์อาจลดลงอย่างน้อย 700,000 ตัน ขณะที่ความเสียหายจากพายุไต้ฝุ่นอาจทำให้ผลผลิตลดลงเพิ่มเติมอีกประมาณ 500,000–600,000 ตัน เจ้าหน้าที่จึงเห็นว่า การรักษาระดับการนำเข้าข้าวให้อยู่ในปริมาณที่เพียงพอเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันภาวะขาดแคลนอุปทานและการปรับตัวสูงขึ้นของราคาข้าว

ขณะเดียวกัน รัฐบาลยืนยันว่าจะเดินหน้ามาตรการคุ้มครองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวภายในประเทศ โดยมีแผนปรับเพิ่มราคาขายปลีกแนะนำ (Suggested Retail Price: SRP) สำหรับข้าวที่ผลิตในประเทศ เพื่อสนับสนุนราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรได้รับ และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรยังคงเพาะปลูกต่อไป พร้อมรักษาสมดุลระหว่างการดูแลรายได้ของเกษตรกรกับการทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้าวในราคาที่เหมาะสม

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 3,271,915 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 2,930 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 26.9% เมื่อเทียบกับ 2,577,398 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,245 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 381,367.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 251 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 36.2% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,866.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 420 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.5% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 476,608.93 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 451 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 29.8% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนเมษายน 2569 มีการนำเข้าจำนวน 412,227.51 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 426 ใบ) ลดลงประมาณ 18.0% เมื่อเทียบกับ 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 597,529.03 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 492 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 17.6% เมื่อเทียบกับ 508,013.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 573 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

- เดือนมิถุนายน 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 477,758.53 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 431 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 32.4% เมื่อเทียบกับ 360,870.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกรกฎาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 483,557.17 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 459 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 67.9% เมื่อเทียบกับ 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,532,894.82 ตัน (สัดส่วน 77.4% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 343,227.7 ตัน (สัดส่วน 10.5%) เมียนมาจำนวน 233,922.90 ตัน (สัดส่วน 7.1%) กัมพูชา 80,678 ตัน (สัดส่วน 2.5%) ปากีสถาน 68,313 ตัน (สัดส่วน 2.1%) อินเดีย 12,425.83 ตัน (สัดส่วน 0.4%) เกาหลีใต้ 400 ตัน ญี่ปุ่น 48 ตัน และอิตาลี 4.9 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2569) มีจำนวนรวม 4,619 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 4,544,928.714 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.907 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.984 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 495 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 463,090.162 ตัน
- เดือนเมษายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 677 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 811,740.63 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 665 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 865,526.76 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,173 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 922,846.571 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 1,253 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 931,646.49 ตัน

สำนักข่าว INQUIRER.net รายงานว่า องค์กรเกษตรกร 2 แห่งของฟิลิปปินส์ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภาษีศุลกากร (Tariff Commission) ขอให้เรียกเก็บอากรปกป้อง (Safeguard Duty) สำหรับข้าวนำเข้าเพิ่มเติมอีก 30% โดยให้เหตุผลว่าการนำเข้าข้าวที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องกำลังส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตข้าวภายในประเทศ

ในคำร้องร่วม สหพันธ์เกษตรกรเสรี (Federation of Free Farmers: FFF) และพรรคแมกซาซากา (Magsasaka Party-list) เสนอให้จัดเก็บอากรปกป้องดังกล่าวเพิ่มเติมจากอัตราภาษีนำเข้าปัจจุบันที่ 15% เพื่อควบคุมการนำเข้าข้าวที่มีปริมาณมากเกินไป

ทั้งสององค์กรระบุว่า นับตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวเฉลี่ย 3.446 ล้านตันต่อปี ซึ่งสูงกว่าระดับก่อนการบังคับใช้กฎหมาย Rice Tariffication Law เกือบ 3 เท่า โดยในปี 2565 และปี 2567 ปริมาณ

นำเข้าข้าวสูงกว่าค่าเฉลี่ยของช่วง 3 ปีก่อนหน้าอย่างน้อย 37% นอกจากนี้ ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 เพียงช่วงเดียว ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวแล้ว 2.9 ล้านตัน คิดเป็นเกือบ 83% ของปริมาณนำเข้าข้าวเฉลี่ยต่อปีในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา

ขณะเดียวกัน กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture: USDA) คาดการณ์ว่าฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าว 5.2 ล้านตัน ในปีการตลาด 2569/70 เพิ่มขึ้นจากประมาณการก่อนหน้าที่ 5.1 ล้านตัน

FFF และพรรคแมกซาซาการะบุว่า การนำเข้าข้าวที่ไหลเข้าสู่ประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ได้ทำให้รายได้ที่แท้จริงของเกษตรกรลดลงประมาณ 50,000 ล้านเปโซต่อปี นับตั้งแต่กฎหมาย Rice Tariffication Law มีผลบังคับใช้

นาย ราอูล มอนเตมายอร์ (Raul Montemayor) ผู้จัดการระดับชาติของ FFF กล่าวว่า เรายอมรับว่าฟิลิปปินส์จำเป็นต้องนำเข้าข้าว เพราะผลผลิตภายในประเทศยังไม่เพียงพอ แต่ปัญหาคือเรานำเข้าข้าวมากเกินกว่าความต้องการ ส่งผลให้เกิดภาวะอุปทานล้นตลาด และกดราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้

ทั้งสององค์กรเปิดเผยว่า คณะกรรมการภาษีศุลกากร (Tariff Commission) ได้เริ่มดำเนินการสอบสวนคำร้องดังกล่าวแล้ว และคาดว่าจะจัดทำผลการพิจารณาพร้อมข้อเสนอแนะเสนอต่อรัฐบาลภายในเดือนกันยายนนี้

FFF และพรรคแมกซาซาการะบุว่า การจัดเก็บอากรปกป้องเพิ่มเติม 30% จะไม่ทำให้ช่องว่างราคาระหว่างข้าวนำเข้ากับข้าวที่ผลิตในประเทศแตกต่างกันมากนัก โดยนายอาร์เกล คาบัตบัต (Argel Cabatbat) ประธานพรรคแมกซาซากา กล่าวว่า หากอ้างอิงราคาข้าวเปลือกที่ 25 เปโซต่อกิโลกรัม การจัดเก็บอากรดังกล่าวจะทำให้ราคาข้าวจากเวียดนามอยู่ในระดับใกล้เคียงกับราคาข้าวที่ผลิตในประเทศ

นอกเหนือจากการจัดเก็บอากรปกป้องแล้ว FFF และพรรคแมกซาซากายังเสนอให้ปรับปรุงระบบโควตาภาษีขั้นต่ำ (Minimum Access Volume: MAV) เพื่อให้สามารถควบคุมทั้งปริมาณและช่วงเวลาการนำเข้าข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักข่าว BusinessMirror รายงานว่า องค์การอาหารแห่งชาติฟิลิปปินส์ (National Food Authority: NFA) จะเปิดประมูลข้าวสารในสต็อกที่เก็บรักษามานานกว่า 37,000 ตัน อีกครั้งในวันที่ 12 สิงหาคม 2569 หลังจากการประมูลครั้งก่อนมีผู้เข้าร่วมไม่เพียงพอ

ตามประกาศบนเว็บไซต์ของ NFA จะมีการนำข้าวสารที่เก็บรักษาไว้นานกว่า 6 เดือน จำนวน 741,570 กระสอบ หรือประมาณ 37,078 ตัน ออกประมูล โดยคาดว่าจะสร้างรายได้ประมาณ 1.076 พันล้านเปโซ โดย NFA เริ่มจำหน่ายเอกสารประกวดราคาตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม โดยจะเปิดจำหน่ายที่สำนักงานภูมิภาคจนถึงวันที่ 10 สิงหาคม และที่สำนักงานใหญ่ของ NFA จนถึงวันที่ 11 สิงหาคม ทั้งนี้ จะมีการจัดประชุมชี้แจงก่อนการประมูลในวันที่ 5 สิงหาคม และเปิดซองเสนอราคาในวันที่ 12 สิงหาคม

ผู้สนใจเข้าร่วมประมูลจะต้องวางหลักประกันการเสนอราคา (Bid Bond) คิดเป็น 10% ของมูลค่าราคารวมที่เสนอสำหรับแต่ละล็อต ซึ่งเงินประกันดังกล่าวจะนำไปหักเป็นส่วนหนึ่งของการชำระเงินของผู้ชนะการประมูล

การเปิดประมูลครั้งใหม่มีขึ้นหลังจากการประมูลเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน ไม่ประสบความสำเร็จ โดยนายแลร์รี ลักสัน (Larry Lacson) ผู้บริหาร NFA ระบุว่า มีผู้สนใจเข้าร่วมประมูลน้อย เนื่องจากราคาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ค่อนข้างสูง

สำหรับการประมูลในวันที่ 12 สิงหาคม NFA ได้กำหนด ราคาขั้นต่ำที่ยอมรับได้ (Minimum Acceptable Price: MAP) ดังนี้ 1.ข้าวสารอายุ มากกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 9 เดือน: 29.51 เปโซ/กิโลกรัม 2.ข้าวสารอายุมากกว่า 9 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน: 28.57 เปโซ/กิโลกรัม 3.ข้าวสารอายุ มากกว่า 12 เดือน แต่ไม่เกิน 15 เดือน:

27.93 เปโซ/กิโลกรัม และ 4.ข้าวสารอายุ มากกว่า 15 เดือน (รวมถึงที่เก็บรักษานานกว่า 18 เดือน): 26.97 เปโซ/กิโลกรัม โดยการประมูลเปิดให้สหกรณ์ องค์กรเกษตรกร และนิติบุคคลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เข้าร่วม

ขณะเดียวกัน นายฟรานซิสโก ติว ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ เปิดเผยว่า NFA จะปรับเพิ่มราคารับซื้อขั้นต่ำข้าวเปลือกสดจาก 17 เปโซ เป็น 21 เปโซต่อกิโลกรัม สำหรับผลผลิตในฤดูฝน

นายติว ลอเรล ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ NFA กล่าวว่า การปรับขึ้นราคารับซื้อมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการรับมือกับต้นทุนปุ๋ยและต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ เขายังประกาศว่าจะไม่อนุญาตให้เรือบรรทุกข้าวนำเข้าขนถ่ายสินค้าที่ท่าเรือในจังหวัดอีโลอีโล (Iloilo) ตั้งแต่กลางเดือนกันยายนจนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้การนำเข้าข้าวซ้อนทับกับช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตหลักของจังหวัด

นายติว ลอเรล ระบุว่า มาตรการปรับเพิ่มราคารับซื้อข้าวเปลือก และการจำกัดการขนถ่ายข้าวนำเข้าชั่วคราว มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างอำนาจการต่อรองของเกษตรกร โดยเพิ่มบทบาทของ NFA ในการพยุงราคาข้าวเปลือกภายในประเทศ และลดแรงกดดันจากการแข่งขันของข้าวนำเข้าในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือก (palay) ที่เพิ่มขึ้นในไตรมาส 2 อาจช่วยเพิ่มปริมาณข้าวสำรองของประเทศ เพื่อเตรียมรับมือผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีต่อผลผลิตภาคเกษตรภายในประเทศ

นายฟรานซิสโก ติอู ลอเรล จูเนียร์ (Francisco Tiu Laurel Jr.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร กล่าวว่า DA ได้เตรียมมาตรการล่วงหน้าเพื่อรักษาความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ของเกษตรกร เพื่อรับมือกับภาวะแห้งแล้งที่กำลังจะเกิดขึ้น เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า การระงับการนำเข้าข้าวเป็นเวลา 4 เดือน ซึ่งดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายนถึงธันวาคมปีที่ผ่านมา มีส่วนช่วยให้ภาวะตลาดปรับตัวดีขึ้น และเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้รับรายได้ที่สูงขึ้น

ข้อมูลจาก สำนักงานสถิติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) ระบุว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศในช่วงเดือนเมษายน–มิถุนายนเพิ่มขึ้น 5.7% เป็น 4.63 ล้านตัน ซึ่งเป็นผลผลิตในไตรมาส 2 ที่สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2530 ซึ่งเป็นปีที่ PSA เริ่มจัดเก็บข้อมูลผลผลิตดังกล่าว โดยผลผลิตข้าวเปลือกที่ทำสถิติสูงสุดดังกล่าวมีปัจจัยหลักมาจากพื้นที่เก็บเกี่ยวที่เพิ่มขึ้น 6.5% เป็น 1.04 ล้านเฮกตาร์

DA ระบุว่า การขยายพื้นที่เพาะปลูกข้าวเปลือกเป็นผลจากสภาพการเพาะปลูกที่เอื้ออำนวย การสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และภาวะตลาดที่ดีขึ้น ซึ่งจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งผลผลิตที่อยู่ในเกณฑ์ดีในไตรมาส 2 สามารถชดเชยการลดลงของผลผลิตในไตรมาสก่อนหน้าได้บางส่วน โดยผลผลิตลดลง 6.3% ส่งผลให้ผลผลิตข้าวรวมในช่วงครึ่งแรกของปีอยู่ที่ 9.02 ล้านตัน

DA ระบุว่า แม้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจะทำให้รัฐบาลมีช่องทางมากขึ้นในการฟื้นฟูปริมาณสต็อกข้าวผ่านสำนักงานอาหารแห่งชาติ (National Food Authority: NFA) แต่สถานการณ์ในช่วงหลายเดือนข้างหน้าอาจมีความท้าทายมากขึ้น เขากล่าวว่า ความมั่นคงทางอาหารหมายถึงการเตรียมพร้อมเชิงรุก เราต้องทำให้เกษตรกรยังคงเพาะปลูกต่อไป แม้ต้นทุนจะสูงขึ้นและเผชิญกับภัยคุกคามจากเอลนีโญ

DA ระบุเพิ่มเติมว่า กำลังติดตามพื้นที่เพาะปลูกอื่นๆ อย่างใกล้ชิด หลังจาก PSA คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวเปลือกอาจลดลง 13.3% เหลือ 3.25 ล้านตัน โดย DA ระบุว่า แม้ประมาณการดังกล่าวจะสะท้อนผลผลิตของพื้นที่ที่ได้เริ่มเพาะปลูกแล้ว ณ เวลาที่มีการประเมิน แต่ DA ยังคงติดตามพื้นที่เพาะปลูกที่จะดำเนินการต่อไปอย่างใกล้ชิด ผ่านการตรวจสอบภาคสนามและการสำรวจระยะไกล ขณะที่สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลง

DA กล่าวเพิ่มเติมว่า รายงานภาคสนามเบื้องต้นบ่งชี้ว่า การเพาะปลูกในบางพื้นที่ล่าช้า เนื่องจากฝนเริ่มตกและการส่งจ่ายน้ำเพื่อการชลประทานชะลอตัวลง DA ยังระบุว่า กำลังพยายามรักษาสมดุลระหว่าง การสนับสนุนการผลิตข้าวภายในประเทศ กับการเปิดทางให้มีการนำเข้าข้าวอย่างทันท่วงที เพื่อเสริมปริมาณข้าวในประเทศ โดยขณะนี้ปริมาณข้าวนำเข้าที่เดินทางมาถึงฟิลิปปินส์แล้วอยู่ที่ 3.5 ล้านตัน

ตามรายงานของ GMA News Online กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) ได้เตือนว่า ผลผลิตข้าวเปลือกของประเทศมีแนวโน้มลดลงในไตรมาส 3 ปี 2569 เนื่องจากรูปแบบสภาพอากาศเอลนีโญ (El Niño) ที่กำลังก่อตัวเริ่มส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนและสภาพการเพาะปลูก

แม้ว่าฟิลิปปินส์จะมีผลผลิตในไตรมาส 2 ที่แข็งแกร่ง แต่เจ้าหน้าที่คาดว่าผลผลิตในช่วงหลายเดือนข้างหน้าจะลดลงจากสภาพอากาศที่แห้งแล้งมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรมที่พึ่งพาน้ำฝน

DA ประเมินว่า ผลผลิตข้าวเปลือกอาจลดลงประมาณ 700,000 ตัน หรือคิดเป็นประมาณ 3.5% ของเป้าหมายผลผลิตข้าวทั้งปีของประเทศ หากปรากฏการณ์เอลนีโญทวีความรุนแรงตามที่คาดการณ์ไว้

หน่วยงานได้กลับมาเปิดดำเนินการคณะทำงานเฉพาะกิจด้านเอลนีโญ (El Niño Task Force) อีกครั้ง และกำลังดำเนินมาตรการเพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผลผลิต ได้แก่ การแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ การขยายการสนับสนุนด้านระบบชลประทาน การปรับช่วงเวลาการเพาะปลูก และการส่งเสริมพืชที่ทนต่อภาวะแห้งแล้ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรระบุว่า รัฐบาลได้นำบทเรียนจากเหตุการณ์เอลนีโญในปี 2567 มาปรับใช้เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกษตรกรและปกป้องความมั่นคงด้านอาหารได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน DA ยังเพิ่มความเข้มข้นในการจัดทำแผนที่ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศ การเตรียมปัจจัยการผลิตทางการเกษตรไว้ล่วงหน้า และการเสริมความแข็งแกร่งให้กับโครงการสนับสนุนที่มีอยู่ เช่น การประกันภัยพืชผลและความช่วยเหลือด้านสินเชื่อ

แม้การคาดการณ์ว่าผลผลิตในไตรมาส 3 จะลดลงจะสร้างความกังวลเกี่ยวกับปริมาณข้าวภายในประเทศ แต่รัฐบาลระบุว่าจะยังคงรักษาสมดุลระหว่าง ความมั่นคงทางอาหารกับการสนับสนุนเกษตรกรในประเทศ โดยเจ้าหน้าที่ระบุว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับการนำเข้าข้าวจะขึ้นอยู่กับผลผลิตภายในประเทศที่เกิดขึ้นจริงและภาวะตลาดขณะที่สถานการณ์เอลนีโญพัฒนาต่อไป

ที่มา Oryza.com

<u>อินโดนีเซีย</u>

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรอินโดนีเซียเปิดเผยว่า อินโดนีเซียไม่มีแผนนำเข้าข้าวในปี 2569 แม้ผลผลิตอาจได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

นายฮาซิล เซมบิริง (Hasil Sembiring) ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรด้านการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร กล่าวว่า ผลผลิตข้าวในประเทศยังมีแนวโน้มที่ดี โดยคาดว่าผลผลิตในช่วงเดือนมกราคม-กันยายนจะอยู่ที่ 28.71 ล้านตัน เขากล่าวว่า รัฐบาลมีตัวเลขแล้วและในความเห็นของเขาไม่คิดว่าจะต้องนำเข้าข้าว เพราะตัวเลขยังคงสูงกว่าปี 2568

ก่อนหน้านี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia: BPS) เปิดเผยเมื่อต้นเดือนนี้ว่าคาดว่าผลผลิตข้าวในช่วงเดือนมกราคม-กันยายนจะอยู่ที่ 28.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 จากช่วงเดียวกันของปี

ก่อน ซึ่งตามข้อมูลของรัฐบาล หน่วยงานโลจิสติกส์ของรัฐ Bulog มีสต็อกข้าวอยู่ที่ 5.18 ล้านตัน ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2569

ตามรายงานของสำนักข่าว Antara News สำนักงานสถิติแห่งชาติอินโดนีเซีย (Central Statistics Agency: BPS) ประเมินว่า พื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวของอินโดนีเซียในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน 2569 จะอยู่ที่ 9.46 ล้านเฮกตาร์ เพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 0.11 จาก 9.45 ล้านเฮกตาร์ ในช่วงเดียวกันของปี 2568

พื้นที่เก็บเกี่ยวที่แทบไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีก่อน สะท้อนให้เห็นว่า หากผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียในปี 2569 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การเพิ่มขึ้นดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมาจากผลผลิตต่อพื้นที่ที่สูงขึ้น มากกว่าการขยายพื้นที่เพาะปลูก

นายเซมบิริงกล่าวว่า อินโดนีเซียได้เตรียมความพร้อมรับมือกับสภาพอากาศแห้งแล้งที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เอลนีโญ โดยจัดส่งเครื่องสูบน้ำมากกว่า 80,158 เครื่อง ให้แก่กลุ่มเกษตรกร ซึ่งเครื่องสูบน้ำดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถสูบน้ำจากแหล่งน้ำที่ยังมีอยู่ เช่น ลำห้วยและสาขาของแม่น้ำในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง

นายเซมบิริงกล่าวว่า ถือเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดี เพราะเครื่องสูบน้ำสามารถนำไปใช้สูบน้ำได้ทุกพื้นที่ที่ยังมีแหล่งน้ำ ซึ่งบางลำห้วยยังมีน้ำอยู่ และในบางพื้นที่ยังคงสามารถสูบน้ำมาใช้ได้ นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรยังได้ปรับปรุงระบบชลประทานเพื่อช่วยลดการสูญเสียน้ำ และทำให้สามารถใช้น้ำที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว รัฐบาลส่งเสริมการใช้ พันธุ์ข้าวที่ทนแล้ง และพันธุ์ข้าวที่มีอายุเก็บเกี่ยวสั้นลง โดยนายเซมบิริงระบุว่า ข้าวบางพันธุ์สามารถเก็บเกี่ยวได้ภายในประมาณ 97–98 วัน เมื่อเทียบกับพันธุ์ทั่วไปที่ใช้เวลานานถึง 120 วัน รัฐบาลยังนำปฏิทินการเพาะปลูก (Crop Calendar) มาใช้เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับช่วงเวลาการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับรูปแบบสภาพอากาศ

นายเซมบิริงกล่าวว่า รัฐบาลมี Crop Calendar ซึ่งได้รับข้อมูลอัปเดตจากสำนักงานอุตุนิยมวิทยา ภูมิอากาศ และธรณีฟิสิกส์ (Meteorology, Climatology, and Geophysics Agency) และในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาได้เตรียมการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น กระทรวงเกษตรจึงมีความพร้อมสำหรับสถานการณ์นี้แล้ว

ประธานาธิบดีปราโบโว ซูเบียนโต (Prabowo Subianto) ได้กำหนดให้การเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและการลดการพึ่งพาการนำเข้าเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยในช่วงต้นปี 2568 ประธานาธิบดีได้เรียกร้องให้ยุติการนำเข้าข้าว และสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรเพื่อเสริมสร้างปริมาณข้าวสำรองภายในประเทศ

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า รัฐบาลอินโดนีเซียเตรียมแจกจ่ายข้าวจำนวน 997,200 ตัน ให้แก่ครัวเรือนรายได้น้อยมากกว่า 33 ล้านครัวเรือน โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2569 เป็นต้นไป เพื่อควบคุมภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารและบรรเทาผลกระทบจากราคาข้าวที่ปรับตัวสูงขึ้น ก่อนที่ปรากฏการณ์เอลนีโญจะทวีความรุนแรงขึ้น

โครงการดังกล่าวใช้งบประมาณ 17.25 ล้านล้านรูเปียห์ (ประมาณ 954 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และได้ขยายระยะเวลาดำเนินโครงการในปี 2569 เป็น 5 เดือน จาก 4 เดือน ในปี 2568 โดยข้าวที่นำมาแจกจ่ายจะมาจากสต็อกของหน่วยงานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติอินโดนีเซีย (Bulog) ซึ่งปัจจุบันมีปริมาณ 5.25 ล้านตัน

ด้านราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนับตั้งแต่ต้นปี ราคาข้าวคุณภาพปานกลางเพิ่มขึ้น 3.1% ขณะที่ราคาข้าวคุณภาพพรีเมียมเพิ่มขึ้น 3.5% ขณะเดียวกัน คาดว่าผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียในช่วงเดือนมกราคม–สิงหาคม 2569 จะอยู่ที่ 25.28 ล้านตัน ซึ่งแทบไม่เปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มเกษตรกรรายงานว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญได้เริ่มส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตในพื้นที่เพาะปลูกข้าวบางแห่ง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบชลประทานไม่เพียงพอ ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนหันไปปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยกว่า เช่น ข้าวโพด และ มันสำปะหลัง แทน เพื่อปรับตัวต่อภาวะขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูเพาะปลูก

สำนักข่าว Jakarta Globe รายงานว่า สำนักงานโลจิสติกส์แห่งชาติอินโดนีเซีย (Bulog) ยืนยันว่า ปริมาณข้าวของประเทศยังคงมีเพียงพอ แม้ว่าจะมีการคาดการณ์ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) จะมีความรุนแรงถึงรุนแรงมาก และอาจยืดเยื้อไปจนถึงช่วงต้นปี 2570

สำนักงานอุตุนิยมวิทยา ภูมิอากาศ และธรณีฟิสิกส์ของอินโดนีเซีย (BMKG) คาดการณ์ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญจะมีความรุนแรงสูงสุดในช่วง เดือนธันวาคม 2569 ถึงเดือนมกราคม 2570 ส่งผลให้ฤดูแล้งยาวนานขึ้นและมีสภาพอากาศแห้งแล้งกว่าปกติ

ปัจจุบัน Bulog ได้รับซื้อข้าวเปลือกแล้ว 3.5 ล้านตัน คิดเป็น 87.4% ของเป้าหมายการรับซื้อ ขณะที่ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลเพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 5.4 ล้านตัน ส่วนปริมาณข้าวทั้งหมดของประเทศ ซึ่งรวมถึงสต็อกของภาคครัวเรือน โรงแรม ร้านอาหาร และผลผลิตที่ยังอยู่ในแปลงนา มีการประเมินว่าจะอยู่ที่ 25–26 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศที่ประมาณ 22 ล้านตันต่อปี อย่างมีนัยสำคัญ

Bulog คาดว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายการรับซื้อข้าวเปลือก 4 ล้านตัน ภายในสิ้นเดือนกันยายน และมีแผนเดินหน้ารับซื้อข้าวจากเกษตรกรต่อเนื่องจนถึงสิ้นปี เพื่อสนับสนุนรายได้ของเกษตรกรและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ

แม้ว่าพื้นที่เก็บเกี่ยวอาจลดลงในช่วงฤดูแล้ง แต่เจ้าหน้าที่เชื่อว่าโครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้รับการปรับปรุงจะช่วยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และสามารถชดเชยความสูญเสียด้านการผลิตที่อาจเกิดจากผลกระทบของปรากฏการณ์เอลนีโญได้

ที่มา Oryza.com

มาเลเซีย

สำนักข่าว Vietnam Plus รายงานว่า ทางการมาเลเซียยืนยันอีกครั้งว่า ปริมาณสต็อกข้าวภายในประเทศมีเพียงพอต่อความต้องการบริโภคอย่างน้อย 6 เดือน ซึ่งจะช่วยเป็นหลักประกันรองรับความเสี่ยงจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์และภาวะช็อกจากอุปทานในตลาดโลกที่อาจเกิดขึ้น

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงด้านอาหารของมาเลเซีย กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศมีสต็อกข้าวรวม 1.237 ล้านตัน ประกอบด้วยสต็อกสำรองข้าวแห่งชาติ 200,000 ตัน และสต็อกสำรองเชิงพาณิชย์ 1.037 ล้านตัน ซึ่งรัฐบาลจัดเก็บสต็อกสำรองดังกล่าวเพื่อสร้างหลักประกันด้านความมั่นคงทางอาหารในกรณีที่เกิดวิกฤตอุปทานข้าวในตลาดโลก ขณะเดียวกันรัฐบาลยังคงดำเนินมาตรการอุดหนุนเพื่อช่วยรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวขาวในประเทศ

มาเลเซียกำลังเดินหน้าสู่เป้าหมายการพึ่งพาตนเองด้านข้าว (rice self-sufficiency) ที่ระดับ 80% ภายในปี 2573 เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าข้าว ภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงเกษตรและความมั่นคงด้านอาหาร

ของมาเลเซียกำลังขยายการใช้พันธุ์ข้าวที่ทนแล้ง เพื่อช่วยลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ปรากฏการณ์ El Niño

นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังดำเนินโครงการปลูกข้าว 5 ฤดูภายในระยะเวลา 2 ปี ในพื้นที่ภายใต้การดูแลของ Muda Agricultural Development Authority (MADA) ควบคู่กับการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเสริมสร้างศักยภาพการผลิตข้าวภายในประเทศ

ก่อนหน้านี้ สำนักข่าว New Straits Times รายงานว่า รัฐบาลมาเลเซียเปิดเผยว่าปัจจุบันประเทศมีสต็อกข้าวเพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศเป็นระยะเวลา 6 เดือน สะท้อนถึงความพร้อมในการรับมือกับความผันผวนและการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานอาหารโลก

ทั้งนี้ หนังสือพิมพ์ Kosmo! รายงานว่า ดาโต๊ะ ชาน ฟุง ฮิน (Datuk Chan Foong Hin) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและความมั่นคงทางอาหารของมาเลเซีย กล่าวว่า ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2569 มาเลเซียมีสต็อกข้าวรวม 1.05 ล้านตัน ซึ่งรวมถึงสต็อกสำรอง (Buffer Stock) จำนวน 200,000 ตัน

เขากล่าวว่า กระทรวงยังคงดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานอาหารโลกอย่างต่อเนื่อง มาตรการดังกล่าวประกอบด้วยการรักษาความต่อเนื่องของการผลิตอาหารภายในประเทศ โดยให้แรงจูงใจเพื่อลดต้นทุนการผลิตแก่ผู้ประกอบการภาคเกษตรและอาหาร เช่น เงินช่วยเหลือภายใต้โครงการ Budi Agri-Komoditi เดือนละ 400 ริงกิต สำหรับผู้ผลิตสินค้าเกษตร เงินสนับสนุนค่าไถเตรียมดินสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเดือนละ 300 ริงกิต รวมทั้งการคงมาตรการอุดหนุนราคาน้ำมันดีเซลและน้ำมันเบนซินสำหรับชาวประมง

นอกจากนี้ รัฐบาลยังยกระดับการติดตามสถานการณ์ตลาดผ่าน ระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ภายใต้ระบบแทรกแซงด้านอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อให้สามารถตรวจพบปัญหาด้านอุปทานและอุปสงค์ได้ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น และดำเนินมาตรการแก้ไขได้อย่างแม่นยำ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นายชานกล่าวในที่ประชุมวุฒิสภา (Dewan Negara) เพื่อตอบข้อซักถามของวุฒิสมาชิก อับดุล นาซีร์ อิดริส (Abdul Nasir Idris) ซึ่งสอบถามถึงแผนระยะยาวของรัฐบาลในการลดการพึ่งพาการนำเข้าสินค้าอาหารสำคัญ รวมถึงเป้าหมายการเพิ่มการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (Food Self-Sufficiency) และความพร้อมของประเทศในการรับมือกับการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ

รัฐมนตรีช่วยฯ กล่าวว่า กระทรวงกำลังเร่งเพิ่มการผลิตสินค้าเกษตรที่ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าสูง โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (Grain Corn) และหอมหัวใหญ่ สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รัฐบาลจะดำเนินโครงการเพาะปลูกขนาดใหญ่ในช่วงปี 2569-2583 โดยตั้งเป้าหมายการผลิตไว้ที่ 1.25 ล้านตัน ส่วนการผลิตหอมหัวใหญ่ จะมีการส่งเสริมการเพาะปลูกหอมแดงพันธุ์ BAW-1 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่พัฒนาขึ้นภายในประเทศ ภายใต้โครงการนำร่องเชิงพาณิชย์ ครอบคลุมพื้นที่ 1,447 เฮกตาร์ ภายในปี 2573

ที่มา Oryza.com

<u>ญี่ปุ่น</u>

สำนักข่าว Japan times รายงานว่า การบริโภคข้าวที่ผลิตในประเทศของญี่ปุ่นในช่วง 1 ปีที่สิ้นสุดเดือนกรกฎาคม 2569 ลดลงสู่ระดับ ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 6.83 ล้านตัน (ในรูปข้าวกล้อง) ตามข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับ

การเปิดเผยในการประชุมสภานโยบายด้านอาหาร เกษตร และพื้นที่ชนบท ซึ่งเป็นคณะที่ปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น

สาเหตุสำคัญมาจากการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น หลังจากราคาข้าวที่ผลิตในประเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก อันเป็นผลจากภาวะขาดแคลนข้าวอย่างรุนแรงในช่วงฤดูร้อนปี 2567 และต่อเนื่องในช่วงหลัง

ก่อนหน้านี้ กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (MAFF) ได้คาดการณ์เมื่อเดือนกันยายน 2568 ว่า ความต้องการบริโภคข้าวในประเทศจะอยู่ที่ 6.97–7.11 ล้านตัน ก่อนจะปรับลดประมาณการในเดือนมีนาคม 2569 เหลือ 6.91–7.04 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ปริมาณการบริโภคจริงที่ 6.83 ล้านตัน ยังต่ำกว่ากรอบประมาณการที่ปรับใหม่

รัฐบาลญี่ปุ่นยอมรับว่า ความปั่นป่วนในตลาดข้าวตั้งแต่ช่วงฤดูร้อนปี 2567 ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่รัฐบาลประเมินความต้องการบริโภคต่ำกว่าความเป็นจริง ส่งผลให้เกิดภาวะอุปทานตึงตัวและราคาข้าวพุ่งสูง ภายหลังรัฐบาลจึงได้ปรับปรุงวิธีการคาดการณ์อุปสงค์เมื่อเดือนกันยายน 2568 โดยนำการบริโภคของนักท่องเที่ยวต่างชาติมารวมไว้ในการคำนวณด้วย

ในด้านอุปทาน ผลผลิตข้าวของญี่ปุ่นในฤดูการผลิตปี 2568 อยู่ที่ 7.47 ล้านตัน ส่งผลให้สต็อกข้าวของภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 เพิ่มขึ้นเป็น 2.43 ล้านตัน ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จากภาวะอุปทานส่วนเกินดังกล่าว คาดว่าราคาข้าวปลีกซึ่งปรับตัวลดลงต่อเนื่องนับตั้งแต่ทำจุดสูงสุดเมื่อปลายปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มจะลดลงต่อไป

สำหรับปีการผลิต 2569 กระทรวงเกษตรฯ คาดว่าผลผลิตข้าวจะอยู่ที่ 7.32 ล้านตัน ขณะที่ความต้องการบริโภคอยู่ที่ 6.93–7.11 ล้านตัน สะท้อนว่าปริมาณผลผลิตยังคงสูงกว่าความต้องการของตลาด ส่งผลให้คาดว่าสต็อกข้าวของภาคเอกชน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2570 อาจเพิ่มขึ้นเป็นสูงถึง 2.81 ล้านตัน

จากภาวะสต็อกส่วนเกินจำนวนมาก เกษตรกรและผู้ค้าข้าวได้เรียกร้องให้รัฐบาล เร่งรับซื้อข้าวคืน (Buyback) หลังจากรัฐบาลได้ระบายข้าวจากสต็อกของรัฐออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมากในช่วงปีที่ผ่านมา เพื่อบรรเทาภาวะขาดแคลนและควบคุมราคาข้าวที่พุ่งสูง

กระทรวงเกษตรฯ ระบุว่าจะพิจารณา ช่วงเวลาและปริมาณการรับซื้อคืน หลังจากประเมินสถานการณ์ผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี 2569 แล้ว โดยคาดว่าจะมีการตัดสินใจในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2569 หรือหลังจากนั้นภายหลังการประกาศผลการสำรวจสถานการณ์ผลผลิต ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2569

ด้านสำนักข่าว Kyodo รายงานว่า เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2569 กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยข้อมูลปีงบประมาณ 2568 (FY2025) เกี่ยวกับการบริโภคข้าวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเยือนญี่ปุ่น โดยผลการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติบริโภคข้าวมากกว่าที่เคยประมาณการไว้อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อมูลดังกล่าวจัดทำจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวจาก 14 ประเทศและเขตเศรษฐกิจ โดย MAFF ประเมินว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติบริโภค ข้าวสวยเฉลี่ย 570 กรัมต่อคนต่อวัน ระหว่างพำนักในญี่ปุ่น หรือเทียบเท่าข้าวประมาณ 4 ชามมาตรฐาน ตัวเลขดังกล่าวสูงกว่าประมาณการเดิมที่ 350 กรัมต่อคนต่อวัน หรือประมาณ 2.5 ชาม อย่างมาก

ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวจากเวียดนามบริโภคข้าวมากที่สุดเฉลี่ย 718 กรัมต่อวัน รองลงมา ได้แก่ อินโดนีเซีย 714 กรัม, ฟิลิปปินส์ 695 กรัม และไทย 629 กรัมต่อวัน ขณะที่นักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา บริโภค

เฉลี่ย 565 กรัม และนักท่องเที่ยวจากจีน บริโภคเฉลี่ย 546 กรัม ส่วนกลุ่มที่บริโภคต่ำที่สุดคือฮ่องกง แต่ยังมีการบริโภคสูงถึง 468 กรัมต่อวัน

เมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนญี่ปุ่น ซึ่งบริโภคข้าวสวยเฉลี่ยประมาณ 330–340 กรัมต่อวัน จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติบริโภคข้าวมากกว่าชาวญี่ปุ่นเฉลี่ยประมาณ 70% ในแต่ละวันที่พำนักอยู่ในประเทศ

MAFF ระบุว่า การบริโภคข้าวในระดับที่สูงขึ้นไม่ได้มาจากการรับประทานซูชิเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นผลจากความนิยมของโอนิกิริ (ข้าวปั้น) ทำให้นักท่องเที่ยวจำนวนมากรับประทานข้าวหลายมื้อตลอดทั้งวัน

ในทางตรงกันข้าม ชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มบริโภคแหล่งคาร์โบไฮเดรตชนิดอื่นร่วมกับข้าวในชีวิตประจำวัน เช่น ขนมปังและบะหมี่ จึงทำให้ปริมาณการบริโภคข้าวโดยเฉลี่ยต่ำกว่า

จากการคำนวณล่าสุดของ MAFF คาดว่าในช่วงเดือนกรกฎาคม 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2569 นักท่องเที่ยวต่างชาติบริโภคข้าวสาร (Polished Rice) ประมาณ 82,000 ตัน หรือเทียบเท่าข้าวกล้อง (Brown Rice) 91,000 ตัน ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มขึ้นอย่างมากจากประมาณการเดิมที่ 61,000 ตัน ที่เผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคมปีนี้

การปรับปรุงประมาณการครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่ญี่ปุ่นเผชิญภาวะขาดแคลนข้าวในปี 2567 ซึ่งได้รับการขนานนามว่า "วิกฤตข้าวยุคเรวะ" (Reiwa Rice Riots) โดยในช่วงเวลาดังกล่าว ราคาข้าวพุ่งสูงและสินค้าบนชั้นวางในร้านค้าหมดลงอย่างรวดเร็ว สร้างความกังวลไปทั่วประเทศ แม้ว่าสาเหตุสำคัญจะมาจากผลผลิตที่ลดลงเนื่องจากสภาพอากาศร้อนจัด แต่การที่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทำสถิติสูงสุดในปีเดียวกันก็ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า ความต้องการบริโภคจากภาคการท่องเที่ยวอาจถูกประเมินต่ำกว่าความเป็นจริง

ภายหลังวิกฤตดังกล่าว รัฐบาลญี่ปุ่นจึงตัดสินใจศึกษาพฤติกรรมการบริโภคข้าวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่เคยถูกนำมาคำนวณในการประเมินอุปสงค์ข้าวของประเทศ การนำข้อมูลดังกล่าวมารวมไว้ในการประมาณการครั้งล่าสุด ทำให้การประเมินอุปสงค์และอุปทานข้าวของประเทศมีความครอบคลุมมากขึ้น และช่วยให้ภาครัฐสามารถเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ยังไม่อาจสรุปได้ว่าข้อมูลใหม่นี้จะนำไปสู่การเพิ่มการผลิตข้าวหรือไม่ เนื่องจากภาคการเกษตรของญี่ปุ่นยังคงเผชิญข้อจำกัดหลายประการ เช่น พื้นที่เพาะปลูกขนาดเล็ก การขาดแคลนแรงงานจากสังคมสูงวัย และนโยบายควบคุมการผลิตข้าวที่ดำเนินมาอย่างยาวนาน

แม้เช่นนั้น รัฐบาลญี่ปุ่นได้แสดงท่าทีว่าพร้อมปรับเปลี่ยนนโยบายควบคุมอุปทานบางประการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน โดยเฉพาะเมื่อความต้องการบริโภคจากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ถูกนำมาพิจารณาอย่างเป็นทางการแล้ว จึงคาดหวังว่าการคาดการณ์ในอนาคตจะสะท้อนสถานการณ์ที่แท้จริงมากขึ้น ช่วยให้สามารถกำหนดมาตรการป้องกันการขาดแคลนข้าวได้ล่วงหน้า และหลีกเลี่ยงการเกิดเหตุการณ์เช่น "วิกฤตข้าวยุคเรวะ" ซ้ำอีกครั้ง

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) รายงานว่า ญี่ปุ่นได้จัดสรรปริมาณข้าวครบทั้ง 1,240 ตัน ที่เปิดประมูลภายใต้การนำเข้าแบบ Simultaneous Buy and Sell (SBS) รอบที่ 2 ตามโควตาเฉพาะรายประเทศภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership: CPTPP) สำหรับปีงบประมาณ 2569/70 (เมษายน 2569 – มีนาคม 2570)

การพิจารณาและจับคู่ราคาประมูล (quotation matching process) ได้ดำเนินการเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2569 โดยกระทรวงเปิดรับนำเข้าข้าวจำนวน 1,240 ตัน และได้รับข้อเสนอประมูลครอบคลุมปริมาณ

ทั้งหมด ส่งผลให้สามารถจัดสรรได้ครบทั้ง 1,240 ตัน ซึ่งข้าวที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมดเป็น ข้าวสารเมล็ดกลาง (Medium-grain milled rice หรือ Uruchi rice) โดยมีผู้ยื่นข้อเสนอประมูล 4 ราย และได้รับการคัดเลือกทั้งหมด

สำหรับราคาที่ได้รับการจัดสรร มีรายละเอียดดังนี้

- *ราคาซื้อเฉลี่ยอยู่ที่ 201,096 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี) หรือ 246,200 เยนต่อตัน (รวมภาษี)*
- *ราคาขายเฉลี่ยอยู่ที่ 265,896 เยนต่อตัน (รวมภาษี)*
- *ราคาซื้อต่ำสุดที่ได้รับการคัดเลือกอยู่ที่ 186,200 เยนต่อตัน (ไม่รวมภาษี)*

การประมูลครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกรณีการนำเข้าข้าวของญี่ปุ่นภายใต้ความตกลง CPTPP ซึ่งกำหนดโควตาภาษีสำหรับการนำเข้าข้าวจากประเทศสมาชิกเป็นรายประเทศ โดยสมาชิก CPTPP ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา ชิลี ญี่ปุ่น มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู สิงคโปร์ และเวียดนาม

ที่มา Oryza.com

<u>จีน</u>

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวของจีนในปีการตลาด (MY) 2569/70 จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการเพิ่มขึ้นทั้งของพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตต่อหน่วย โดยคาดว่าผลผลิตจะอยู่ที่ 147 ล้านตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1% จากปีก่อน และสูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีในระดับใกล้เคียงกัน

ขณะที่พื้นที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะอยู่ที่ 29 ล้านเฮกตาร์ ทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน แต่สูงกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปีเล็กน้อย ขณะที่ผลผลิตต่อหน่วยคาดว่าจะอยู่ที่ 7.24 ตันต่อเฮกตาร์ เพิ่มขึ้นประมาณ 1% จากปีก่อน แหล่งผลิตข้าวสำคัญของจีน ได้แก่ เฮย์หลงเจียง (Heilongjiang) หูหนาน (Hunan) เจียงซี (Jiangxi) หูเป่ย์ (Hubei) เจียงซู (Jiangsu) เสฉวน (Sichuan) อานฮุย (Anhui) กว่างซี (Guangxi) กวางตุ้ง (Guangdong) จี๋หลิน (Jilin) และยูนนาน (Yunnan)

ข้อมูลจากดาวเทียมแสดงให้เห็นว่า สภาพการเพาะปลูกข้าวต้นฤดู ข้าวกลางฤดู และข้าวปลายฤดู อยู่ในเกณฑ์เอื้ออำนวย โดยได้รับการสนับสนุนจากปริมาณฝนและรูปแบบอุณหภูมิที่เพียงพอ ทั้งนี้ ยังไม่พบสัญญาณด้านปริมาณฝนหรือสภาพพืชพรรณที่บ่งชี้ถึงสภาวะไม่เอื้ออำนวย

ข้าวต้นฤดูที่เก็บเกี่ยว 2 ครั้งต่อปี (early double-crop rice) อยู่ในระยะสุกแก่และกำลังเก็บเกี่ยวในระดับก้าวหน้า ขณะที่ข้าวเก็บเกี่ยวได้ครั้งเดียว (single-crop rice) กำลังเข้าสู่ระยะออกรวง และการเพาะปลูกข้าวปลายฤดูที่เก็บเกี่ยว 2 ครั้งกำลังดำเนินการ

ในด้านสัดส่วนผลผลิต ข้าวต้นฤดูที่เก็บเกี่ยว 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นประมาณ 16% ของผลผลิตข้าวทั้งหมดของจีน ข้าวเก็บเกี่ยวได้ครั้งเดียวคิดเป็น 66% และข้าวปลายฤดูที่เก็บเกี่ยว 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นประมาณ 18% ของผลผลิตทั้งหมด

ตามรายงานของ Money Control ระบุว่า จีนประสบความสำเร็จในการเก็บเกี่ยวข้าวที่ปลูกบนสถานีอวกาศเทียนกง (Tiangong Space Station) นับเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการวิจัยด้านการเกษตรในอวกาศของจีน

การทดลองดังกล่าวดำเนินการโดยลูกเรือภารกิจ เสินโจว-23 (Shenzhou-23) ขณะโคจรอยู่สูงจากพื้นโลกประมาณ 400 กิโลเมตร โดยเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามของจีนในการศึกษาการผลิตอาหารภายใต้สภาวะไร้น้ำหนัก และสนับสนุนภารกิจอวกาศระยะยาวในอนาคต

ข้าวถูกเพาะปลูกในห้องเพาะปลูกที่ออกแบบเป็นพิเศษ ซึ่งช่วยให้นักวิทยาศาสตร์สามารถติดตามวงจรชีวิตทั้งหมดของพืชภายใต้สภาวะในอวกาศ นักวิจัยกำลังศึกษาว่า ข้าวสามารถงอก เจริญเติบโต ออกดอก และผลิตเมล็ดพันธุ์ที่สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้ ภายใต้สภาวะไร้น้ำหนักหรือไม่ รวมถึงศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมหรือสรีรวิทยาที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดังกล่าว

การวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนสำหรับภารกิจมนุษย์ในอนาคตไปยัง ดวงจันทร์และดาวอังคาร ซึ่งนักบินอวกาศจะต้องพึ่งพาพืชที่ปลูกในพื้นที่มากขึ้น แทนการส่งเสบียงจากโลกเป็นประจำ ข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของโลก จึงถือเป็นพืชสำคัญสำหรับใช้ประเมินความเป็นไปได้ของการทำเกษตรกรรมในอวกาศ คาดว่าผลการทดลองจะช่วยพัฒนาโครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพในอวกาศ ของจีนในภาพรวม และมีส่วนสนับสนุนการวิจัยระดับโลกเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชในสภาพแวดล้อมสุดขั้ว

องค์ความรู้ที่ได้จากการทดลองดังกล่าวไม่เพียงอาจสนับสนุนการสำรวจอวกาศในอนาคต แต่ยังช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของพืชภายใต้ภาวะเครียด ซึ่งอาจนำไปประยุกต์ใช้กับการเกษตรบนโลกได้อีกด้วย

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

บริษัท Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation (KAFTC) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเกาหลีใต้ ประกาศเปิดประมูลระหว่างประเทศเพื่อจัดซื้อข้าวขาวที่ไม่ใช่ข้าวเหนียว (non-glutinous rice) ประมาณ 218,552 ตัน ตามประกาศที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของ KAFTC

รายงานระบุว่า ผู้สนใจจะต้องยื่นเสนอราคาภายในเวลา 15.00 น. (ตามเวลามาตรฐานเกาหลีใต้: KST) ของวันที่ 10 สิงหาคม 2569 และการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 11 สิงหาคม 2569 ระหว่างเวลา 10.00–11.00 น. (KST)

ข้าวที่จัดซื้อภายใต้การประมูลครั้งนี้มีกำหนดส่งมอบระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม 2569 ถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2570 โดยการประมูลครั้งนี้ถือเป็นการประมูลนำเข้าข้าวครั้งที่ 5 ของเกาหลีใต้ในปี 2569

ที่มา Oryza.com

ฮ่องกง

หน่วยงาน Trade and Industry Department ของฮ่องกง รายงานว่าในช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-มิถุนายน 2569) ฮ่องกงนำเข้าข้าวจากประเทศต่างๆรวมประมาณ 128,600 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 1.2% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 127,100 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยนำเข้าจากประเทศต่างๆ ดังนี้

1.ประเทศไทย จำนวนประมาณ 68,900 ตัน ลดลงประมาณ 4.7% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 72,300 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 62,500 ตัน ข้าวขาวประมาณ 2,400 ตัน และข้าวชนิดอื่นๆประมาณ 4,000 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 53.6% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด ลดลงประมาณ 5.8% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 56.9%

2.ประเทศเวียดนาม จำนวนประมาณ 24,800 ตัน ลดลง 3.4% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 25,700 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 21,700 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ

3,100 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 19.3% ลดลง 4.5% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 20.2%

3.ประเทศกัมพูชา จำนวนประมาณ 16,700 ตัน เพิ่มขึ้น 79.6% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 9,300 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 16,200 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่นๆรวมประมาณ 500 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 13.0% เพิ่มขึ้น 78.1% เมื่อเทียบกับเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 7.3%

4.ประเทศจีน จำนวนประมาณ 8,800 ตัน ลดลง 11.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 9,900 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าว Yu Jien (ข้าวเหนียว) ประมาณ 7,100 ตัน และข้าว See Mew และอื่นๆ รวมจำนวน 1,700 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 6.8% ลดลง 12.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 7.8%

5.ประเทศญี่ปุ่น จำนวนประมาณ 5,300 ตัน ลดลง 24.3% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 7,000 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 4.1% ลดลง 25.5% ในช่วงเดียวกันของปี 2568

6.ประเทศอื่นๆรวมกันประมาณ 4,100 ตัน เพิ่มขึ้น 41.4% จากจำนวน 2,600 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 3.2% เพิ่มขึ้น 39.1% จากช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 2.3%

สำหรับการส่งต่อ (Re-export) ไปยังประเทศอื่นๆ ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 มีปริมาณ 4,523 ตัน ลดลง 4.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 4,746 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยส่งไปยังมาเก๊าจำนวน 3,988 ตัน ลดลง 2.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 4,075 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังสหรัฐฯ 368 ตัน ลดลง 25.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 496 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังแคนาดา 127 ตัน เพิ่มขึ้น 8.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 117 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เป็นต้น

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2569 ฮ่องกงมีจำนวนผู้เก็บสต็อกข้าวที่ได้จดทะเบียนแล้ว (Registered stockholders of rice) จำนวน 202 ราย และมีสถานที่เก็บรักษาข้าวที่ได้รับอนุมัติ (Approved rice storage places) จำนวน 141 แห่ง สำหรับการเก็บข้าวในสต๊อก (Closing stock (excluding reserve stock)) ฮ่องกงมีข้าวอยู่ในสต๊อก ณ เดือนมิถุนายน 2569 รวม 14,900 ตัน และมีสต๊อกสำรอง (Reserve stock for the import period) จำนวน 11,400 ตัน

สำหรับอัตราการบริโภคข้าวเฉลี่ยในปี 2024 อยู่ที่ประมาณ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เท่ากับในปี 2023 ที่ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แต่ลดลง 24.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 45 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในปี 2014

ทางด้านราคาข้าวเฉลี่ยที่ฮ่องกงนำเข้าจากประเทศต่างๆนั้น (Average Rice Import CIF (Cost Insurance Freight) Prices) ในเดือนมิถุนายน 2569 ที่ผ่านมา ราคานำเข้าข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 8.35 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 7.96 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า ส่วนราคานำเข้าข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 4.98 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) เพิ่มจาก 4.83 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) ในเดือนก่อนหน้า ราคานำเข้าข้าวจากจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 6.09 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) ลดจาก 6.15 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า และราคานำเข้าข้าวหอมจากกัมพูชา (Cambodian Fragrant) อยู่ที่ 4.83 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) ลดจาก 4.89 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า

ขณะที่ราคาขายปลีกเฉลี่ย (Average Retail Prices) ในเดือนมิถุนายน 2569 ที่ผ่านมา ราคาขายข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 13.85 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 13.84 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน ส่วนราคาขายข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 13.33 เหรียญฮ่องกงต่อ

กิโลกรัม (HK$/kg) ลดจาก 13.46 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน และราคาข้าวของจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 13.08 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK$/kg) เพิ่มจาก 13.28 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า
ที่มา Trade and Industry Department

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาส่งออกข้าวของอินเดียยังคงอยู่ใกล้ระดับสูงสุดในรอบ 10 เดือน จากความกังวลด้านอุปทาน โดยได้รับแรงหนุนจากราคาข้าวเปลือกภายในประเทศที่ปรับตัวสูงขึ้น และความกังวลว่าปรากฏการณ์เอลนีโญอาจทำให้อุปทานข้าวตึงตัว โดยข้าวนึ่งอินเดีย 5% อยู่ที่ 358-364 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ไม่เปลี่ยนแปลงจากสัปดาห์ก่อน ขณะที่ข้าวขาว 5% อยู่ที่ 357-363 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ผู้ค้ารายหนึ่งในกรุงนิวเดลีจากบริษัทการค้าระหว่างประเทศกล่าวว่า ความกังวลด้านอุปทานที่เกิดจากเอลนีโญกำลังสนับสนุนราคา ผู้ซื้อยังคงเดินหน้าซื้อ แม้ว่าราคาจะปรับตัวสูงขึ้นก็ตาม

ทั้งนี้ การส่งออกข้าวของอินเดียเพิ่มขึ้น 5% ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 เนื่องจากการส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติ (Non-Basmati Rice) ที่เพิ่มขึ้น ช่วยชดเชยการส่งออกข้าวบาสมาติที่ลดลง หลังสงครามอิหร่านส่งผลกระทบต่อการค้าข้าวกับตลาดประเทศในภูมิภาคอ่าวอาหรับ

สำนักข่าว BigMint Bureau รายงานว่า อินเดียมีคำสั่งซื้อข้าวเตรียมส่งออกสู่ตลาดโลกกว่า 1 ล้านตัน โดยปริมาณข้าวที่อยู่ระหว่างการจัดสรรเรือเพิ่มขึ้น 163,622 ตัน และสินค้าที่มีกำหนดส่งออกประกอบด้วยข้าวนึ่ง 5% ข้าวขาว 100% และข้าวบรรจุถุง

ปัจจุบันอินเดียมีปริมาณข้าวที่อยู่ในตารางการจัดสรรเรือเพื่อส่งออก (vessel line-up) รวม 1,355,647 ตัน โดยมีกำหนดขนส่งผ่านท่าเรือสำคัญ ได้แก่ กันดลา (Kandla) กากินาดา (Kakinada) เจนไน (Chennai) และวิสาขปัตนัม (Vizag) สินค้าที่มีกำหนดส่งออกประกอบด้วย ข้าวนึ่ง 5% (PB) ข้าวบรรจุถุง และข้าวขาว 100% ไปยังหลายประเทศปลายทาง

โดยประเทศเบนินมีปริมาณข้าวที่มีกำหนดส่งออกสูงที่สุดที่ 608,765 ตัน โดยสินค้ามีกำหนดขนส่งจากท่าเรือกันดลา เจนไน และกากินาดา ประกอบด้วยข้าวนึ่ง 5% และข้าวบรรจุถุง ขณะที่โมซัมบิกเป็นตลาดปลายทางอันดับสอง ด้วยปริมาณ 116,592 ตัน เป็นข้าวบรรจุถุงที่มีกำหนดขนส่งจากท่าเรือกันดลา

ปริมาณข้าวที่มีกำหนดส่งออกไปยังตลาดอื่นๆ ได้แก่ โกตดิวัวร์: 70,000 ตัน เป็นข้าวนึ่ง 5% และข้าวขาว 100% จากกากินาดา อิหร่าน: 54,450 ตัน เป็นข้าวบรรจุถุงจากกันดลา กินี: 44,000 ตัน เป็นข้าวนึ่ง 5% จากกากินาดา เยเมน: 31,750 ตัน เป็นข้าวบรรจุถุงจากกันดลา โซมาเลีย: 29,400 ตัน เป็นข้าวบรรจุถุงจากกันดลา ไนจีเรีย: 15,900 ตัน เป็นข้าวนึ่ง 5% จากกากินาดา เซียร์ราลีโอน: 12,000 ตัน เป็นข้าวขาว 100% จากกากินาดา และซาอุดีอาระเบีย: 9,340 ตัน เป็นข้าวบรรจุถุงจากกันดลา

ส่วนตลาดในกลุ่มอื่น ๆ (Others) มีปริมาณรวม 363,450 ตัน โดยมีกำหนดขนส่งผ่านท่าเรือวิสาขปัตนัม กันดลา และกากินาดา สินค้าประกอบด้วยข้าวนึ่ง 5% ข้าวขาว 100% และข้าวบรรจุถุง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามท่าเรือพบว่า ท่าเรือกันดลามีกำหนดส่งออกข้าวไปยังเบนิน โมซัมบิก อิหร่าน เยเมน ซาอุดีอาระเบีย และตลาดในกลุ่มอื่นๆ ส่วนกากินาดามีกำหนดขนส่งข้าวไปยังเบนิน โกตดิวัวร์ กินี ไนจีเรีย เซียร์ราลีโอน และตลาดในกลุ่มอื่นๆ ขณะที่เจนไนมีกำหนดขนส่งข้าวไปยังเบนิน และวิสาขปัตนัมมีส่วนในการขนส่งไปยังตลาดในกลุ่มอื่น ๆ

การส่งออกที่อยู่ในตารางการจัดสรรเรือมีผู้ส่งออกหลายรายครอบคลุมตลาดปลายทางต่างๆ โดยเบนินมีจำนวนผู้ส่งออกเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ Balaji Rice, Sree Murali Mohana, ABGT Rice Mills, Olam Agri และ LDC สำหรับการส่งออกไปยังโมซัมบิก มีผู้ส่งออก ได้แก่ Maya Agri Impex, HRMM Agro, ABGT Rice Mills และ Mahavir Global ส่วนโกตดิวัวร์มีรายชื่อผู้ส่งออก ได้แก่ OMM Agro, Olam Agri และ Reliance Retail

ขณะที่ตลาดอื่นๆ ได้แก่ อิหร่าน กินี เยเมน โซมาเลีย ไนจีเรีย เซียร์ราลีโอน และซาอุดีอาระเบีย มีผู้ส่งออก เช่น Mahavir Global, Drrk Foods, Pattabhi Agro, HRMM Agro, KPR Mill, Long Gulf Trading, Gurudeo Exports, MRMC Rice Mills และผู้ส่งออกรายอื่นๆ

ปริมาณข้าวของอินเดียที่อยู่ในแผนการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 1.36 ล้านตัน จาก 1.19 ล้านตันในสัปดาห์ก่อน โดยการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นผลจากปริมาณข้าวที่มีกำหนดส่งออกไปยังเบนิน โมซัมบิก และโกตดิวัวร์ โดยเฉพาะเบนิน ซึ่งเพิ่มขึ้น 218,000 ตัน เป็น 608,765 ตัน

นอกจากนี้ การเพิ่มตลาดปลายทาง ได้แก่ โซมาเลีย เซียร์ราลีโอน และซาอุดีอาระเบีย ยังช่วยขยายฐานตลาดส่งออกให้กว้างขึ้น สะท้อนถึงแนวโน้มกิจกรรมการส่งออกข้าวของอินเดียในระยะใกล้ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในตลาดแอฟริกา

สำนักข่าว Deccan Herald รายงานว่า กระทรวงปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติของอินเดีย (the Ministry of Petroleum & Natural Gas) เปิดเผยว่า ข้าวจากสต็อกขององค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India: FCI) มีสัดส่วนในการผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้นเป็น 24.64% ในปีเอทานอล 2568/69 (Ethanol Supply Year: ESY 2025/26) จากเพียง 0.02% ในปี 2566/67 (ESY 2023/24)

ข้อมูลจากกระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการกระจายสาธารณะของอินเดีย ระบุว่า ในช่วง เดือนมิถุนายน 2568 ถึงมิถุนายน 2569 FCI ได้จำหน่ายข้าวจากคลังสำรองให้กับโรงงานผลิตเอทานอลรวม 6.35 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 14,596.78 ล้านรูปี ข้อมูลที่รัฐบาลยื่นต่อรัฐสภายังระบุว่า FCI จำหน่ายข้าวให้แก่โรงกลั่นเอทานอลในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการรับซื้อเฉลี่ยประมาณ 40%

กระทรวงปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติชี้แจงว่า การผลิตเอทานอลจากข้าวเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี ESY 2568/69 เนื่องจาก FCI มีข้าวส่วนเกินในสต็อก หลังจากได้จัดสรรปริมาณข้าวเพื่อรองรับโครงการด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศครบถ้วนแล้ว

กระทรวงระบุว่า การผลิตเอทานอลไม่ได้พึ่งพาข้าวราคาถูกเป็นหลัก แต่ใช้วัตถุดิบที่ได้รับอนุมัติหลายประเภทอย่างยืดหยุ่น โดยข้าวจากสต็อกของ FCI จะถูกนำมาใช้เฉพาะในกรณีที่ได้รับการรับรองว่าเป็น สต็อกส่วนเกิน หลังจากภารกิจด้านความมั่นคงทางอาหารทั้งหมดได้รับการตอบสนองแล้ว

สำนักข่าว The Hindu BusinessLine รายงานว่าจนถึงขณะนี้ อินเดียสามารถจัดซื้อข้าวได้แล้ว 99% ของเป้าหมาย 57.552 ล้านตัน โดยปริมาณการจัดซื้อเพิ่มขึ้น 5% เมื่อเทียบกับระดับในช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากปีการตลาดใหม่จะเริ่มขึ้นในวันที่ 1 ตุลาคม 2569 รัฐบาลอาจจำเป็นต้องเร่งระบายสต็อกข้าวที่มีอยู่ ก่อนที่จะเริ่มจัดซื้อข้าวสำหรับปีการตลาด 2569/70 ซึ่งจะเริ่มในวันที่ 1 ตุลาคมเช่นกัน

ขณะที่พื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงเพียงเล็กน้อยประมาณ 2% จนถึงขณะนี้ ส่งผลให้มีความหวังว่าอินเดียจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในระดับสูงอีกครั้ง เว้นแต่ว่าจะเกิดภาวะฝนมรสุมขาดแคลนอย่างรุนแรงในช่วงเดือนสิงหาคม–กันยายน

ทั้งนี้ รัฐบาลกำหนดเป้าหมายการจัดซื้อข้าวในปีการตลาด 2568/69 (ตุลาคม–กันยายน) ไว้ที่ 48.595 ล้านตัน จากผลผลิตข้าวฤดูฝน (kharif) และ 8.957 ล้านตัน จากผลผลิตข้าวนาปรัง (rabi) โดยการจัดซื้อข้าวนาปรังซึ่งจะดำเนินต่อไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน ปัจจุบันอยู่ที่ 8.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 18% จาก 7.35 ล้านตันในปีก่อน

สำหรับปีการตลาด 2567/68 การจัดซื้อข้าวจากผลผลิตทั้งฤดูฝนและนาปรังรวมอยู่ที่ 54.522 ล้านตัน ในรูปข้าวสาร

รัฐเตลังคานา (Telangana) มีสัดส่วนการจัดซื้อข้าวนาปรังมากที่สุดที่ 4.27 ล้านตัน ตามด้วย ทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) 1.32 ล้านตัน อานธรประเทศ (Andhra Pradesh) 1.18 ล้านตัน และโอดิชา (Odisha) 1.1 ล้านตัน

ในบรรดารัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญ ปัญจาบ (Punjab) ยังคงเป็นรัฐที่ส่งข้าวเข้าสู่คลังส่วนกลาง (Central Pool) มากที่สุดที่ 10.49 ล้านตัน แม้ว่าปริมาณการจัดซื้อจะลดลง 9.7% จาก 11.61 ล้านตันในปีก่อน ในทางตรงกันข้าม การจัดซื้อในรัฐหรยาณา (Haryana) เพิ่มขึ้น 15.5% เป็น 4.16 ล้านตัน หลังจากรัฐบาลกลางยอมรับข้าวส่วนเพิ่มเติมที่รัฐดังกล่าวจัดซื้อ

รัฐที่มีการจัดซื้อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อานธรประเทศ (+54.6%) เตลังคานา (+22.1%) มหาราษฏระ (+23.0%) มัธยประเทศ (+18.9%) อุตตราขัณฑ์ (+11.3%) โอดิชา (+8.1%) และอุตตรประเทศ (+8.0%) ขณะที่การจัดซื้อในบางรัฐลดลง ได้แก่ เบงกอลตะวันตก (-16.1%) ปัญจาบ (-9.7%) ฉัตติสครห์ (-6.4%) ทมิฬนาฑู (-5.4%) และพิหาร (-4.8%)

รัฐบาลได้อนุญาตให้หน่วยงานจัดซื้อเริ่มรับซื้อข้าวเปลือกเร็วกว่าปกติใน ปัญจาบและหรยาณา (ช่วงกลางเดือนกันยายน) และทมิฬนาฑู (วันที่ 1 กันยายน) เนื่องจากผลผลิตเริ่มเข้าสู่ตลาดเร็วขึ้น เจ้าหน้าที่ระบุด้วยว่าการโอนข้าวที่จัดซื้อแล้วเข้าสู่คลังส่วนกลางอาจปรากฏในข้อมูลล่าช้าในบางครั้ง

สำหรับแนวโน้มต่อไป รัฐบาลอาจจำเป็นต้องเร่งระบายสต็อกข้าวปริมาณมากที่มีอยู่ ก่อนที่การจัดซื้อข้าวสำหรับปีการตลาด 2569/70 จะเริ่มขึ้นในวันที่ 1 ตุลาคม แม้ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวในขณะนี้จะลดลงเพียงเล็กน้อยประมาณ 2% แต่แนวโน้มยังเอื้อต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตในระดับสูงอีกครั้ง หากปริมาณฝนจากมรสุมในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนยังคงอยู่ในระดับเพียงพอ

กระทรวงเกษตรอินเดียประเมินผลผลิตข้าวฤดูฝน (kharif) ในปี 2568/69 อยู่ที่ 124.76 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 122.77 ล้านตันในปีก่อนหน้า ส่วนผลผลิตข้าวนาปรัง (rabi) คาดว่าจะอยู่ที่ 18.11 ล้านตัน เทียบกับ 16.13 ล้านตันในปี 2567/68 ขณะที่ผลผลิตข้าวฤดูร้อน (zaid) คาดว่าจะอยู่ที่ 11.16 ล้านตัน ใกล้เคียงกับ 11.28 ล้านตันในปีก่อนหน้า

สำนักข่าว The Hindu BusinessLine รายงานว่า สหพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (Indian Rice Exporters' Federation: IREF) แถลงว่า การประชุม Bharat International Rice Conference จะจัดขึ้นที่กรุงนิวเดลี ระหว่างวันที่ 23–25 ตุลาคม 2569 โดยเป็นการรวบรวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานข้าว ทั้งผู้ส่งออก ผู้นำเข้า โรงสี ผู้ค้า ผู้กำหนดนโยบาย นักวิจัย บริษัทด้านโลจิสติกส์ สถาบันการเงิน และผู้ให้บริการเทคโนโลยี ซึ่งคาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมงาน Bharat International Rice Conference (BIRC) 2026 มากกว่า 30,000 คน

แถลงการณ์ของผู้จัดงานระบุว่า ขณะนี้มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน BIRC 2026 แล้วมากกว่า 19,193 ราย รวมถึงผู้ซื้อจากต่างประเทศจำนวน 2,135 ราย ซึ่งถือเป็นจำนวนที่สูงเกือบ 3 เดือนก่อนการจัดงาน โดยผู้จัดงานคาดว่าจะมีผู้แทนจากมากกว่า 120 ประเทศ เข้าร่วมงานมากกว่า 30,000 คน ทำให้ BIRC เป็นหนึ่งในการประชุมระหว่างประเทศที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของภาคข้าว

BIRC เป็นเวทีระดับโลกที่มุ่งเน้นเฉพาะภาคข้าว โดยรวบรวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานข้าว ทั้งผู้ส่งออก ผู้นำเข้า โรงสี ผู้ค้า ผู้กำหนดนโยบาย นักวิจัย บริษัทด้านโลจิสติกส์ สถาบันการเงิน และผู้ให้บริการเทคโนโลยี เพื่อหารือเกี่ยวกับการค้า นโยบาย นวัตกรรม และโอกาสในตลาดเกิดใหม่

ทั้งนี้ การประชุมครั้งก่อนในปี 2568 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 10,854 คน รวมถึงผู้ซื้อจากต่างประเทศ 1,083 ราย จากกว่า 90 ประเทศ และสามารถสร้างข้อผูกพันทางการค้าที่ประเมินมูลค่าได้ 33,453 ล้านรูปี (₹ 33,453 crore) ครอบคลุมปริมาณข้าว 8.63 ล้านตัน

BIRC รวบรวมการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ข้อมูลเชิงลึกด้านตลาด การหารือด้านนโยบาย และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ไว้บนเวทีเดียว โดยการประชุมได้รับการออกแบบเพื่อช่วยให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวโน้มการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป เสริมสร้างความร่วมมือทางธุรกิจ และค้นหาโอกาสใหม่ ๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทานข้าวโลก

การประชุม BIRC 2026 จะนำเสนอแนวคิดริเริ่มใหม่หลายประการ เพื่อเสริมสร้างการตัดสินใจทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม โดยโครงการดังกล่าวประกอบด้วย การสำรวจผลผลิตข้าวทั่วโลกแบบบูรณาการ และการคาดการณ์ราคาในอนาคต โดยอาศัยประมาณการอุปสงค์และอุปทานข้าวของโลก

นอกจากนี้ ภายในงานจะมีการจัดการประชุมเชิงความรู้ที่มุ่งเน้นด้านธุรกิจ การเจรจาธุรกิจแบบ B2B ผ่านแอปพลิเคชัน และโซนจัดแสดงประสบการณ์ที่คัดสรรมาเป็นพิเศษ เพื่อสะท้อนพัฒนาการ นวัตกรรม และความสำคัญของข้าวในระดับโลก

แถลงการณ์อ้างคำกล่าวของ Dev Garg รองประธาน IREF ว่า เมื่อเปิดตัว BIRC เมื่อปีที่แล้ว เป้าหมายคือการสร้างเวทีกลางที่อุตสาหกรรมข้าวทั่วโลกสามารถมาพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจในระยะยาว การตอบรับต่อการจัดงานครั้งที่สองแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมมองเห็นคุณค่าของเวทีดังกล่าว โดยจะยังคงมุ่งเน้นการสร้างผลลัพธ์ทางธุรกิจที่เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างสถานะของอินเดียในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญในการค้าข้าวโลก

กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) คาดการณ์ว่า ปริมาณฝนในช่วงที่เหลือของฤดูมรสุมปี 2569 จะยังคงต่ำกว่าค่าปกติ โดยในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2569 คาดว่าปริมาณฝนจะอยู่ที่ต่ำกว่า 94% ของค่าเฉลี่ยปกติ เนื่องจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño) ที่ทวีความรุนแรงขึ้นยังคงส่งผลให้ปริมาณฝนลดลง

แม้ว่าปริมาณฝนในเดือนกรกฎาคมจะปรับตัวดีขึ้น แต่เมื่อถึงวันที่ 31 กรกฎาคม อินเดียยังคงมีปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 13% หลังจากเผชิญเดือนมิถุนายนที่แห้งแล้งที่สุดในรอบ 12 ปี

ภาวะฝนทิ้งช่วงดังกล่าวส่งผลให้การเพาะปลูกพืชสำคัญหลายชนิดล่าช้า โดยเฉพาะข้าว พืชน้ำมัน และอ้อย รวมทั้งทำให้ระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง และกระทบต่อการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ

ภาวะฝนตกต่ำกว่าปกติที่ยืดเยื้อสร้างความกังวลว่าอาจส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง อุปทานอาหารตึงตัว อัตราเงินเฟ้อปรับสูงขึ้น และเพิ่มแรงกดดันต่อระบบผลิตไฟฟ้าของประเทศ ขณะที่บางพื้นที่ยังคงเผชิญกับ ฝนตกหนักเฉพาะพื้นที่และน้ำท่วมฉับพลัน อันเป็นผลจากสภาพอากาศแปรปรวนที่รุนแรง

ด้านสำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า ปริมาณฝนสะสมจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Monsoon) ของอินเดีย ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2569 ขาดดุลจากระดับปกติร้อยละ 11 โดยอินเดียมีปริมาณฝนสะสม 434.5 มิลลิเมตร เทียบกับค่าเฉลี่ยตามฤดูกาลที่ 491 มิลลิเมตร

ตามข้อมูลของกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department: IMD) พื้นที่ภาคกลางของประเทศยังคงได้รับปริมาณฝนอยู่ในระดับปกติ ขณะที่ภาคตะวันตกเฉียงเหนือมีปริมาณฝนต่ำกว่าระดับปกติร้อยละ 12 ส่วนคาบสมุทรทางตอนใต้ยังคงมีปริมาณฝนขาดดุลร้อยละ 18 และพื้นที่ภาคตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือมีภาวะขาดดุลรุนแรงที่สุดที่ร้อยละ 27 ซึ่งยังคงอยู่ในระดับฝนต่ำกว่าปกติ (deficient)

แม้ปริมาณฝนโดยรวมยังต่ำกว่าระดับปกติ แต่การจัดประเภทมรสุมในภาพรวมของประเทศยังคงอยู่ในระดับปกติ (normal) โดยสะท้อนถึงการปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณฝนที่ขาดดุลร้อยละ 14 ณ วันที่ 30 กรกฎาคม ลดลงเหลือร้อยละ 11 ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2569

ที่มา Oryza.com

ปากีสถาน

สำนักงานสถิติปากีสถาน (The Pakistan Bureau of Statistics; PBS) รายงานว่า ในเดือนมิถุนายน 2569 ซึ่งเป็นเดือนที่ 12 ของปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568–มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าวจำนวน 362,650 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 3.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 350,109 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่มประมาณ 32.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 273,001 ตัน ในเดือนมิถุนายน 2568 โดยในเดือนมิถุนายน 2569 ปากีสถานส่งออกข้าวบาสมาติ 77,325 ตัน ลดลง 11.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 87,634 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่มขึ้น 64.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 46,942 ตัน ในเดือนมิถุนายน 2568 ขณะที่ส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติจำนวน 285,325 ตัน เพิ่มขึ้น 8.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 262,475 ตัน ในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่ม 26.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 226,059 ตัน ในเดือนมิถุนายน 2568

สำหรับมูลค่าการส่งออกข้าวในเดือนมิถุนายน 2569 อยู่ที่ 213.729 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นประมาณ 7.9% เมื่อเทียบกับ 198.09 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่ม 42.7% เมื่อเทียบกับ 149.807 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเดือนมิถุนายน 2568 โดยมูลค่าของข้าวบาสมาติอยู่ที่ 89.594 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นประมาณ 5.4% เมื่อเทียบกับในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่มขึ้น 84.2% เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายน 2568 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติอยู่ที่ 124.135 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นประมาณ 9.8% เมื่อเทียบกับในเดือนพฤษภาคม 2569 และเพิ่มประมาณ 22.7% เมื่อเทียบกับเดือนมิถนายน 2568

ในปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568–มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าวรวม 4,292,746 ตัน ลดลงประมาณ 26.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 5,817,909 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยส่งออกข้าวบาสมาติ 794,638 ตัน ลดลงประมาณ 1.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 808,069 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติจำนวน 3,498,108 ตัน ลดลงประมาณ 30.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 5,009,840 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568

โดยมูลค่าการส่งออกข้าวรวมอยู่ที่ 2,291.649 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 31.7% เมื่อเทียบกับ 3,353.053 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568 แบ่งเป็นมูลค่าของข้าวบาสมาติอยู่ที่ 843.002 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มประมาณ 1.5% เมื่อเทียบกับ 830.57 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติอยู่ที่ 1,448.647 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลง 42.6% เมื่อเทียบกับ 2,522.483 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ที่มา Oryza.com

<u>บังคลาเทศ</u>

สำนักข่าว The Financial Times รายงานว่า ราคาข้าวบังกลาเทศปรับตัวสูงขึ้น แม้อยู่ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวโบโร โดยราคาข้าวในบังกลาเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างผิดปกติ แม้อยู่ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวโบโร (Boro) ซึ่งโดยปกติปริมาณข้าวที่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้นในช่วงดังกล่าวจะช่วยให้ราคาปรับลดลง

ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่วนใหญ่ในตลาดค้าปลีกเพิ่มขึ้น 3–4 ตากาต่อกิโลกรัม โดยข้าวหยาบพันธุ์สวาร์นา (Swarna) อยู่ที่ 58–60 ตากาต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.48–0.49 ดอลลาร์สหรัฐ) ข้าวเกรดกลาง เช่น BRRI dhan-28 และ Paijam อยู่ที่ 65–70 ตากาต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.53–0.57 ดอลลาร์สหรัฐ) ขณะที่ข้าวคุณภาพดีอยู่ที่ 75–95 ตากาต่อกิโลกรัม (ประมาณ 0.61–0.78 ดอลลาร์สหรัฐ) ราคาข้าวยังปรับตัวสูงขึ้นในพื้นที่ผลิตสำคัญ เช่น ดินาจปูร์ (Dinajpur) นาโอคาออน (Naogaon) และนิลฟามารี (Nilphamari)

ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันราคาข้าว ได้แก่ ราคาข้าวเปลือกที่อยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ต้นทุนเชื้อเพลิงและค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น การจำกัดการนำเข้าข้าวในช่วงการรับซื้อข้าวโบโรของรัฐบาล และฝนตกหนักที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตากและสีข้าว ตัวอย่างเช่น ที่ตลาดค้าส่งฮิลี (Hili) ราคาข้าวมินิเกต (Miniket) ขนาดบรรจุ 50 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นเป็น 3,350 ตากา (ประมาณ 27.46 ดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนสิงหาคม จาก 3,250 ตากา (ประมาณ 26.64 ดอลลาร์สหรัฐ) ในเดือนก่อนหน้า ขณะที่ข้าว BRRI dhan-28 และ Swarna ก็มีราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

ราคาข้าวในตลาดโลกยังเป็นอีกปัจจัยที่กดดันให้ราคาข้าวในประเทศปรับตัวสูงขึ้น โดยดัชนีราคาข้าวของ FAO (FAO All Rice Price Index) เพิ่มขึ้นเป็น 108.4 จุดในเดือนกรกฎาคม สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.7 ขณะที่ราคาข้าวอินดิกา (Indica) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า

ในเดือนกรกฎาคม ราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามอยู่ที่ 425.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ข้าวขาว 5% ของอินเดียอยู่ที่ 357.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และข้าวขาว 5% ของปากีสถานอยู่ที่ 409.3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ทั้งนี้ รัฐบาลบังกลาเทศได้จัดซื้อข้าวภายในประเทศแล้วประมาณ 1.5 ล้านตัน ภายใต้โครงการรับซื้อข้าวโบโร และมีข้าวในสต็อกของรัฐบาลประมาณ 2.1 ล้านตัน นอกจากนี้ รัฐบาลยังตั้งเป้าจัดซื้อข้าวจากตลาดต่างประเทศอีก 500,000 ตัน

นักเศรษฐศาสตร์เรียกร้องให้รัฐบาลเร่งการนำเข้าข้าว โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาข้าวในอินเดีย ปากีสถาน และเวียดนาม ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่า เพื่อป้องกันไม่ให้ราคาข้าวภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้นต่อไป

ตามรายงานของ The Daily Star ราคาข้าวสารในตลาดค้าปลีกของบังกลาเทศปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับราคาข้าวเปลือกหน้าฟาร์ม โดยราคาข้าวเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่า เมื่อข้าวเคลื่อนผ่านห่วงโซ่อุปทานจากเกษตรกรไปสู่ผู้บริโภค รายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงช่องว่างที่กว้างขึ้นระหว่างราคาที่เกษตรกรได้รับจากการขายข้าวเปลือกกับราคาที่ผู้บริโภคต้องจ่ายสำหรับข้าวสาร และสร้างความกังวลเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความเป็นไปได้ของการบิดเบือนในระบบการตลาด

รายงานระบุว่า เกษตรกรขายข้าวเปลือกในราคาค่อนข้างต่ำทันทีหลังการเก็บเกี่ยว เนื่องจากแรงกดดันทางการเงินและข้อจำกัดด้านพื้นที่จัดเก็บ อย่างไรก็ตาม หลังจากผ่านกระบวนการสีข้าว การขนส่ง การจัดเก็บ และการซื้อขายผ่านคนกลางหลายทอด ราคาข้าวสารในตลาดค้าปลีกกลับเพิ่มขึ้นอย่างมาก

ผู้เชี่ยวชาญด้านตลาดเห็นว่า ส่วนต่างราคาที่สูงดังกล่าวไม่สามารถอธิบายได้ด้วยต้นทุนการแปรรูปและการขนส่งเพียงอย่างเดียว จึงเห็นว่าจำเป็นต้องมีการติดตามตรวจสอบห่วงโซ่อุปทานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

นักวิเคราะห์ที่ให้ข้อมูลในรายงานระบุว่า โรงสี ผู้ค้าส่ง และผู้ค้าข้าวได้รับส่วนแบ่งมูลค่าเพิ่มในสัดส่วนที่มากระหว่างตลาดหน้าฟาร์มกับตลาดค้าปลีก ขณะที่เกษตรกรได้รับเพียงส่วนแบ่งเล็กน้อยจากราคาที่ผู้บริโภคจ่ายในขั้นสุดท้าย

นักวิเคราะห์เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการเพิ่มความโปร่งใสของตลาด ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจัดเก็บสำหรับเกษตรกร และเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลของภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรได้รับราคาที่เป็นธรรม ขณะเดียวกันก็ปกป้องผู้บริโภคจากต้นทุนข้าวค้าปลีกที่สูงเกินควร

สำนักข่าว The Hindu BusinessLine รายงานว่า บังกลาเทศได้ปฏิเสธการรับมอบข้าวนึ่งที่ไม่ใช่บาสมาติ (Non-Basmati Parboiled Rice) ของอินเดียปริมาณ 11,500 ตัน ซึ่งจัดส่งภายใต้ข้อตกลงซื้อขายระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล (Government-to-Government: G2G) ส่งผลให้เกิดข้อถกเถียงว่าการตัดสินใจดังกล่าวมีสาเหตุมาจากปัญหาคุณภาพของข้าว หรือเป็นผลจากปัจจัยทางการเมือง

เรือบรรทุกข้าวดังกล่าวเดินทางถึงท่าเรือจิตตะกอง (Chittagong Port) เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม และตัวอย่างข้าวที่ตรวจสอบเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม ได้รับการรับรองว่าอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมสำหรับการบริโภค ทำให้สามารถเริ่มดำเนินการขนถ่ายสินค้าได้

อย่างไรก็ตาม หลังจากมีการขนถ่ายข้าวประมาณ 3,500 ตัน และนำไปเก็บไว้ยังคลังสินค้าของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของคลังสินค้าสองแห่งได้รายงานเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2569 ว่าข้าวมีคุณภาพต่ำและไม่เหมาะสมสำหรับการบริโภค ส่งผลให้ทางการบังกลาเทศสั่งระงับการขนถ่ายข้าวส่วนที่เหลือทันที

ด้านตัวแทนผู้ขนส่งโต้แย้งผลการตรวจสอบดังกล่าว โดยระบุว่าข้าวมีเพียงสีออกแดงเล็กน้อยเท่านั้น และไม่มีปัญหาด้านคุณภาพแต่อย่างใด ทั้งนี้ มีรายงานว่า ข้าวส่วนที่เหลือบนเรือ MV HT Pioneer ไม่ได้รับอนุญาตให้ขนลงจากเรือ และสินค้าทั้งหมดถูกส่งกลับไปยังอินเดีย

ผู้ค้าข้าวของอินเดียเชื่อว่าการปฏิเสธรับสินค้าครั้งนี้มีแรงจูงใจทางการเมือง โดยชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในบังกลาเทศเมื่อไม่นานมานี้ พร้อมระบุว่า อินเดียส่งออกข้าวให้บังกลาเทศมาเป็นเวลาหลายปีโดยไม่เคยเกิดปัญหาในลักษณะนี้ อีกทั้งบังกลาเทศเพิ่งกลับมานำเข้าข้าวจากอินเดีย หลังจากพบว่าข้าวจากปากีสถานมีราคาสูงกว่า นอกจากนี้ แหล่งข่าวในวงการค้าบางรายยังมองว่า ความขัดแย้งภายในหน่วยงานด้านอาหารของบังกลาเทศอาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดกรณีดังกล่าว

แม้จะเกิดเหตุการณ์นี้ แต่ผู้ค้าส่วนใหญ่ไม่คาดว่าจะส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออกข้าวของอินเดียไปยังบังกลาเทศ โดยในปีงบประมาณ 2568/69 (FY2025/26) อินเดียส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาติไปยังบังกลาเทศ 1.36 ล้านตัน มูลค่า 545 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก 809,000 ตัน มูลค่า 359 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีงบประมาณ 2567/68 (FY2024/25)

สำหรับช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน ของปีงบประมาณปัจจุบัน อินเดียส่งออกข้าวไปยังบังกลาเทศประมาณ 160,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 8.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตามรายงานของ The Business Standard รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ประมง และปศุสัตว์ของบังกลาเทศ เปิดเผยว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อรักษาความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ท่ามกลางผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงขึ้น

ในการประชุมร่วมกับ International Rice Research Institute (IRRI) รัฐมนตรีได้กล่าวถึงความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ระหว่าง IRRI และ Bangladesh Rice Research Institute (BRRI) ในการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวให้มีผลผลิตสูง สามารถทนทานต่อภาวะแห้งแล้ง น้ำท่วม อากาศหนาวเย็น และดินเค็ม รวมทั้งพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง

นอกจากนี้ รัฐมนตรียังได้ขอรับการสนับสนุนจาก IRRI ในการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวอายุสั้น และพันธุ์ข้าวที่มีดัชนีน้ำตาล (Glycemic Index: GI) ต่ำ ผ่านความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างทั้งสองฝ่าย

ด้าน IRRI ยืนยันว่าจะเดินหน้าสนับสนุนบังกลาเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการวิจัยข้าว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ที่มา Oryza.com

<u>สหภาพยุโรป</u>

ภาคอุตสาหกรรมข้าวของอิตาลีออกมาเตือนว่า ภาคการผลิตข้าวกำลังเผชิญวิกฤตที่รุนแรงขึ้น ซึ่งอาจทำให้เกษตรกรจำนวนมากหันไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ส่งผลกระทบต่อสถานะของอิตาลีในฐานะ ผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของยุโรป และกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มีความสำคัญทั้งในด้านประวัติศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิต

แม้ว่าปริมาณผลผลิตโดยรวมจะยังอยู่ในระดับค่อนข้างทรงตัว แต่เกษตรกรกำลังเผชิญกับราคาข้าวเปลือกหน้าฟาร์มที่ปรับตัวลดลง ขณะที่สถานการณ์ภัยแล้งได้กลายเป็นปัญหาเร่งด่วน โดยพื้นที่นาข้าวประมาณ 20,000 เฮกตาร์ ในแคว้นแวร์เชลลี (Vercelli) และแคว้นบีเอลลา (Biella) ไม่สามารถเข้าถึงน้ำชลประทานได้ ส่งผลให้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลประกาศภาวะฉุกเฉิน

ภาคอุตสาหกรรมระบุว่า สาเหตุสำคัญของแรงกดดันด้านราคามาจากการนำเข้าข้าวราคาต่ำจากประเทศนอกสหภาพยุโรป (Non-EU) ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในไตรมาสแรกของปี 2569 ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้น 29% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และสูงกว่าระดับเมื่อสองปีก่อนถึง 47% ส่งผลให้เกิดภาวะอุปทานส่วนเกินในตลาดและกดดันราคาข้าวภายในประเทศ

ก่อนการประชุมกับกระทรวงเกษตรของอิตาลีเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2569 องค์กรเกษตรกร Confagricoltura ได้เสนอให้รัฐบาลเร่งดำเนินมาตรการเพื่อฟื้นฟูความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตข้าว ได้แก่

- *เพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลการนำเข้าข้าว*
- *สนับสนุนการทำข้อตกลงตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการจัดเก็บสต็อก*
- *ส่งเสริมการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด*
- *พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อรับมือกับภัยแล้ง*
- *ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างอำนาจในการแข่งขัน*

ภาคอุตสาหกรรมข้าวของอิตาลีเห็นว่า หากไม่มีมาตรการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งปัญหาราคาที่ตกต่ำ การแข่งขันจากข้าวนำเข้า และผลกระทบจากภัยแล้ง อาจทำให้เกษตรกรทยอยลดพื้นที่ปลูกข้าวหรือเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าวอิตาลีในระยะยาว

ตามรายงานของสำนักข่าว Bloomberg ระบุว่า วิกฤตน้ำในอิตาลีทวีความรุนแรง หลังระดับแม่น้ำโปแตะระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ โดยระดับน้ำในแม่น้ำโป (Po River) ของอิตาลีลดลงแตะระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์

ท่ามกลางคลื่นความร้อนรุนแรงระลอกใหม่ ส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนน้ำอย่างหนักสำหรับภาคการเกษตร การผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ตอนเหนือของประเทศ

ที่เมืองเครโมนา (Cremona) ระดับน้ำในแม่น้ำลดลงมาอยู่ที่ 8.59 เมตรต่ำกว่าระดับศูนย์มาตรวัดน้ำ (hydrometric zero) เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม ซึ่งต่ำกว่าสถิติเดิมที่ทำไว้ในช่วงภัยแล้งปี 2565 อยู่ 1 เซนติเมตร ขณะที่ปริมาณการไหลของน้ำในปัจจุบันลดลงเหลือ ไม่ถึงหนึ่งในสามของค่าเฉลี่ยในอดีต สำหรับช่วงเวลาเดียวกันของปี

ลุ่มน้ำแม่น้ำโปมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 41 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของอิตาลี และคิดเป็นร้อยละ 32 ของผลผลิตทางการเกษตร ของประเทศ ทำให้ปัญหาขาดแคลนน้ำไม่ได้เป็นเพียงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังเป็นความเสี่ยงทางเศรษฐกิจด้วย

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ปริมาณน้ำมีความผันผวนมากขึ้น โดยมีทั้งปริมาณน้ำไหลในฤดูใบไม้ผลิที่สูงผิดปกติและพายุรุนแรง ตามมาด้วยช่วงภัยแล้งที่ยาวนาน ขณะเดียวกัน การละลายของหิมะบนเทือกเขาแอลป์ที่เกิดขึ้นเร็วขึ้น รวมถึงการขยายตัวของพื้นที่เมือง ส่งผลให้การเติมน้ำใต้ดินลดลง

เกษตรกรจำเป็นต้องทบทวนทั้ง ชนิดพืชที่เพาะปลูกและวิธีการให้น้ำ โดยการปลูกข้าวโพดซึ่งเป็นพืชที่ใช้น้ำมากในภาคเหนือของอิตาลีลดลงเหลือประมาณครึ่งหนึ่งของระดับเมื่อ 20 ปีก่อน ขณะที่พืชที่ทนแล้งได้ดีกว่า เช่น ข้าวฟ่าง (sorghum) เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้น

เกษตรกรยังหันมาใช้เทคโนโลยีและวิธีการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ระบบชลประทานแบบแม่นยำ เซนเซอร์วัดความชื้นในดิน ข้อมูลจากดาวเทียม และระบบน้ำหยด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนไปปลูกพืชที่มีมูลค่าต่ำกว่าและใช้น้ำน้อยกว่าอาจส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และกระทบต่ออุตสาหกรรมแปรรูป ระบบโลจิสติกส์ และการจ้างงานตามฤดูกาลที่เกี่ยวเนื่องกัน

ภาวะขาดแคลนน้ำยังส่งผลกระทบต่อการผลิตพลังงาน โดยโรงไฟฟ้าพลังน้ำ Isola Serafini ของ Enel Green Power ต้องหยุดการเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้ง 4 เครื่องตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม เนื่องจากปริมาณน้ำในแม่น้ำไม่เพียงพอ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขอให้ผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าพลังน้ำปล่อยน้ำเพิ่มเติมจากอ่างเก็บน้ำในเทือกเขาแอลป์ และได้เพิ่มระดับน้ำที่อนุญาตให้กักเก็บใน ทะเลสาบมัจจอเร (Lake Maggiore) เป็นการชั่วคราว

อีกประเด็นที่น่ากังวลคือ การรุกล้ำของน้ำเค็มเข้าสู่บริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโป (Po Delta) โดยปัจจุบันน้ำทะเลสามารถรุกล้ำเข้าไปในแผ่นดินได้มากกว่า 25 กิโลเมตร ส่งผลกระทบต่อระบบชลประทานและระบบนิเวศ

เมื่อปริมาณน้ำจืดที่ไหลลงสู่พื้นที่ลดลง น้ำใต้ดินที่มีความเค็มยังสามารถเพิ่มระดับและแทรกซึมเข้าสู่พื้นที่เกษตรได้ ซึ่งอาจทำให้พื้นที่เพาะปลูกไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตรในอนาคต

วิกฤตแม่น้ำโปสะท้อนให้เห็นถึง ความท้าทายที่กว้างขึ้นของภาคการเกษตรยุโรป โดยอิตาลีอาจจำเป็นต้องปรับโครงสร้างชนิดพืชที่เพาะปลูก ระบบชลประทาน และโครงสร้างพื้นฐานด้านการกักเก็บน้ำครั้งใหญ่ เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของหนึ่งในพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสำคัญที่สุดของยุโรปให้สามารถดำเนินต่อไปได้

ขณะที่สำนักข่าว Reuters รายงานว่า วิกฤตภัยแล้งครั้งรุนแรงกำลังคุกคามพื้นที่เพาะปลูกข้าวของประเทศอิตาลีอย่างหนัก หลังปริมาณน้ำสำรองและระดับน้ำในแม่น้ำสายหลักลดต่ำลงจนทุบสถิติต่ำสุดเป็น

ประวัติการณ์ สภาพอากาศที่ร้อนจัดบวกกับปริมาณฝนที่ตกน้อยมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อนาข้าวเนื้อที่รวมกว่า 1.46 ล้านไร่ ในเขตภาคเหนือของประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่ใหญ่ที่สุดในสหภาพยุโรป

ทั้งนี้ หน่วยงานบริหารจัดการน้ำลุ่มแม่น้ำโปได้ยกระดับเตือนภัยความรุนแรงของภัยแล้งขึ้นสู่ระดับสีแดง เนื่องจากปริมาณน้ำลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะนี้แม่น้ำโป แม่น้ำสายที่ยาวที่สุดและมีความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมที่สุดของอิตาลี ไหลลดลงเหลือเพียง 1 ใน 3 ของปริมาณปกติตามค่าเฉลี่ยในอดีต และระดับน้ำที่เมืองเครโมนา ลดต่ำลงทุบสถิติต่ำสุดของฤดูกาล ส่วนทะเลสาบมัจโจเร แหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ปัจจุบันถูกจัดให้อยู่ในสภาวะแล้งขั้นรุนแรง เมื่อน้ำจืดในแม่น้ำโปไหลลดลงอย่างมาก ส่งผลให้น้ำทะเลหนุนทะลักเข้ามาลึกกว่า 25 กิโลเมตร ส่งผลให้น้ำใต้ดินและดินในระบบชลประทานกลายเป็นน้ำเค็ม จนเกษตรกรไม่สามารถนำมาใช้รดน้ำพืชผลได้

นักวิเคราะห์คาดว่า อุตสาหกรรมเกษตรกรรมโดยรวมของอิตาลีจะได้รับความเสียหายหนักจากคลื่นความร้อนและภัยแล้งรอบนี้ สมาคมเกษตรกรประเมินว่าเฉพาะภาคส่วนการปลูกข้าวในเขตปาเวียเพียงแห่งเดียว อาจต้องสูญเสียรายได้มากกว่า 100 ล้านยูโร ภาพรวมเกษตรกรรมทั้งประเทศอาจเสียหายสูงถึง 1,500 ล้านยูโร พื้นที่นาข้าวเสียหายไปแล้วกว่าร้อยละ 5 และมีผลผลิตอีกราวร้อยละ 25 ที่ตกอยู่ในความเสี่ยงขั้นวิกฤต หากไม่มีฝนตกลงมาช่วยภายในช่วงกลางเดือนสิงหาคม

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 4 สิงหาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 1,488,144 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 0.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,478,200 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 207,027 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 17.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 176,379 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 1,281,117 ตัน ลดลงประมาณ 1.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,301,821 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 363,149 ตัน ลดลงประมาณ 24.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 477,752 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 4 สิงหาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 35,122 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 4 สิงหาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 234,469 ตัน เนเธอร์แลนด์ 219,892 ตัน อิตาลี 199,893 ตัน สเปน 187,409 ตัน เยอรมนี 111,217 ตัน โปแลนด์ 108,088 ตัน โปรตุเกส 102,241 ตัน เบลเยี่ยม 83,111 ตัน สาธารณรัฐเชค 46,753 ตัน บัลแกเรีย 36,961 ตัน สวีเดน 35,521 ตัน สโลวาเกีย 22,640 ตัน ลิทัวเนีย 16,790 ตัน เดนมาร์ค 14,292 ตัน ไอร์แลนด์ 11,003 ตัน กรีซ 11,862 ตัน ฮังการี 9,384 ตัน โรมาเนีย 9,141 ตัน ไซปรัส 6,847 ตัน ฟินแลนด์ 6,983 ตัน ออสเตรีย 5,951 ตัน ตัน มอลต้า 3,573 ตัน ลัตเวีย 1,898 ตัน เป็นต้น

ทั้งนี้ การนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรปในปีการตลาด 2568/69 ณ วันที่ 2 สิงหาคม 2569 ในปีการตลาด 2568/69 (1 กันยายน 2568–31 สิงหาคม 2569) การนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป (EU) ปรับตัวลดลงจากระดับในช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามข้อมูลการนำเข้าและส่งออกข้าวของสหภาพยุโรป

โดยการนำเข้าในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568–2 สิงหาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวรวม 1.435 ล้านตัน ในรูปเทียบเท่าข้าวสาร (milled equivalent) ลดลงประมาณร้อยละ 2 จากประมาณ 1.464 ล้านตัน ในปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567–27 กรกฎาคม 2568)

การนำเข้าดังกล่าวประกอบด้วยข้าวเปลือก 11,631 ตัน ข้าวกล้อง 442,738 ตัน และข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสี 980,920 ตัน โดยจำแนกตามประเภทข้าวเป็นข้าวจาปอนิกา (Japonica) 220,976 ตัน และข้าวอินดิกา (Indica) 1.214 ล้านตัน

สำหรับประเทศผู้ส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสีมายังสหภาพยุโรปรายสำคัญ ได้แก่ กัมพูชา 220,090 ตัน (ร้อยละ 26.9) เมียนมา 165,402 ตัน (ร้อยละ 20.2) อินเดีย 151,149 ตัน (ร้อยละ 18.5) ไทย 144,357 ตัน (ร้อยละ 17.7) และปากีสถาน 91,640 ตัน (ร้อยละ 11.2)

ด้านการส่งออก ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568–2 สิงหาคม 2569 สหภาพยุโรปส่งออกข้าวรวม 256,389 ตัน ในรูปเทียบเท่าข้าวสาร ลดลงประมาณร้อยละ 2.5 จากประมาณ 262,932 ตัน ในปีการตลาด 2567/68 (1 กันยายน 2567–27 กรกฎาคม 2568)

การส่งออกดังกล่าวประกอบด้วยข้าวเปลือก 9,294 ตัน ข้าวกล้อง 24,275 ตัน และข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสี 222,820 ตัน โดยแบ่งเป็นข้าวจาปอนิกา 173,366 ตัน และข้าวอินดิกา 83,023 ตัน

สำหรับตลาดส่งออกข้าวสารและข้าวกึ่งขัดสีของสหภาพยุโรปรายสำคัญ ได้แก่ สหราชอาณาจักร 31,430 ตัน (ร้อยละ 43.5) สวิตเซอร์แลนด์ 15,457 ตัน (ร้อยละ 21.4) เบลารุส 7,190 ตัน (ร้อยละ 9.9) นอร์เวย์ 4,897 ตัน (ร้อยละ 6.8) และเซอร์เบีย 2,234 ตัน (ร้อยละ 3.1)

หนังสือพิมพ์ The New Indian Express รายงานว่า ในช่วงปี 2564–2568 (2021–2025) สหภาพยุโรป (EU) ได้ออกการแจ้งเตือนผ่านระบบ Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) ต่อการส่งออกข้าวของอินเดียมากกว่า 200 ครั้ง โดยสาเหตุหลักมาจากการตรวจพบสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างเกินกว่าค่าปริมาณสารตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits: MRLs) ที่สหภาพยุโรปกำหนด หรือพบการใช้สารกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎระเบียบของสหภาพยุโรป

ข้อมูลดังกล่าวอ้างอิงจากรายงานของ Indian Council for Research on International Economic Relations (ICRIER) ซึ่งระบุว่า หากอินเดียยังคงไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของอินเดียในตลาดสหภาพยุโรป

รายงานระบุว่า สารกำจัดศัตรูพืชที่ถูกตรวจพบและเป็นสาเหตุสำคัญของการแจ้งเตือน ได้แก่ ไตรไซคลาโซล (Tricyclazole) คาร์เบนดาซิม (Carbendazim) และไทอะมีทอกแซม (Thiamethoxam) พร้อมเสนอแนะให้มีการยกระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืช การเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสารตกค้างก่อนการส่งออก การพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน และการขยายศักยภาพของห้องปฏิบัติการด้านการทดสอบและการรับรองมาตรฐานให้เป็นไปตามข้อกำหนดสากล

นอกเหนือจากประเด็นด้านสารตกค้างแล้ว รายงานยังระบุว่า สหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับข้อกำหนดด้านความยั่งยืนมากขึ้น อาทิ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบตรวจสอบย้อนกลับในห่วงโซ่อุปทาน และมาตรฐานด้านแรงงาน ซึ่งข้อกำหนดเหล่านี้มีแนวโน้มจะเข้มงวดยิ่งขึ้นเมื่อมีการบังคับใช้ EU Corporate Sustainability Due Diligence Directive (EUCS3D) ตั้งแต่ปี 2570 (2027) เป็นต้นไป

แม้ว่าสหภาพยุโรปจะมีสัดส่วนเพียงประมาณ 2% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของอินเดีย แต่ตลาดดังกล่าวถือเป็นตลาดที่มีมูลค่าสูง และมาตรฐานด้านกฎระเบียบของสหภาพยุโรปมักถูกนำไปใช้เป็นแนวทางอ้างอิงโดยประเทศผู้นำเข้าอื่นๆ ด้วย ดังนั้น รายงานจึงเตือนว่า หากอินเดียไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่มีการพัฒนา

อย่างต่อเนื่องเหล่านี้ได้ อาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของอินเดีย แม้ว่าจะยังคงเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกก็ตาม

ทั้งนี้ รายงานเน้นย้ำว่า การแจ้งเตือนผ่านระบบ RASFF มากกว่า 200 ครั้ง ไม่ได้หมายความว่ามีการปฏิเสธการนำเข้าข้าวจำนวน 200 ล็อต หรือเป็นข้อบ่งชี้ว่าข้าวอินเดียโดยรวมไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค เนื่องจากการแจ้งเตือนของระบบ RASFF ครอบคลุมหลายกรณี เช่น การปฏิเสธสินค้าที่ด่านนำเข้า (Border Rejection) การกักกันสินค้า การแจ้งเตือนสินค้าที่วางจำหน่ายในตลาด และการแจ้งเตือนเพื่อติดตามผล (Follow-up Notification) โดยมาตรการที่ดำเนินการจะแตกต่างกันไปตามลักษณะและความรุนแรงของการฝ่าฝืนข้อกำหนดแต่ละกรณี

ที่มา Oryza.com

<u>สหรัฐอเมริกา</u>

เว็บไซต์ UkrAgroConsult รายงานว่า ตลาดข้าวสหรัฐฯ กำลังเผชิญกับการปรับตัวขึ้นของราคาอย่างแข็งแกร่ง เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงอย่างมากส่งผลให้ตลาดคาดการณ์ว่าอุปทานข้าวจะตึงตัวมากขึ้น นับตั้งแต่ต้นปี 2569 สัญญาซื้อขายล่วงหน้าข้าวเปลือกสำหรับส่งมอบเดือนกันยายนในตลาด CME ปรับเพิ่มขึ้นถึง 36% และแตะระดับสูงสุดนับตั้งแต่เริ่มเปิดตัวสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2569

ปัจจัยหลักที่ผลักดันให้ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นไม่ได้มาจากสภาพผลผลิต ซึ่งกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (U.S. Department of Agriculture: USDA) ยังคงประเมินว่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีเยี่ยม แต่เป็นการลดลงอย่างมากของผลผลิตข้าวเมล็ดยาว (long-grain rice)

ในปี 2569 พื้นที่เพาะปลูกข้าวเมล็ดยาวของสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 29% โดยรัฐอาร์คันซอ ซึ่งเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวเมล็ดยาวรายใหญ่ที่สุดของประเทศ มีการลดลงมากที่สุด พื้นที่เพาะปลูกในรัฐดังกล่าวลดลง 41% เหลือ 851,000 เอเคอร์ ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดในรอบเกือบ 50 ปี

นักวิเคราะห์ระบุว่า การลดลงของพื้นที่เพาะปลูกมีสาเหตุมาจากต้นทุนการผลิตที่สูง การแข่งขันจากข้าวนำเข้าที่มีราคาต่ำกว่า และการที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยเฉพาะถั่วเหลือง ส่งผลให้อุปทานข้าวภายในประเทศที่ตึงตัวมากขึ้นช่วยสนับสนุนราคาข้าวให้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างแข็งแกร่ง

ผู้เข้าร่วมตลาดมองว่า ความกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปทานอย่างรุนแรงอาจสูงเกินจริง เนื่องจากราคาที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ความต้องการลดลง อย่างไรก็ตาม หากแนวโน้มในปัจจุบันยังคงดำเนินต่อไป สหรัฐฯอาจเพิ่มการนำเข้าข้าวภายในสิ้นปีหน้า เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ

แม้ว่าผลผลิตข้าวของสหรัฐฯจะลดลง แต่การบริโภคข้าวทั่วโลกยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดย USDA คาดการณ์ว่าการบริโภคข้าวโลกในปีการตลาด 2569/70 จะทำสถิติสูงสุดที่ 541.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 538 ล้านตันในฤดูกาลก่อนหน้า ขณะที่ความต้องการข้าวภายในประเทศของสหรัฐฯ ยังคงมีเสถียรภาพและเติบโตอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

เว็บไซต์ Quality Assurance & Food Safety รายงานว่า การศึกษาครั้งใหม่ได้ตรวจสอบตัวอย่างข้าวขาวจำนวน 412 ตัวอย่างจากรัฐอาร์คันซอ ภายใต้เงื่อนไขการจัดการน้ำที่แตกต่างกัน และประเมินปริมาณโลหะได้แก่ สารหนูและแคดเมียม ซึ่งผลการวิจัยใหม่ระบุว่า การสลับระหว่างการทำให้นาข้าวเปียกและแห้ง (Alternate Wetting and Drying: AWD) อาจช่วยลดความเข้มข้นของโลหะหนัก เช่น สารหนูในข้าวหลังการเก็บเกี่ยว

การศึกษาครั้งใหม่นี้ตรวจสอบตัวอย่างข้าวขาวจำนวน 412 ตัวอย่างจากรัฐอาร์คันซอ ซึ่งเป็นรัฐผู้ผลิตข้าวรายสำคัญของสหรัฐฯ ภายใต้เงื่อนไขการจัดการน้ำที่แตกต่างกัน และประเมินปริมาณโลหะ 2 ชนิด ได้แก่ สารหนูและแคดเมียม โดยพบว่าสามารถลดปริมาณสารหนูได้ด้วยการเติมอากาศลงในดิน อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการจัดการการกระจายน้ำอย่างระมัดระวัง เพื่อหลีกเลี่ยงการเพิ่มขึ้นของความเข้มข้นของแคดเมียมในขณะเดียวกัน

รายงานการศึกษาระบุว่า ภายใต้การจัดการน้ำที่แตกต่างกัน มักเกิดความสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยน (trade-off) ระหว่างสารหนูและแคดเมียมในข้าว ซึ่งจำเป็นต้องทำความเข้าใจเพื่อให้สามารถลดความเสี่ยงต่อสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ Agricultural & Environmental Letters ซึ่งเป็นวารสารที่ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer-reviewed) และได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการความปลอดภัยด้านสารเคมีในอาหารของ IAFNS (IAFNS Food Chemical Safety Committee)

นอกจากการจัดการน้ำแล้ว ผู้วิจัยระบุว่า ปัจจัยต่างๆ เช่น ค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน (soil pH) ปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ในดิน (soil organic carbon) และเนื้อดิน (soil texture) มีบทบาทสำคัญต่อความเข้มข้นของสารหนูทั้งหมดในเมล็ดข้าว โดยค่าความเป็นกรด-ด่างของดินและปริมาณดินเหนียวมีความสัมพันธ์ในทางลบกับปริมาณสารหนูในเมล็ดข้าว กล่าวคือ เมื่อค่าดังกล่าวเพิ่มขึ้น ปริมาณสารหนูในเมล็ดข้าวมีแนวโน้มลดลง

การศึกษานี้นับเป็นหนึ่งในการศึกษาแรกๆ ที่ให้การยืนยันผลในระดับแปลงปลูกจริงเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจัดการน้ำในดินประเภทต่างๆ เพื่อควบคุมปริมาณสารหนูในเมล็ดข้าว แม้ว่าจะจำเป็นต้องมีการเติมอากาศหลายครั้งก็ตาม ทั้งนี้ รายงานระบุว่า ยิ่งมีการเติมอากาศหลายครั้ง ปริมาณสารหนูในข้าวก็ยิ่งลดลง ขณะที่ความเข้มข้นของแคดเมียมยังคงอยู่ในระดับต่ำ

นักวิจัยพบว่า ไม่ว่ามีการจัดการน้ำในรูปแบบใด ปริมาณแคดเมียมในเมล็ดข้าวยังคงต่ำกว่าค่ามาตรฐานของ Codex สำหรับแคดเมียมในข้าวขาว นอกจากนี้ ตัวอย่างทั้งหมดมีปริมาณสารหนูอนินทรีย์ต่ำกว่าค่ามาตรฐานของ Codex สำหรับสารหนูอนินทรีย์ในข้าวขาว อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างร้อยละ 30 มีปริมาณสารหนูอนินทรีย์สูงกว่าระดับที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาสหรัฐฯ (U.S. Food and Drug Administration: FDA) กำหนดให้เป็นระดับที่ใช้ดำเนินการ (action level) สำหรับสารหนูอนินทรีย์ในธัญพืชสำหรับทารก

รายงานการศึกษาสรุปว่า จำเป็นต้องมีการทดลองเพิ่มเติมในระดับไร่นาเพื่อยืนยันผลการศึกษา และเพื่อระบุว่าแนวทางการลดการปนเปื้อนสามารถประสบความสำเร็จได้ในช่วงเวลาและพื้นที่ใดบ้าง

Angelia Seyfferth นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยรัฐแอริโซนา (Arizona State University) และหนึ่งในผู้เขียนงานวิจัย กล่าวว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในรัฐอาร์คันซอสามารถลดระดับสารหนูในเมล็ดข้าวได้อย่างมีนัยสำคัญโดยไม่เพิ่มระดับแคดเมียมจนอยู่ในระดับที่น่ากังวล ด้วยการใช้แนวทางการจัดการน้ำทางเลือกที่มีการนำมาใช้ในปัจจุบัน ข้อมูลของเราชี้ว่า แนวทางดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้กับดินในพื้นที่ปลูกข้าวที่มีเนื้อหยาบซึ่งมีแนวโน้มทำให้ระดับสารหนูในเมล็ดข้าวสูงกว่าดินที่มีเนื้อละเอียด

ที่มา Oryza.com

<u>บราซิล</u>

ตามรายงานของ GloboRural, Correio do Povo และ Bloomberg รัฐบาลบราซิลเตรียมจัดซื้อข้าว 310,000 ตัน และข้าวโพด 180,000 ตัน เพื่อเพิ่มปริมาณสต็อกธัญพืชของประเทศ รองรับผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Niño)

นางแฟร์นันดา มาคิอาเวลี (Fernanda Machiaveli) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาเกษตรกรรม (Minister of Agrarian Development) กล่าวว่า รัฐบาลจะอนุมัติการจัดซื้อธัญพืชเพื่อจัดตั้งสต็อกสาธารณะ โดยสามารถรับซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาประกันขั้นต่ำได้ไม่เกิน 25%

สำหรับข้าว รัฐบาลอาจใช้ราคาประกันขั้นต่ำปัจจุบันที่ 63.74 เรียลต่อกระสอบน้ำหนัก 50 กิโลกรัม (ประมาณ 252 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) หรือใช้ราคาประกันขั้นต่ำใหม่สำหรับฤดูการผลิตปี 2570/71 (2027/28) ที่ 68.07 เรียลต่อกระสอบ 50 กิโลกรัม (ประมาณ 268 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน)

รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณประมาณ 850 ล้านเรียล (ประมาณ 167 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับการจัดซื้อข้าวและข้าวโพด พร้อมทั้งจัดสรรงบเพิ่มเติมอีก 60 ล้านเรียล (ประมาณ 12 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) จากงบประมาณของบริษัทคลังสินค้าแห่งชาติบราซิล (Companhia Nacional de Abastecimento: Conab)

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของบราซิล โดยเฉพาะในรัฐรีโอกรันดีดูซูล (Rio Grande do Sul) ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวประมาณ 70% ของผลผลิตทั้งประเทศ กำลังเผชิญแรงกดดันทางการเงินเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าปรากฏการณ์เอลนีโญที่อาจรุนแรงจะทำให้เกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมในช่วงฤดูเพาะปลูกที่จะมาถึง

หลังจากเผชิญความเสียหายจากสภาพอากาศต่อเนื่องหลายปี ทั้งภัยแล้ง น้ำท่วม และฝนตกหนัก ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากจากราคาปุ๋ยและเชื้อเพลิงที่ปรับตัวสูงขึ้นภายหลังสงครามอิหร่าน เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกำลังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ราคาข้าวทรงตัว และผลตอบแทนจากการผลิตลดลง

Conab คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวของบราซิลในฤดูการผลิต 2568/69 (2025/26) จะอยู่ที่เกือบ 7.8 ล้านตัน ลดลงประมาณ 10% จากปีก่อนหน้า ขณะที่นักวิเคราะห์เตือนว่าหากเอลนีโญมีความรุนแรง อาจทำให้ผลผลิตลดลงมากขึ้น การเพาะปลูกในเดือนกันยายนล่าช้า และอาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวทั้งประเทศลดลงต่ำกว่าปริมาณการบริโภคภายในประเทศ

จากการขาดทุนต่อเนื่อง เกษตรกรจำนวนมากมีแผนลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวเพิ่มเติม ขณะที่สัญญาเช่าพื้นที่เพาะปลูกหลายแห่งกำลังถูกเจรจาปรับลดค่าเช่าหรือยกเลิก เนื่องจากภาคการผลิตข้าวต้องเผชิญความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีความกังวลว่าเอลนีโญอาจทำให้ฝนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของบราซิลมาล่าช้า ส่งผลให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง โดยรัฐบาลจะใช้งบประมาณเพิ่มเติมเพื่อดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมไฟป่า โดยรวมแล้วรัฐบาลบราซิลได้จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม 1.335 พันล้านเรียล (ประมาณ 260 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพื่อใช้ดำเนินมาตรการรับมือและบรรเทาผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโญ

ที่มา Oryza.com